

Crna Gora
Ministarstvo odbrane

IZVJEŠTAJ

**O RADU I STANJU U UPRAVNIM OBLASTIMA IZ NADLEŽNOSTI
MINISTARSTVA ODBRANE ZA 2014.**

Podgorica, mart 2014. godine

SADRŽAJ

UVOD	4
R E Z I M E.....	6
1. NORMATIVNO PRAVNI POSLOVI.....	16
2. PLANIRANJE SISTEMA ODBRANE	16
2.1 Godišnji nacionalni program (ANP).....	16
2.2 Izvještaj o PARP-u i progresu partnerskih ciljeva	16
2.3 Individualni program za partnerstvo i saradnju – IPCP.....	17
2.4 Planovi odbrane	18
3. MEĐUNARODNA ODBRAMBENA SARADNJA	19
3.1 SARADNJA SA NATO, EU i UN.....	19
3.2. BILATERALNA SARADNJA	22
3.3. MULTILATERALNA SARADNJA.....	31
3.3.1 Sveobuhvatni ministarski sastanak.....	31
3.3.2 Proces saradnje ministara odbrane zemalja jugoistočne Evrope - SEDM.....	31
3.3.3 SEEC- forum za odbrambenu saradnju Zapadnog Balkana	32
3.3.4 Američko jadranska povelja (A5)	32
3.3.5 Centar za bezbjednosnu saradnju – RACVIAC.....	33
3.3.6 Realizacija međunarodnih sporazuma o kontroli naoružanja	33
4. RESURSI ODBRANE.....	34
4.1 LJUDSKI RESURSI	35
4.1.1 Organizacijske promjene.....	35
4.1.2 Proces upravljanja ljudskim resursima.....	35
4.2 MATERIJALNI RESURSI.....	43
4.2.1 Opremanje Vojske.....	44
4.2.2 Remont i održavanje	45
4.2.3 Rješavanje viškova naoružanja i vojne opreme	46
4.2.4 Zaštita na radu, zaštita od požara i zaštita životne sredine	47
4.2.5 Standardizacija i kodifikacija	48
4.2.6 Infrastruktura	50
4.2.7 Informaciono-komunikacioni sistemi.....	51
4.2.8 Obuka ljudstva logistike	53
4.3 BUDŽET.....	54

4.4 NABAVKE	54
5. VOJSKA CRNE GORE	56
5.1 Organizacijsko formacijska struktura	57
5.2 Misije i zadaci	57
5.3 Obuka i vježbe	58
5.4 Pomoć civilnim institucijama u kriznim situacijama – III Misija odbrane	60
6. INSPEKCIJSKI NADZOR I UNUTRAŠNJA KONTROLA	61
7. VOJNO OBAVJEŠTAJNI, KONTRA OBAVJEŠTAJNI I BEZBJEDNOSNI POSLOVI	62
8. UNUTRAŠNJA REVIZIJA	64
9. JAVNOST RADA	65
Z A K L J U Č A K	66
POJMOVNIK	68
Prilozi:	
Prilog 1: PREGLED uništenih ubojnih sredstava po MONDEM programu u 2013. godini	71
Prilog 2: P R E G L E D ostvarenih prihoda prodajom NVO u 2013. godini (USD)	71
Prilog 3: P R E G L E D pokretnih stvari ustupljenih drugim subjektima	74
Prilog 4 : PREGLED PROPISA, SPORAZUMA (MEMORANDUMA) I DRUGIH AKATA	75
Prilog 5: ORGANIZACIONA STRUKTURA MINISTARSTVA ODBRANE	77

UVOD

Ministarstvo odbrane (u daljem tekstu Ministarstvo) je, u skladu sa članom 62 Zakona o državnoj upravi ("Službeni list CG", br. 38/03,22/08,42/11), uradilo Izvještaj o radu i stanju u upravnim oblastima iz nadležnosti Ministarstva odbrane, za 2014. godinu, kojim prezentuje rezultate koje je postiglo u izvještajnom periodu.

Izvještaj se sastoji iz devet poglavlja. U prvom poglavlju izvještaj se bavi pravnim okvirom kao osnovnim preduslovom za funkcionisanje sistema odbrane. U drugom dijelu su obrađena najvažnija pitanja politike odbrane i planiranja sistema odbrane. Treći dio se odnosi na međunarodnu odbrambenu saradnju. U četvrtom poglavlju "Resursi odbrane", posebno su obrađene cjeline o ljudskim, materijalnim i finansijskim resursima.

U petom poglavlju dat je pregled najvažnijih aktivnosti Vojske Crne Gore (u daljem tekstu Vojska), koji je sastavni dio Godišnjeg izvještaja o ukupnom stanju u Vojsci Crne Gore, shodno odredbi člana 177 Zakona o Vojsci Crne Gore. U šestom poglavlju su dati podaci o inspekcijskom nadzoru vršenom u oblastima izgrađivanja borbene gotovosti, zaštite na radu, zaštite od požara i zaštite životne sredine. U sedmom poglavlju date su informacije o vojno-bezbjednosnim poslovima. U osmom poglavlju date su informacije o unutrašnjoj reviziji.

U devetom poglavlju izvještaja obrađena je pitanje javnosti rada Ministarstva odbrane. Ministarstvo je, u skladu sa Godišnjim smjernicama za planiranje odbrane, a u cilju nastavka izgradnje sistema odbrane i definisanim prioritetima za 2014.godinu, postavilo sledeće ciljeve :

1. ADMINISTRACIJA (UPRAVLJANJE)

- Sprovođenje Akcionog plana Komunikacione strategije Crne Gore za ulazak u NATO,
- Implementacija Plana odbrane Crne Gore i inspekcijski nadzor njegovog ostvarivanja kod nosilaca odbrambenih priprema,
- Izgradnja obavještajno-bezbjednosne infrastrukture,
- Izgradnja integriteta.

2. VOJSKA CRNE GORE

- Dostizanje spremnosti Vojske za izvršavanje definisanih odbrambenih misija ,
- Dostizanje potrebnog stepena interoperabilnosti sa članicama NATO,
- Nastavak obučavanja deklariranih snaga po OCC konceptu,
- Implementacija integrisanog sistema nadzora mora,
- Priprema jedinica za učešće u međunarodnim misijama.

3. MEĐUNARODNI PROGRAM

- Međunarodna odbrambena saradnja,
- Implementacija preuzetih obaveza u okviru PzM i MAP (ANP, PARP, IPCP),
- Učešće u međunarodnim misijama,
- Razvoj i unapređenje regionalne saradnje.

4. LJUDSKI RESURSI

- Obuka i školovanje kadra,
- Nastavak učenja i usavršavanja stranih jezika,
- Unapređenje standarda zaposlenih u Ministarstvu i Vojsci,
- Rodna ravnopravnost.

5. MATERIJALNI RESURSI

- Održavanje potrebnog nivoa ispravnosti borbene tehnike,
- Realizacija Programa rješavanja viškova naoružanja i vojne opreme (NVO),
- Nastavak opremanja i modernizacija Vojske,
- Izgradnja infrastrukture za potrebe Ministarstva i Vojske ,
- Nastavak implementacije sistema kodifikacije i standardizacije,
- Modernizacija i implementacija informaciono-komunikacionih sistema,
- Zaštita informacija.

REZIME

NORMATIVNO PRAVNI POSLOVI

Tokom godine donijet je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o Vojski Crne Gore i pripremljen je Zakon o dopunama Zakona o tajnosti podataka, koji je u Skupštinskoj proceduri.

Na osnovu Uredbe o zaradama u drugim novčanim primanjima pripadnika Vojske Crne Gore, donijete su dvije Odluke o utvrđivanju visine novčane naknade pripadniku Vojske Crne Gore (Vojske) u operaciji snaga Evropske unije u Centralnoafričkoj Republici (EUFOR RCA) i mirovnoj misiji Evropske unije „EUROPIAN UNION TRAINING MISSION MALI (EUTM), u Maliju.

Na osnovu Zakona o slobodnom pristupu informacijama, postupano je po 105 zahtjeva za slobodan pristup informacijama.

PLANIRANJE ODBRANE

Ministarstvo je uspješno realizovalo planirane aktivnosti iz V poglavlja (vojno-odbrambena pitanja i resursi odbrane) četvrtog Godišnjeg nacionalnog programa Crne Gore (ANP). Na sastanku Sjeverno-atlantskog savjeta NATO (NAC) i Crne Gore, 18.06.2014. godine, NAC je upoznat o napretku i postignutim rezultatima Crne Gore u kontekstu implementacije četvrtog ANP, čime je završena realizacija četvrtog ciklusa Akcionog plana za članstvo (MAP). Peti ANP je predstavljen u Sjedištu NATO, 17.10.2014. godine.

Nastavljen je proces razvoja vojnih sposobnosti, kroz obuku i usvajanje procedura, opremanje i modernizaciju, u skladu sa nacionalnim potrebama, smjernicama iz SPO i IV paketom partnerskih ciljeva (PC).

Završeno je osposobljavanje i opremanje deklarisanе 1.pješadijske čete (*PC-L001, PC-L0047, PC-G4490*), prema NATO konceptu operativnih sposobnosti (OCC). Izvršeno je njeno ocjenjivanje na nivou NEL-2. Jedinica je zadovoljila željene kriterijume i ocijenjena je ocjenom „borbeno spremna“.

Deseti kontingent, 31.12.2014. godine, (15 pripadnika VCG) je završio angažovanje u misiji ISAF i od 01.01.2015. godine nastavio angažovanje u misiji „Odlučna podrška“ na zadacima transporta i obezbjeđivanja međunarodnih timova za obuku, trening i savjetovanje Avganistanskih snaga bezbjednosti.

U okviru II faze projekta MSA (Maritime Situational Awareness), *PC M-3005 „Mornaričko poznavanje situacije“*, izvršena je nadogradnja pokretnog radara sa kompletom MSTT (Maritime Small Target Tracking).

Predstavnici NATO Agencije „NCIA“ su obišli Vazduhoplovno operativni centar (VOC) i nakon sagledavanja stanja NATO je odobrio razmjenu podataka, između Crne Gore, Hrvatske i NATO komande SHAPE, u okviru programa ASDE (Air Situation Data Exchange).

Postignut je značajan napredak u razvoju Informaciono-komunikacionih tehnologija- ICT (*PC-G6001, PC-G6101*) posebno u dijelu realizacije projekta digitalizacije radiorelejnih sistema i izgradnji optičke infrastrukture.

U okviru Partnerskog cilja *G 5300 „Upravljanje lancem snabdijevanja“* do sada je kodifikovano 76 crnogorskih proizvoda i dodijeljeno 27 kompanijskih NCAGE kodova. Svi podaci kodifikacije su prihvaćeni u NATO bazi podataka NMCRL i na taj način je omogućena promocija nacionalnih proizvoda na NATO odbrambenom tržištu.

Usvojen je Plan standardizacije po kome je donešen prvi standard odbrane, preuzimanjem NATO standarda STANAG 6001, u maju 2014. godine. Do sada je usvojeno 58 standarda odbrane, a u proceduri je još pet standarda.

Kroz sedmi Individualni program za partnerstvo i saradnju – IPCP ciklus, između NATO i Crne Gore, planirano je učešće na 99 aktivnosti. Procenat realizacije IPCP aktivnosti, za 2014. godinu, iznosio je 85 %.

MEĐUNARODNA ODBRAMBENA SARADNJA

Tokom godine Ministarstvo je imalo intenzivnu saradnju sa UN, NATO, EU i OEBS i zemljama partnerima.

Na osnovu sporazuma o saradnji i usaglašenih aktivnosti za 2014. godinu, potpisani su ili usaglašeni planovi bilateralne vojne i odbrambene saradnje sa: Albanijom, Austrijom, Bosnom i Hercegovinom, Bugarskom, Češkom, Danskom, Grčkom, Holandijom, Hrvatskom, Francuskom, Italijom, Makedonijom, Norveškom, Njemačkom, Poljskom, Slovenijom, Velikom Britanijom, SAD, Slovačkom, Srbijom.

Realizovan je niz susreta na nivou ministra, načelnika Generalštaba, generalnih direktora, ali i nižim nivoima.

Ministar odbrane učestvovala je na sastancima Sjeverno-atlantskog savjeta NATO sa ne-NATO zemljama kontributorima u misiji ISAF, na nivou ministara odbrane. Sastanci su održani u štabu NATO-a u Briselu (26.02, 04.06) Takođe, ministar je učestvovala na sastanku Sjeverno-atlantskog savjeta NATO i Crne Gore, 18.06.2014.godine, kao i na 26. Samitu Alijanse u Velsu, 04. i 05.09.2014. godine.

Načelnik Generalštaba VCG je prisustvovao redovnom godišnjem zasijedanju Vojnog komiteta NATO u Briselu (22.01.2014.godine i 20-21.05.2014. godine).

Ministarstvo odbrane Crne Gore je bilo domaćin Sveobuhvatnog ministarskog sastanka, od 13. do 17. oktobra 2014. godine, u Budvi u okviru kojeg su održani sastanci ministara odbrane Američko-jadranske Povelje (A5) i Procesu saradnje ministara odbrane Jugoistočne Evrope (SEDM), kao i sastanak političkih direktora odbrane Zapadnog Balkana (WBDDP).

Predstavnici Vojnog komiteta NATO boravili su, 27. i 28.10.2014. godine, u zvaničnoj posjeti Crnoj Gori, sa ciljem upoznavanja sa reformama i modernizacijom odbrambenog sistema, kao i sa nivoom dostignutih sposobnosti i planovima za dalji razvoj Vojske Crne Gore.

U vremenu od 10. do 12. juna 2014.godine u Budvi održana je 18. konferencija načelnika Generalštabova zemalja potpisnica Američko-Jadranske Povelje (18. A-5 CHODS Conference). Pored predstavnika zemalja potpisnica Povelje, konferenciji je prisustvovala delegacija OS R. Slovenije kao zemlje posmatrača.

U okviru NATO programa „Nauka za mir“, na aerodromu Golubovci otvoren je „GEPSUS“ centar – centar za simulacije u vanrednim situacijama. Ovaj projekat zajednički realizuju Ministarstvo odbrane, Univerzitet Crne Gore i Elektro-tehnički fakultet Podgorica. Projekat „GEPSUS“ ("Geographical Information Processing for Environmental Pollution-Related Security within Urban Scale Environments") ima za cilj projektovanje i izradu softverskog sistema za kompjutersku simulaciju elementarnih katastrofa, kao i katastrofa izazvanih ljudskim faktorom sa akcentom na vazdušne zagađivače, a krajnja svrha je spašavanje života i umanjeње materijalnih šteta.

Aktivnosti sa NATO i zemljama partnerima bile su usmjerene uglavnom na osposobljavanje i usavršavanje kadra, podizanja nivoa kapaciteta i sposobnosti pojedinaca i jedinica Vojske u skladu sa NATO standardima, kao i aktivnosti u cilju implementacije Partnerskih ciljeva.

RESURSI ODBRANE

Ljudski resursi

Vlada Crne Gore, na sjednici od 29. maja 2014.godine, donijela je Odluku o organizacijsko-formacijskoj strukturi i veličini Vojske Crne Gore na osnovu koje je donošena nova Formacija Vojske. Odlukom je predviđeno 1950 formacijskih mjesta, umjesto ranijih 2094. Novom organizacijom Vojske izvršen je prelazak sa brigadnog na bataljonski nivo organizacije.

Pravilnikom o izmjenama i dopunama Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Ministarstva odbrane, od marta 2014. godine, predviđeno je 309 izvršilaca, od čega 245 u Ministarstvu i 64 u Generalštabu.

U toku 2014. godine, u Ministarstvu i Vojsci zaposleno je 75 lica od čega je, u Ministarstvu primljeno 7 državnih službenika i namještenika a na službu u Vojsci 68 lica (10 oficira, 4 podoficira, jedno civilno lice i 53 vojnika po ugovoru).

Trenutno se na inostranim vojnim akademijama obrazuje ukupno 28 kadeta, od čega: u R. Grčkoj 10 kadeta, u R. Srbiji jedan kadet, u R. Makedoniji 12, u R. Italiji dva, u SAD-u dva i u R. Hrvatskoj jedan kadet. U toku 2014. godine, devet kadeta je završilo vojne akademije (u R. Makedoniji šest, u R. Grčkoj tri)

Tokom godine, više nivoa usavršavanja u inostranstvu, je pohađalo 21 profesionalno vojno lice - PVL (generalštabno školovanje, komandno štabno usavršavanje, obuka za pilota i dr.). Na kursovima, vježbama, seminarima, radionicama i ostalim aktivnostima učestvovala su 434 PVL, dok se 70 državnih službenika i namještenika obučavalo po raznim osnovama u zemlji, a 14 u inostranstvu.

U 2014. godini, kurseve stranih jezika (engleskog, francuskog, italijanskog i njemačkog) završilo je 13 zaposlenih, u inostranstvu, i 354 lica kurseve (engleskog, francuskog, italijanskog i njemačkog), u zemlji.

U viši čin unaprijeđeno je 28 oficira i 61 podoficir, uključujući i lica koja su promijenila kategoriju (2 podoficira su proizvedena u oficire, a 3 vojnika po ugovoru u podoficire).

Ministarstvo je učestvovalo u sprovođenju regionalnog istraživanja o položaju žena u oružanim snagama država Zapadnog Balkana, na osnovu kojeg je, u decembru 2013. godine, usvojena Studija sa preporukama za unapređenje položaja i zastupljenosti žena u oružanim snagama, koju je ministar odbrane predstavila na sjednici Odbora za rodnu ravnopravnost Skupštine Crne Gore, 21.02.2014. godine.

U Ministarstvu, na dan 31.12.2014.godine, ima 41,23% zaposlenih žena. Na rukovodećim radnim mjestima imamo dvije žene (ministra odbrane i sekretara ministarstva), a na nivou ekspertske – rukovodnog kadra imamo 4 žene.

U Vojsci, ima 8,92% zaposlenih žena, od toga su 48 žena profesionalni vojnici po ugovoru, 12 žena su podoficiri, 6 žena su oficiri i 99 žena su civilna lica. Na nivou sistema odbrane imamo 12,20% žena.

Na vojnim akademijama u svijetu (SAD, Italija, Grčka i Makedonija), za potrebe Vojske, trenutno se obrazuje šest (6) kadetkinja.

Materijalni resursi

Iz domena materijalnih resursa, težište rada bilo je usmjereno na opremanju jedinica Vojske savremenom opremom, rješavanju viškova naoružanja i vojne opreme, daljem razvoju sistema standardizacije i kodifikacije u sistemu odbrane, nastavku unapređenja informaciono komunikacionih sistema i održavanju zahtjevanog nivoa ispravnosti borbene tehnike.

U toku 2014. godine nastavljen je proces modernizacije i opremanje jedinica Vojske novim naoružanjem i opremom. Nastavljena je realizacija projekta nadzora mora, digitalizacije radio relejnih sistema kao i opremanje deklariranih snaga (oprema za EDO timove, sistemi bespilotnih letilica, taktički radio uređaji, NHB oprema i dr.), shodno partnerskim ciljevima.

Realizacija planiranih nabavki bila je olakšana, u odnosu na 2013. godinu, zbog izmjene tačke 43. Uputstva o radu Državnog trezora („Službeni list CG“ br. 80/08, 02/09, 45/10, 15/11, 17/12, 16/13 i 11/14), kojom je za nabavku naoružanja i vojne opreme predviđeno avansno plaćanje uz izdavanje bankarske garancije dobavljača.

U cilju održavanja potrebnog nivoa ispravnosti vojne tehnike i opreme, ugovoren je remont (dokovanje) 4 plovna objekta Mornarice, opravka borbenih i specijalnih vozila, putničkih, terenskih i teretnih vozila i servisiranje inženjerskih mašina.

U okviru programa za demilitarizaciju (MONDEM program), u 2014. godini, izvršena je neutralizacija 108,86 tona ubojnih sredstava, u okviru III₃ faze ovog programa. Do sada je u okviru ovog programa ukupno neutralisano 1.494,40 tona ubojnih sredstava i 825 komada raznog zastarjelog naoružanja.

U okviru „pilot projekta“, uz podršku NATO agencije za podršku (NSPA), kompaniji “Mjekes” R.Albanija isporučeno je 17,13 tona municije malog kalibra i izvršena je njena neutralizacija.

Preventivnim rješavanjem ubojnih sredstava u sopstvenoj organizaciji, tokom 2014. godine, završena je neutralizacija 128,37 tona.

U toku 2014. godine izvršena je prodaja 7,79 tona ubojnih sredstava i 468 komada naoružanja i drugih borbenih sredstava. U 2014. godini, po osnovu prodaje naoružanja i vojne opreme prihodovano je 4.433.616,50 USD. Od prodaje sekundarnih sirovina (1.91 tona) prihodovano je 386.211,88 €.

U cilju unapređenja bezbjednog skladištenja municije, u skladu sa najvišim bezbjednosnim standardima, izvršena je rekonstrukcija objekata, M-9, M-11, M-13 i S-3, u skladištu “Brezovik” u Nikšiću (donacija Vlade SR Njemačke, u iznosu od 300.000 €). Takođe, preko Mondem programa, realizovani su radovi na rekonstrukciji objekata, M-8, M-10 i M-12, u skladištu “Brezovik” u Nikšiću. Ukupna vrijednost ovih radova iznosila je 285.000 €.

Najvažnija aktivnost u oblasti standardizacije bila je usvajanje standarda u oblasti odbrane. Usvojen je Plan standardizacije po kome je donešen prvi standard odbrane SO STANAG 6001 “Nivoi poznavanja jezika”, preuzimanjem NATO standarda STANAG 6001 „Language proficiency levels (Edition 4)“, u maju 2014. godine. Do sada je usvojeno 58 standarda odbrane, a u proceduri je još pet standarda, koji su potrebni za implementaciju Partnerskih ciljeva i Strategijskog pregleda odbrane.

U oblasti kodifikacije, 16 kompanija je podnijelo zahtjev za dodjeljivanje etnitskog koda kompanije NCAGE i istima su dodijeljeni traženi kodovi. U prošloj godini dodijeljeno i 28 NATO skladišnih brojeva NSN (NATO Stock Number) za originalne crnogorske proizvode koje su kompanije dostavile. Trenutno je u bazi ukupno dodijeljenih 76 NSN i 27 NCAGE (NATO Commercial and Governmental Entity Code).

Značajan napredak napravljen je u oblasti informaciono komunikacionih sistema kroz implementaciju projekta „Backbone“. U toku su završne aktivnosti za realizaciju tehničkog prijema, testiranje i „puštanja“ u rad digitalnih radio-relejnih linkova koji povezuju: zgradu MO, Lovćen, kasarnu u Golubovcima, Obostnik, Crni Rt, zgradu komande Mornarice VCG i kasarnu u Baru. Instalirana je radio-relejna oprema na lokacijama Mavrijan, Danilovgrad i Nikšić, dok je obezbijeđena oprema za implementaciju sistema na lokacijama Sjenica, Ostrog, Tović i Crni Rt.

Završena je izgradnja optičke kablovske infrastrukture u kasarni Danilovgrad kojom su svi ključni objekti u kasarni uvezani, čime je omogućena kvalitetna razmjena svih vrsta elektronskih informacija u realnom vremenu. Započeta je izgradnja optičke kablovske infrastrukture u kasarni u Pljevljima.

BUDŽET

Zakonom o budžetu, za 2014. godinu, odobrena su sredstva za finansiranje Ministarstva odbrane u iznosu od 36.313.400,90 € , što predstavlja učešće od 1,07% u odnosu na procijenjeni BDP (3.393 mil €). Osim ovih sredstava, članom 7. Zakona o budžetu Ministarstvu je odobreno korišćenje prihoda od prodaje naoružanja i vojne opreme, pružanja usluga i prodaje i izdavanja u zakup bivše vojne imovine (nepokretnosti).

U strukturi sredstava isplaćenih iz Tekućeg budžeta, za 2014. godinu, učešće personalnih izdataka iznosi 69.46%, tekućih izdataka 19,37%, kapitalnih izdataka 6.98% i izdataka na ime obaveza iz prethodnih godina 4.18%.

Zakonom o budžetu za 2014. godinu odobreno je korišćenje prihoda u iznosu 6.6 mil €. Zaključno sa 31.12.2014. godine ostvareno je 3.917.384,10€ ili 59,35% odobrenog iznosa.

U strukturi ukupno isplaćenih sredstava u 2014. godini, u iznosu od 37.082.252,27€, učešće personalnih izdataka iznosi 62.11%, tekućih izdataka 17.32%, kapitalnih izdataka 16.82% i sredstava na ime obaveza iz prethodnih godina 3,74%.

Nakon 2012. godine, kada je učešće kapitalnih izdataka iznosilo 7,32%, 2013. godine 4,15%, u 2014. godini je ono iznosilo 16,82%. Porastu izdvajanja za opremanje i modernizaciju svakako je doprinijela realizacija sredstava iz prihoda, sa kojima je nastavljen kontinuitet i obezbijeđena stabilnost u procesu reformi u sistemu odbrane.

NABAVKE

U skladu sa odredbama Zakona o javnim nabavkama („Sl. list CG” br. 42/11) i Planom javnih nabavki za 2014. godinu, Ministarstvo je pokrenulo i sprovelo ukupno 352 postupka javnih nabavki. Predmetni postupci javnih nabavki sprovedeni su putem javnog nadmetanja, metodom otvorenog postupka, 50 postupaka, pregovaračkim postupkom bez prethodnog objavljivanja poziva, 3 postupka šoping metodom, 7 postupaka, i 292 neposrednim sporazumom.

Plan javnih nabavki za 2014. godinu iznosio je **5.650.505,00 €** , **3.645.505,00 €** iz budžeta, i **2.005.000,00 €** iz prihoda Ministarstva odbrane, dok je ukupno ugovorena vrijednost ovih nabavki bila **3.997.667,53 €** što je za **1.652.837,47 €** manje, u odnosu na ukupno procijenjenu vrijednost nabavki.

Prenijete obaveze po osnovu zaključenih ugovora iz 2014. godine, iznose **293.925,22 €** iz budžeta i **1.160.877,75 €** iz prihoda.

U otvorenim postupcima javnih nabavki, zaključena su 82 ugovora u vrijednosti od **3.823.690,02 €**, dok su kroz neposredne sporazume (nabavke male vrijednosti do iznosa od 5.000 €) realizovana sredstva u ukupnom iznosu od **173.977,51 €** odnosno 5,96 % od realizovanog budžeta za javne nabavke, za 2014. godinu.

Ukupna vrijednost Plana povjerljivih nabavki, u 2014. godini, iznosila je **6.638.200,00 €** (**2.140.700,00 €** iz budžeta i **4.497.500,00 €** iz prihoda Ministarstva). U sprovedenim

postupcima povjerljivih nabavki zaključeno je 50 ugovora, čija vrijednost iznosi **4.768.856,42 €**, što je za **1.869.343,58 €** manje u odnosu na odobreni Plan povjerljivih nabavki (ili za 28,16 %). Sredstva za realizaciju ovih nabavki bila su obezbijeđena iz Budžeta Ministarstva odbrane za 2014. godinu i prihoda od prodaje naoružanja i vojne opreme.

Ukupno planirana sredstva za realizaciju postupaka javnih i povjerljivih nabavki, u 2014. godini, iznosila su **12.288.705,00 €**, dok je ukupno ugovorena vrijednost iznosila **8.766.523,95 €**, što je za **3.522.181,05 €** manje u odnosu na ukupno procijenjenu vrijednost nabavki (ili za 28,67 %).

VOJSKA CRNE GORE

U izvještajnoj godini, Vojska je uspješno izvršila sve postavljene zadatke, koji se prije svega odnose na održavanje potrebnog stepena borbene gotovosti, angažovanja u međunarodnim misijama, obuku deklariranih sastava i pružanja pomoći civilnim institucijama i stanovništvu prilikom elementarnih nepogoda.

Organizaciona struktura Vojske- Vlada Crne Gore, na sjednici od 29. maja 2014.godine, donijela je Odluku o organizacijsko-formacijskoj strukturi i veličini Vojske, na osnovu koje je urađena nova formacija Vojske i omogućen prelazak sa brigadnog na bataljonski nivo organizacije. Odlukom je predviđeno da nova organizacija Vojske ima 1950 formacijskih mjesta. Njena puna implementacija se očekuje do kraja I kvartala 2015.godine. Na dan 31. decembar 2014. godine, Vojska je imala 1850 lica. Po kategorijama brojna veličina je bila sledeća: 245 oficira, 786 podoficira, 581 vojnika i 238 civilnih lica.

Od ukupnog broja profesionalnih pripadnika (1850), 13.25% su oficiri, 42.48% podoficiri, 31.39% vojnici po ugovoru a 12.88% su civilna lica.

Mirovna misija ISAF - Tokom 2014. godine svoje angažovanje u misiji „ISAF“ završili su osmi i deveti kontingent. Osmi crnogorski kontingent, koji je brojao 25 pripadnika, svoje angažovanje u misiji „ISAF“ završio je krajem marta 2014. godine. Deveti crnogorski kontingent je brojao 25 pripadnika, a u misiji "ISAF" bio je angažovan u periodu od 27.februara.2014. do 21.septembra.2014. godine.

Deseti kontingent završio je angažovanje u misiji ISAF, 31.12.2014.godine, i od 01.01.2015. godine nastavio angažovanje u misiji „Odlučna podrška“ (Resolute Support), na zadacima transporta i obezbjeđivanja međunarodnih timova za obuku, trening i savjetovanje Avganistanskih snaga bezbjednosti. Trenutno se u misiji „Resolute Support (RS)“ nalazi 15 pripadnika crnogorskog kontingenta (3 oficira, 11 podoficira i 1 VPU).

Mirovna misija UNMIL - Tokom 2014. godine, u svojstvu posmatrača, bila su angažovana dva oficira, jedan od 07.07.2013. do 11.07.2014. godine, a drugi od 12.09.2013. do 01.09.2014. godine, kada je njegovo angažovanje prekinuto zbog epidemije ebole.

Mirovna operacija „EU NAVFOR - ATALANTA“- Tokom 2014. godine, angažovano je osam pripadnika Mornarice VCG, na ratnom brodu Grčke, 1 oficir i 1 podoficir, a na dva ratna broda Italije, 2 oficira i 2 podoficira, u vodama Somalije. Dva oficira su angažovana u

komandi mirovne operacije u Nortwodu, u Velikoj Britaniji (stalno je angažovan jedan oficir), do juna 2015. godine.

Mirovna misija "EUTM" u Maliju - Vojska je u maju 2014. godine, uputila prvog oficira u misiju "EUTM" Mali, i tako se priključila koaliciji zemalja članica EU, sa Francuskom kao vodećom nacijom, čiji je osnovni zadatak obuka jedinica Oružanih snaga R. Mali.

Obuka i vježbe - Tokom 2014. godine, nastavljena je realizacija aktivnosti na osposobljavanju pripadnika Vojske, shodno Partnerskim ciljevima, a u cilju usvajanja NATO procedura.

Pripadnici Vojske su, tokom 2014. godine, učestvovali na 23 međunarodne vježbe (u SR Njemačkoj, Kraljevini Švedskoj, R.Češkoj, Sjedinjenim Američkim Državama, R.Turskoj, R.Sloveniji, R.Italiji, R.Hrvatskoj, R.Grčkoj, kao i u Crnoj Gori).

U Crnoj Gori su izvedene tri vojne vježbe: međunarodna vježba „**ADRION POOL 14**“, na kojoj su sa pripadnicima Mornarice VCG učestvovali pripadnici Mornarice R. Slovenije. Vježba „**DOLPHIN 14**“, bila je obuka protivminskih ronioca, osoblja koje rukuje ronilicama i sonarima, osoblja koje se bavi kartiranjem i rukuje bazama podataka eventualno pronađenih neeksplozivnih minsko-eksplozivnih sredstava,

Po Konceptu operativnih sposobnosti (OCC), u periodu od 15. do 18. septembra 2014. godine, realizovana je vježba „**ODLUČAN KORAK 04**“. Na vježbi je izvršeno ocjenjivanje deklarisanе 1. pješadijske čete, na nivou NEL-2, čime je završen je četvorogodišnji ciklus obuke i ocjenjivanja, iste.

Pomoć civilnim institucijama – III misija odbrane - Pripadnici Vojske su, u 2014. godini, učestvovali na više od 130 aktivnosti u okviru civilno- vojne saradnje, koje su se najvećim dijelom odnosile na pružanje podrške civilnim institucijama u zemlji. Vojska je po prvi put bila angažovana na ovakvim zadacima van granica Crne Gore, prilikom vanredne situacije u R. Srbiji. U R.Srbiju upućen je 41 pripadnik Vojske, u okviru Privremenog sastava "Lovćen".

Vazduhoplovstvo Vojske angažovalo je helikoptere, sa posadama, prilikom snimanja trase budućeg autoputa Smokovac - Uvač - Mateševo i snimanje primorja za potrebe Ministarstva održivog razvoja i turizma.

Inženjerijska četa, Brigade kopnene vojske, bila je angažovana na: izgradnji puteva u opštini Podgorica (selo Duga - selo Rijeka Piperska); lokalnog puta u selu Komani; uređenju platoa ispred spomenika u selu Stijena Piperska i proširenju puta od sela Krusi do sela Progonovići. Čišćenje sniježnih nanosa realizovano je na putnim pravcima u opštini Nikšić.

INSPEKCIJSKI NADZOR

Inspekcijski nadzor je vršen u oblastima izgrađivanja borbene gotovosti, zaštite na radu, zaštite od požara i zaštite životne sredine u Vojsci i dostignutog nivoa odbrambenih priprema kod subjekata odbrane i unutrašnja kontrola nad sprovođenjem mjera zaštite tajnih podataka u organizacionim jedinicama Ministarstva.

Odjeljenje za inspekcijski nadzor je, u izvještajnoj godini, izvršilo četiri kontrole zakonitosti u vršenju poslova pripreme za upotrebu Vojske, koji se odnose na održavanje spremnosti i

borbene gotovosti Vojske i razvijanje sistema komandovanja u Vojsci u skladu a članom 17 Zakona o Vojski Crne Gore.

Kod kontrolisanih sastava nije utvrđeno odstupanje borbene gotovosti od potrebnog stepena za uspješno izvršavanje namjenskih zadataka. Nedostatak vježbovno-strelišne prostorije (poligona) za izvođenje gađanja artiljerijskim sistemima i većim kalibrima pješađijskog naoružanja odražava se negativno na kvalitet osposobljavanja i ukupan nivo borbene gotovosti jedinica, koje su opremljene takvim naoružanjem.

Inspekcijski tim Ministarstva je, u junu 2014. godine, izvršio redovni i najavljeni inspekcijski nadzor stanja zaštite na radu, zaštite životne sredine i zaštite od požara u svim skladištima ubojnih sredstava Vojske.

Inspekcijskim nadzorom sagledano je stvarno stanje čuvanja i skladištenja ubojnih sredstava, dostignuti stepen poslova zaštite, utvrđeni uzroci odstupanja u odnosu na propisane i naređene mjere, preduzete su preventivne mjere na otklanjanju uočenih slabosti i pružena stručna pomoć kontrolisanim sastavima na unapređenju poslova zaštite.

U toku godine, tri profesionalna vojna lica obratila su se Odjeljenju za inspekcijski nadzor radi zaštite svojih prava po osnovu službe.

U dosadašnjem radu nijesu utvrđeni slučajevi kršenja prava definisanim Ustavom i zakonima.

VOJNO BEZBJEDNOSNI POSLOVI

U cilju što efikasnijeg odgovora na brojne zadatke, tokom 2014. godine, Odjeljenje je intenzivno radilo na razvijanju i implementaciji vojno obavještajnih sposobnosti u skladu sa nacionalnim interesima i strateškim prioritetima, uz kontinuirano praćenje i analizu različitih bezbjednosnih izazova.

Aktivnosti Odjeljenja, u 2014. godini, realizovane su na osnovu Akcionog plana i Plana rada, kojima su definisane smjernice u planiranju, razvoju i realizaciji vojno obavještajnih, kontraobavještajnih i bezbjednosnih poslova na svim nivoima, uz obezbjeđenje planskog, sistematskog i koordinisanog djelovanja svih pripadnika Odjeljenja.

Osnovni zadaci Odjeljenja u pogledu bezbjednosnih poslova su se odnosili na bezbjednost i zaštitu zaposlenih u Ministarstvu i Vojsci, pripadnika Vojske angažovanih u međunarodnim misijama i operacijama, zaštitu objekata, materijalnih sredstava i vojne opreme, prostorija u kojima se čuvaju dokumenti označeni različitim stepenima tajnosti, kao i bezbjednost informacija.

UNUTRAŠNJA REVIZIJA

Godišnjim planom, za 2014.godinu, predviđene su aktivnosti izvršenja revizija, izrade Plana integriteta ministarstva, edukacije i osposobljavanja službenika raspoređenih na poslovima unutrašnje revizije za profesionalno obavljanje ovih poslova.

Tokom 2014. godine sprovedene su dvije revizije:

- Revizija Ugovora, br. 80601-1593/12-21, koje je zaključilo Ministarstvo sa preduzećem „MONTMETAL” DOO Podgorica,
- Revizija blagajničkog poslovanja Brigade KoV,

Na osnovu nalaza o izvršenim revizijama (dvije), revizori su dali sedam preporuka koje su prihvaćene od strane rukovodstva kontrolisanih organizacionih jedinica ministarstva.

Shodno članu 68 Zakona o državnim službenicima i namještenicima, Ministarstvo je imalo obavezu da izradi svoj Plana integriteta „Building Integrity”, u cilju smanjivanja rizika od korupcije u sektoru bezbjednosti. U oktobru 2014. godine, usvojen je Plan integriteta Ministarstva i Vojske (za period 2014-2016 godina) i isti je objavljen na web sajtu Ministarstva (novembar 2014.godine). Takođe, na web sajtu Ministarstva objavljen je i NATO Peer Review, Izvještaj o učešću Crne Gore u NATO Programu izgradnje integriteta u sektoru odbrane i bezbjednosti.

JAVNOST RADA

Tokom 2014. godine, kroz štampane, elektronske i internet medije, u formi reportaža i intervjua, predstavljene su aktivnosti Ministarstva i Vojske. Služba za odnose sa javnošću i protokol odgovorila je na preko 70 zahtjeva predstavnika medija i realizovala oko 20 intervjua sa predstavnicima Ministarstva i Vojske.

U 2014. godini urađene su Komunikacione smjernice i Vodič o odnosima sa javnošću Ministarstva odbrane, koje su usvojene u aprilu 2014.godine. Takođe, pripremljeni su i nacrti Plana kriznog komuniciranja i Plana internog informisanja Ministarstva i Vojske.

U septembru 2014. godine otvoren je zvanični Youtube kanal Ministarstva. Pored TV priloga u kojima su učestvovali predstavnici Ministarstva i Vojske, na kanalu je postavljeno i 15 epizoda serijala o Vojsci, koje su snimane u saradnji sa TV 777.

Značajnu ulogu u afirmaciji aktivnosti Ministarstva i Vojske imao je časopis “Partner”. Ovaj časopis je u 2014. godini publikovan svaka dva mjeseca, a do sada je ukupno objavljen 61. broj.

1. NORMATIVNO PRAVNI POSLOVI

Tokom godine donijet je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o Vojsci Crne Gore i pripremljen je Zakon o dopunama Zakona o tajnosti podataka, koji je u Skupštinskoj proceduri.

Na osnovu Uredbe o zaradama u drugim novčanim primanjima pripadnika Vojske Crne Gore, donijete su dvije Odluke o utvrđivanju visine novčane naknade pripadniku Vojske Crne Gore (Vojske) u operaciji snaga Evropske unije u Centralnoafričkoj Republici (EUFOR RCA) i mirovnoj misiji Evropske unije „EUROPIAN UNION TRAINING MISSION MALI (EUTM), u Maliju.

Na osnovu Zakona o slobodnom pristupu informacijama, postupano je po 105 zahtjeva za slobodan pristup informacijama.

2. PLANIRANJE SISTEMA ODBRANE

2.1 Godišnji nacionalni program (ANP)

Na sastanku Sjeverno-atlantskog savjeta NATO i Crne Gore, 18.06.2014. godine NAC je upoznat o napretku i postignutim rezultatima Crne Gore u kontekstu implementacije četvrtog Godišnjeg nacionalnog programa Crne Gore (ANP), čime je završena realizacija četvrtog ciklusa Akcionog plana za članstvo (MAP). Peti ANP je predstavljen u Sjedištu NATO, 17.10.2014. godine.

2.2. Izvještaj o PARP-u i progresu partnerskih ciljeva

Crna Gora je, u junu 2014. godine, dobila od NATO četvrti paket partnerskih ciljeva (PC), koji je zajednički usaglašavan. Ovaj paket sadrži 48 partnerskih ciljeva. Sastoji se od 1) Opštih PC, 2) PC kopnenih snaga i 3) PC vazduhoplovnih snaga i 4) Mornaričkih PC.

U toku 2014.godine, nastavljen je proces implementacije partnerskih ciljeva u cilju nastavka reforme i transformacije sistema odbrane. Kao podršku unapređenju i razvoju sposobnosti Vojske, Vlada Crne Gore je opredijelila dodatna sredstva, prihode od prodaje naoružanja i vojne opreme, za realizaciju Partnerskih ciljeva.

Završeno je osposobljavanje i opremanje deklarisanе 1.pješadijske čete (PC-L001, PC-L0047, PC-G4490), prema NATO konceptu operativnih sposobnosti (OCC). Izvršeno je njeno ocjenjivanje na nivou NEL-2 , angažovanjem kombinovanog tima ocjenjivača iz Vojske i NATO zemalja. Jedinica je zadovoljila željene kriterijume i ocijenjena je ocjenom „borbeno spremna“.

U okviru PC G 1202 – „Obuka prije upućivanja za snage koje se upućuju u misije i operacije u inostranstvu“, 23% pripadnika Vojske završilo je obuku za upućivanje u mirovne misije i operacije. Deseti kontingent, 31.12.2014. godine, (15 pripadnika Vojske) je završio angažovanje u misiji ISAF i od 01.01.2015. godine nastavio angažovanje u misiji „Odlučna podrška“ na zadacima transporta i obezbjeđivanja međunarodnih timova za obuku, trening i savjetovanje Avganistanskih snaga bezbjednosti. Takođe, od marta 2015. godine u misiju „Odlučna podrška“ biće upućena dodatno tri pripadnika Vojske, kao dio zajedničkog tima

zemalja članica A-5 inicijative (rad u Operativnom centru u regionalnoj komandi u Mazar-e Sharifu).

Svi pripadnici Tima EOD (*Explosive Ordnance Disposal*), PC L 7101 – „*Poboljšanje sposobnosti za detekciju i uklanjanje mina*“, su osposobljeni za izviđača EOR (izviđanje, lociranje, identifikaciju i uništavanje eksplozivnih naprava na licu mjesta) u skladu sa STANAG 2389. Polovina pripadnika Tima EOD je osposobljeno za uništavanje neeksplozivnih ubojnih sredstava (NUS), u skladu sa STANAG 2389, dio B i stekao je zvanje EOD tehničara.

U okviru II faze projekta MSA (Maritime Situational Awareness), PC M-3005 „*Mornaričko poznavanje situacije*“, izvršena je nadogradnja pokretnog radara sa kompletom MSTT (Maritime Small Target Tracking). Uz prethodno uvezivanje radara na vojnim objektima „Mavrijan“ (X-band) i Obostnik (S-band) znatno je unaprijeđen sistem praćenja situacije na moru i distribucije podataka od Nacionalnog pomorskog operativnog centra kroz projekat VTMS (Vessel Traffic Monitoring and Information System).

U okviru inicijative za Balkanski regionalni pristup, po pitanju nadzora i kontrole vazdušnog prostora, PC A 6009 – „*Vazdušni nadzor i uvezivanje sa NATINADS*“, Vojska je adaptirala jedan građevinski objekat za potrebe novog Vazduhoplovnog operativnog centra (VOC) na vojnom aerodromu „Golubovci“ i nabavila potrebnu informatičko-komunikacionu opremu. Predstavnici NATO Agencije „NCIA“ su obišli VOC i nakon sagledavanja stanja NATO je odobrio razmjenu podataka između Crne Gore, Hrvatske i NATO komande SHAPE u okviru programa ASDE (Air Situation Data Exchange).

Postignut je značajan napredak u razvoju Informaciono-komunikacionih tehnologija- ICT (PC-G6001, PC-G6101) posebno u dijelu realizacije projekta digitalizacije radiorelejnih sistema i izgradnji optičke infrastrukture.

U okviru Partnerskog cilja G 5300 „*Upravljanje lancem snabdijevanja*“ do sada je kodifikovano 76 crnogorskih proizvoda i dodijeljeno 27 kompanijskih NCAGE kodova. Svi podaci kodifikacije su prihvaćeni u NATO bazi podataka NMCRL i na taj način je omogućena promocija nacionalnih proizvoda na NATO odbrambenom tržištu. U okviru drugog zadatka, ovog Partnerskog cilja, uspostavljen je potpuni pravni okvir za odbrambenu standardizaciju. Usvojen je Plan standardizacije po kome je donešen prvi standard odbrane, preuzimanjem NATO standarda STANAG 6001, u maju 2014. godine. Do sada je usvojeno 58 standarda odbrane, a u proceduri je još pet standarda, koji su potrebni za implementaciju Partnerskih ciljeva i Strategijskog pregleda odbrane.

2.3 Individualni program za partnerstvo i saradnju – IPCP

Crna Gora je tokom 2014. godine uspješno realizovala sedmi Individualni program za partnerstvo i saradnju – IPCP.

IPCP između NATO i Crne Gore za 2014. godinu je prvobitno obuhvatao 94 aktivnosti iz Menija za saradnju sa partnerima – PCM. Naknadno je uvršteno i realizovano još 5 aktivnosti, tako da je IPCP program, za 2014.godinu, imao ukupno 99 aktivnosti a procenat realizacije iznosio je 85 %.

2.4 Planovi odbrane

Ministarstvo je, u 2014. godini, nastavilo rad na pružanju stručne pomoći nosiocima odbrambenih priprema i time omogućilo da se izvrši inspekcija dostignutih odbrambenih priprema sljedećih nosilaca odbrambenih priprema:

- Plana odbrane "MUP-a Crne Gore" (februar 2014.godine),
- Plana odbrane "Opštine Pljevlja" (mart 2014.godine),
- "Plana odbrane Crne Gore" (april 2014.godine),
- Plana odbrane "Opštine Herceg Novi" (maj 2014.godine),
- Plana odbrane preduzeća „Željeznički prevoz Crne Gore,, (septembar-2014.godine,
- Plana odbrane opštine Plužine(oktobar 2014.godine),
- Plana odbrane „Ministarstva pravde“ (novembar 2014.godine).

Kontidžensi planovi ili planovi podrške Ministarstva i Vojske civilnim institucijama u kriznim situacijama, kao što su prirodne i vještački izazvane katastrofe, borba protiv terorizma, u 2014. godini, obuhvatao je ažuriranje operativnih planova podrške civilnim institucijama po trećoj misiji i njihovo usaglašavanje sa kontidžensi planovima.

Crna Gora je, u 2014. godini, nastavila sa aktivnostima vezanim za edukaciju u zemlji i inostranstvu (seminare, radionice, vježbe i druge pripreme) u vezi priprema za kompjutersku vježbu SEESIM 14 (Hrvatska).

Crna Gora je, u septembru 2014. godine, uzela aktivno učešće na simulacionoj kompjuterskoj vježbi SEESIM 14., koja je u Crnoj Gori održana u Centru za obuku u kasarni „Milovan Šaranović" u Danilovgradu.

3. MEĐUNARODNA ODBRAMBENA SARADNJA

U skladu sa strateškim spoljno-političkim ciljevima Crne Gore - punopravno članstvo u NATO i EU, ostvaren je veliki broj kontakata sa zemljama u regionu i partnerima.

Ministar odbrane je bila u posjeti:

- R. Grčkoj, Atina (09-11.03.)
- Austriji i OEBS-u, Beč (02.04.)
- Ujedinjenom Kraljevstvu Velike Britanije i Sjeverne Irske, London (27-29.04.)
- Sjedinjenim Američkim Državama, Vašington (29.04-03.05)
- R.Francuskoj, Pariz (09.05.)
- SR Njemačkoj, Berlin (04.11.)

Ministar odbrane je učestvovala na:

- "To be Secure" (2BS), Budva (29-31.05)
- VI Bezbjednosnom forumu "HALIFAX", Kanada (21-23.11.)
- Sveobuhvatnom sastanku ministara odbrane, Budva (13-17.10.)

U posjeti Ministarstvu odbrane bili su:

- Ministar odbrane R. Hrvatske
- Ministar odbrane R. Italije

3.1 SARADNJA SA NATO, EU I UN

Kroz redovnu komunikaciju sa Vojno-odbrambenim dijelom Misije Crne Gore pri NATO u Briselu, kao i crnogorskim oficirom za vezu u Direktoratu za vojno partnerstvo - MPD, SHAPE, Mons i partnerskim štabnim elementima - PSE u NATO komandama JFC Napulj i SHAPE, Mons, Ministarstvo odbrane uspješno održava i unapređuje saradnju sa NATO i partnerskim zemljama.

Ministar odbrane učestvovala je na sastancima Sjeverno-atlantskog savjeta NATO sa ne-NATO zemljama kontributorima u misiji ISAF, na nivou ministara odbrane. Sastanci su održani u štabu NATO-a u Briselu (26.02, 04.06) Takođe, ministar je učestvovala na sastanku Sjeverno-atlantskog savjeta NATO i Crne Gore, 18.06.2014.godine.

Ministar odbrane na Samitu Alijanse, u Velsu

Ministar odbrane učestvovala je na 26. Samitu Alijanse u Velsu, 04. i 05.09.2014. godine. Tom prilikom ministar je učestvovala na panelu „Stabilizacija Balkana“, u organizaciji Atlantskog Savjeta kao i na sastanku Sjevernoatlantskog savjeta, na nivou ministara odbrane zemalja učesnica u Platformi interoperabilnosti.

Načelnik Generalštaba VCG je prisustvovao redovnom godišnjem zasijedanju Vojnog komiteta NATO u Briselu (22.01.2014.godine i 20-21.05.2014. godine).

Predstavnici Vojnog komiteta NATO boravili su, 27. i 28.10.2014. godine, u zvaničnoj posjeti Crnoj Gori, sa ciljem upoznavanja sa reformama i modernizacijom odbrambenog sistema, kao i nivoom dostignutih sposobnosti i planovima za dalji razvoj Vojske.

Sastanak Vojnog komiteta NATO i Crne Gore u formatu 28+1, održan je 28.10.2014. godine u Budvi.

Vojni komitet NATO u posjeti Crnoj Gori

Izgradnja integriteta-Building Integrity

Ministarstvo odbrane Crne Gore se 2012. godine priključilo NATO Programu - Izgradnja integriteta u sektoru bezbjednosti i odbrane (NATO Building Integrity in defence and security sector). Nakon odgovora na Upitnik o samoprocjeni situacije u ovoj oblasti (NATO Self Assessment Questionnaire) koji je dostavljen NATO, u februaru 2013.godine, NATO je izradio izvještaj (Peer Review Report) sa preporukama za unapređenje ove oblasti (februar 2014. godine).

U okviru NATO Building Integrity Programa, u novembru 2014. godine, Crna Gora je bila domaćin edukativne radionice pod nazivom "Nastavni plan za izgradnju integriteta". Učešće je uzelo 19 predstavnika iz sedam zemalja, dok su stručnu podršku pružili predavači – eksperti iz NATO i Ženevskog Centra za demokratsku kontrolu vojnih snaga (DCAF).

Tokom 2014. godine, službenici Ministarstva i GŠ VCG su učestvovali na više aktivnosti u okviru NATO BI Programa (radionice, kursevi, sastanci i konferencije). Aktivno učešće u ovoj inicijativi će biti nastavljeno i u narednom periodu.

U II kvartalu 2014.godine završena je prva faza projekta pod nazivom - „Izgradnja integriteta u sektoru odbrane i analiza faktora institucionalnog rizika“. U saradnji sa Ministarstvom odbrane Kraljevina Norveške, projekat je pokrenut 2013.godine. Nosilac projekta je norveška Agencija za javnu upravu i e-Vladu. Analiza je omogućila pregled faktora koji mogu da uzrokuju pojavu rizika od korupcije /neetičkog ponašanja u sektoru odbrane.

U decembru 2014. godine, pokrenuta je druga faza norveškog projekta pod nazivom – “Jačanje okvira integriteta u javnoj upravi” sa naglaskom na oblast bezbjednosti i odbrane (period realizacije 2014-2017.godina). Glavni nosioci projekta su Ministarstvo odbrane i Ministarstvo unutrašnjih poslova, dok su partneri na projektu Uprava za antikorupcijsku inicijativu i Uprava za kadrove. Opšti cilj projekta se odnosi na unapređenje postojećeg javnog okvira integriteta, smanjenjem zakonskih i institucionalnih rizika od korupcije u sektoru odbrane i bezbjednosti kroz analizu šest mehanizama za promovisanje integriteta.

Nosilac ovog projekta je Centar za integritet u sektoru odbrane (CIDS), pri norveškom Ministarstvu odbrane.

NATO škola Oberammergau - Tokom 2014. godine, u sklopu IPCP aktivnosti, Ministarstvo odbrane planiralo je učešće na 24 aktivnosti u NATO Školi, Oberammergau, od kojih je realizovano 18.

KFOR- Ministarstvo je, u skladu sa Sporazumom o tranzitnim aranžmanima, kontakt institucija za sve aktivnosti KFOR-a u Crnoj Gori. Tokom 2014. godine realizovano je 14 prelazaka. Delegacija Ministarstva odbrane, na čelu sa načelnikom GŠ VCG, admiralom Draganom Samardžićem, 23. aprila 2014. godine, posjetila je komandu KFOR u Prištini i tom prilikom se sastala sa tadašnjim komandantom, general majorom Salvatoreom Farinom. Takođe, Ministarstvo je imalo svoje predstavnike i na svečanosti povodom primopredaje dužnosti između, generala Farine i aktuelnog komandanta KFOR, general majora Frančeska Filjuola, u Prištini, septembra 2014. godine.

Saradnja sa NATO - Razmjena dokumenata

U toku 2014. godine, ukupno je primljeno 1964 NATO dokumenata, od čega interno 91, povjerljivo 78 i tajno 1795. Tokom 2014. godine, uspješno je realizovana inspekcija od strane NATO kancelarije za bezbjednost (NOS). Kroz registar je prošlo 61 interni dokument vezan za Evropsku Uniju, a tajnih i povjerljivih dokumenata nije bilo. Na nacionalnom nivou bilo je 70 povjerljivih dokumenata, 171 internih i 20 tajnih. Takođe, u junu 2014. godine, Odsjek za zaštitu tajnih podataka posjetila je delegacija Direktorata za zaštitu tajnih podataka Ministarstva odbrane Poljske.

NATO program „Nauka za mir“ - „GEPSUS“ projekat

U okviru NATO programa „Nauka za mir“, na aerodromu Golubovci otvoren je „GEPSUS“ centar – centar za simulacije u vanrednim situacijama. Ovaj projekat zajednički realizuju Ministarstvo odbrane, Univerzitet Crne Gore i Elektro-tehnički fakultet Podgorica. Projekat „GEPSUS“ ("Geographical Information Processing for Environmental Pollution-Related Security within Urban Scale Environments") ima za cilj projektovanje i izradu softverskog sistema za kompjutersku simulaciju elementarnih katastrofa, kao i katastrofa izazvanih ljudskim faktorom sa akcentom na vazdušne zagađivače, a krajnja svrha je spašavanje života i umanjeње materijalnih šteta.

U ovom centru će se vršiti obuka, kako pripadnika Ministarstva i Vojske, tako i drugih institucija koje su nadležne za reagovanje u vanrednim situacijama.

Saradnja sa EU

U okviru Zajedničke bezbjednosne i odbrambene politike (CSDP – Common Security and Defence Policy), službenici Ministarstva i pripadnici Vojske pohađali su kurseve o konceptu zajedničke bezbjednosne i odbrambene politike, osposobljavanje službenika za rad u ovoj oblasti, kao i promovisanje Zajedničke bezbjednosne i odbrambene politike EU. CSDP kursevi su namijenjeni zemljama uključenim u Proces stabilizacije i pridruživanja a program obuke obuhvata 3 modula: Internet Based Distance Learning (IDL) kurs, CSDP Orientation kurs i

Reflection seminar. Ovi kursevi se održavaju u organizaciji Evropskog bezbjednosnog i odbrambenog koledža u saradnji sa nacionalnim Vladama zemalja – članica Evropske Unije.

Vojska je nastavila da učestvuje u civilnim i vojnim operacijama upravljanja krizama i trenutno ima angažovane svoje pripadnike u dvije međunarodne operacije pod okriljem Evropske unije: EU NAVFOR ATALANTA i EUTM Mali.

Saradnja sa UN

Ministar odbrane, prof. dr Milica Pejanović-Đurišić, sastala se 23.marta 2014. godine sa predstavnikom Generalnog sekretara UN i šefom Kancelarije Ujedinjenih nacija u Beogradu, Peterom Dueom. Predstavnik Generalnog sekretara UN Due pohvalio je već ostvarenu saradnju Vlade Crne Gore sa UN uz očekivanje da će se u narednom periodu unaprijediti i proširiti na nove oblasti.

Na poziv ministra odbrane, g-din Due je učestvovao na sastanku političkih direktora ministarstava odbrane Zapadnog Balkana (WBDPDM) koji je u okviru Sveobuhvatnog ministarskog sastanka (CRM) održanog u Budvi, i imao izlaganje na temu „Učešće Zapadnog Balkana u mirovnim misijama“.

3.2 BILATERALNA SARADNJA

U 2014. godini nastavljena je bilateralna saradnja sa zemljama u regionu i članicama NATO, u cilju jačanja regionalne saradnje, kao i realizacije preuzetih obaveza i ispunjenja uslova za evroatlantske integracije.

U 2014. godini potpisani su:

- Memorandum o razumijevanju o razmjeni podataka u vazdušnom prostoru između Ministarstva odbrane Crne Gore, Ministarstva odbrane Republike Hrvatske, i Vrhovnog savezničkog zapovjedništva snaga za Evropu (Supreme Headquarters Allied Powers Europe – SHAPE), 27. februara. 2014. godine,
- Nota pridruživanja Ministarstva odbrane Crne Gore učesnicima Memoranduma o razumijevanju između Ministarstva odbrane R. Slovenije, Saveznog Ministarstva odbrane i sporta R. Austrije, Ministarstva odbrane R. Mađarske i Ministarstva odbrane R. Italije o operacijama Multi-nacionalnog centra izvrsnosti za planinsko ratovanje, 25.marta.2014. godine,
- Memorandum o razumijevanju između Ministarstva odbrane Crne Gore i Ministarstva odbrane R. Italije iz oblasti kodifikacije, 3. aprila 2014. godine,
- Tehnički sporazum između Ministarstva odbrane Crne Gore i ministra odbrane R. Francuske o saradnji u oblasti odbrane, 9. maja 2014. godine
- Okvirni sporazum između Vlade Crne Gore i Vlade R. Turske o saradnji u vojnim oblastima obuke, tehnike i nauke, 4. juna 2014. godine,
- Ugovor o donaciji između Vlade Crne Gore i Vlade SR Njemačke za rekonstrukciju objekata, M-9, M-11 i M-13, u skladištu "Brezovik" u NK, 17.jula. 2014. godine,

- Memorandum o razumijevanju između Vlade R. Turske, Vlade Narodne Demokratske R. Alžira, Vlade R. Azerbejdžana, Vlade Bosne i Hercegovine, Vlade Hašemitske Kraljevine Jordan, Vlade R. Kazahstan, Vlade Bivše Jugoslovenske R. Makedonije, Vlade Islamske R. Mauritanije, Vlade Crne Gore, Vlade R. Moldavije, Vlade Islamske R. Pakistana, Vlade R. Srbije, Vlade Ukrajine o odredbama za realizaciju regionalne vježbe 2014 i pružanje podrške zemlji domaćinu, 19. septembar 2014. godine,
- Tehnički sporazum u vezi sa pružanjem podrške države domaćina od strane komande američkih snaga u Evropi državama pošiljaocima za vježbu "Združeni napor 2014", septembar 2014. godine,
- Sporazum između Vlade Crne Gore i Vlade R. Turske o saradnji u oblasti vojne obuke, 16. oktobra 2014. godine,
- Aneks Protokola o saradnji između MO Bivše Jugoslovenske Republike Makedonije (R.MAKEDONIJA) i MO Crne Gore u oblasti vojne obuke, 16. oktobra 2014. godine,
- Sporazum između Ministarstva odbrane Crne Gore i Ministarstva odbrane R. Hrvatske o školovanju kadeta Ministarstva odbrane Crne Gore, u R. Hrvatskoj, na studijskim programima Vojno inženjerstvo i Vojno vođenje i upravljanje, 17. oktobra 2014. godine,
- Memorandum o razumijevanju između Vlade R. , Ministarstva odbrane R. Albanije, Ministarstva odbrane Bosne i Hercegovine, Ministarstva odbrane R. Bugarske, Ministarstva nacionalne odbrane R. Grčke, Ministarstva odbrane R.MAKEDONIJA, Ministarstva odbrane Crne Gore, Ministarstva nacionalne odbrane Rumunije i Ministarstva odbrane R. Srbije, za zajedničku združenu vježbu specijalnih snaga (CJSE) 2014, 17. oktobra 2014. godine,
- Tehnički sporazum između MO R. Albanije i MO Crne Gore o demilitarizaciji naoružanja (NSPA –pilot projekat), 20. oktobra 2014. godine,
- Aneks Ugovora o donaciji između Vlade Crne Gore i Vlade Savezne Republike Njemačke za adaptaciju objekta S-3 u skladištu "Brezovik" u NK, 23. oktobra 2014. godine,
- Sporazum između Vlade Crne Gore i Vlade R. Poljske o uzajamnoj zaštiti tajnih podataka, 18. novembra 2014. godine,
- Sporazum o razmjeni i međusobnoj zaštiti tajnih podataka između Vlade Crne Gore i Vlade R. Slovenije, 27. novembra 2014. godine,
- Protokol o donaciji između Komande odbrane Ministarstva odbrane Kraljevine Danske i Ministarstva odbrane Crne Gore o donaciji finansijskih sredstva Ministarstvu odbrane Crne Gore za nastavak izgradnje informaciono-komunikacione infrastrukture, programskih aplikacija i hardvera za potrebe informaciono komunikacionog sistema Ministarstva i Vojske u 2014. godini, 27. novembra 2014. godine,
- Sporazum o uzajamnoj zaštiti tajnih podataka između Vlade Crne Gore i Vlade R. Grčke, potpisan je 16. decembra 2014. godine,
- Sporazum o podršci za isporuku rezervnih djelova helikoptera sa kompanijom AIRBUS Helicopters, potpisan je 24. decembra 2014. godine,

- Ugovor između Ministarstva odbrane Crne Gore i NATO Agencije za komunikacije i informacije (NCIA) o licenciranju programskih paketa za MASE konzolu, u decembru 2014.godine.

Na osnovu sporazuma o saradnji i usaglašenih aktivnosti za 2014. godinu, potpisani su ili usaglašeni planovi bilateralne vojne i odbrambene saradnje sa: Albanijom, Austrijom, Bosnom i Hercegovinom, Bugarskom, Češkom, Danskom, Grčkom, Holandijom, Hrvatskom, Francuskom, Italijom, Makedonijom, Norveškom, Njemačkom, Poljskom, Slovenijom, Velikom Britanijom, SAD, Slovačkom, Srbijom.

ALBANIJA

Plan bilateralne saradnje za 2014. godinu, sadržao je 4 aktivnosti od kojih je realizovana jedna aktivnost koja se odnosi na saradnju u oblasti vazduhoplovstva.

Tokom 2014. godine, ministar odbrane Milica Pejanović- Đurišić sastala se sa ministrom odbrane R. Albanije, Mimi Kodeli, tokom četvrtog 2BS Foruma, održanog u Budvi 30. maja, kao i na marginama Sveobuhvatnog ministarskog sastanka održanog u Budvi, od 13. do 17. oktobra.

Na marginama 18. Konferencije šefova odbrana/načelnika Generalštabova zemalja Američko-Jadranske Povelje, održanoj u Budvi, 11. juna 2014. godine, načelnik Generalštaba VCG, admiral Samardžić, se susreo sa načelnikom Oružanih snaga R. Albanije, general-majorom Jeronimom Bazom.

U cilju rješavanja viškova naoružanja i vojne opreme, uz podršku NATO agencije za podršku (NSPA), kompaniji "Mjekes" isporučeno je 17 tona municije malog kalibra, radi uništenja u R. Albaniji. Za realizaciju ove aktivnosti potpisan je Tehnički sporazum između MO R.Albanije i MO Crne Gore o demilitarizaciji naoružanja (NSPA –pilot projekat), 20.oktobra 2014. godine.

AUSTRIJA

Plan bilateralne saradnje za 2014. godinu potpisan je 10. februara 2014. godine u Podgorici. Plan je obuhvatao 10 aktivnosti (5 u Crnoj Gori i 5 u Austriji), a težište je bilo na obuci jedinica za planinsko ratovanje i realizaciji kurseva njemačkog jezika (ukupno je realizovano 6 aktivnosti).

Ministar odbrane boravila je u zvaničnoj posjeti R.Austriji od 01. - 03. aprila 2014. godine, i tom prilikom se sastala sa ministrom odbrane i sporta R. Austrije, Gerald Klugom. Ministri su istakli značaj do sada ostvarene vojne saradnje na bilateralnom nivou, naročito u dijelu obuke jedinica Vojske u planinskom ratovanju.

U okviru ove posjete, ministar prof. dr Milica Pejanović-Đurišić je učestvovala na sastanku OEBS-ovog Foruma za bezbjednosnu saradnju, u Beču, i sastala se sa Generalnim sekretarom OEBS-a, Lambertom Zanierom, i tom prilikom ga informisala o aktivnostima koje Ministarstvo sprovodi na planu reforme sektora odbrane, ističući značaj implementacije MONDEM programa.

BOSNA I HERCEGOVINA

Plan bilateralne saradnje, za 2014. godinu, sadržao je 5 aktivnosti u Crnoj Gori i 10 aktivnosti u BiH, od kojih je realizovano ukupno 9 aktivnosti. Aktivnosti iz Plana se odnose na testiranje pripadnika Ministarstva i Vojske u znanju engleskog jezika po STANAG 6001 (tokom 2014. godine realizovana su dva testiranja- u aprilu i oktobru), kurs za EOD tehničare i kurseve za štabne oficire i podoficire u PSOTC, saradnju u oblasti inspeksijskog nadzora i vojno-obavještajnih poslova.

Ministar, prof. dr Milica Pejanović-Đurišić, se sastala sa ministrom odbrane BiH, Zekerijahom Osmićem, na marginama Sveobuhvatnog ministarskog sastanka održanog u Budvi od 13. do 17. oktobra 2014. godine,

Načelnik Generalštaba Vojske Crne Gore, boravio je u zvaničnoj posjeti Oružanim snagama BiH, 8. jula 2014. godine, kada se susreo sa načelnikom Združenog štaba Oružanih snaga BiH, general majorom Antom Jelečom.

Načelnik Združenog štaba Oružanih snaga BiH, general-pukovnik Anto Jeleč, boravio je u prvoj zvaničnoj posjeti Ministarstvu i Vojsci, 24. septembra 2014. godine.

U Sarajevu (Butmir) se nalazi Centar za obuku za operacije podrške miru (PSOTC), sa kojim imamo veoma dobru saradnju i gdje su predstavnici Ministarstva i Vojske pohađali različite vrste kurseva i seminara (kursevi za štabne oficire, operacije podrške miru, CIMIC kursevi i dr.). Do sada je kurseve u PSOTC pohađalo 45 pripadnika.

BUGARSKA

Plan bilateralne saradnje za 2014. godinu, je potpisan 19. marta 2014. godine u Podgorici. Plan je sadržao 7 aktivnosti, četiri u Bugarskoj i tri u Crnoj Gori. Saradnja sa R. Bugarskom obuhvatala je razmjenu iskustava na polju finansija, vojno-obavještajnih poslova, ICT sistema, kao i u oblasti kodifikacije i standardizacije. Načelnik Generalštaba VCG boravio je u zvaničnoj posjeti Vojsci R. Bugarske, u periodu od 19-21. novembra 2014. godine, i tom prilikom se sastao sa ministrom odbrane Bugarske, Nikolaj Nankov Nenčevim i načelnikom Generalštaba Vojske Bugarske, viceadmiralom Rumen Nikolovim.

ČEŠKA

Plan bilateralne saradnje za 2014. godinu, sadržao je 5 aktivnosti iz oblasti vojne geografije, pravnih pitanja o kolektivnoj odbrani, logističke i pilotske obuke, a bila je planirana i ministarska posjeta Crnoj Gori. Zbog finansijskih ograničenja realizovane su samo 2 aktivnosti, dok su 3 odložene za narednu godinu.

Načelnik Generalštaba Vojske Crne Gore, boravio je u uzvratnoj posjeti Oružanim snagama R. Češke, 1. jula 2014. godine, kada se sastao sa načelnikom GŠ OS Češke, generalom Petrom Pavelom. R. Češka je u decembru 2014. godine donirala 20 000 eura za MONDEM program.

DANSKA

U 2014. godini, planom bilateralne saradnje planirano je 14 aktivnosti iz oblasti logistike, informacionih tehnologija, obuke, školovanja i razmjene iskustava.

Potpisan je Protokol između Ministarstva odbrane Crne Gore i Ministarstva odbrane Kraljevine Danske, 27. novembra 2014. godine, o donaciji informaciono-komunikacionih sredstava za nastavak izgradnje informaciono-komunikacionog sistema Ministarstva i Vojske, u vrijednosti od 120.000,00 €.

GRČKA

Plan bilateralne saradnje, za 2014. godinu, sadržao je 16 aktivnosti od kojih je realizovano 12.

Ministar odbrane boravila je u zvaničnoj posjeti Grčkoj, u periodu od 09. do 11. marta 2014. godine. Delegacija Ministarstva boravila je u Atini, u periodu od 02. - 04. decembra, povodom bilateralnih štabnih razgovora

Memorandum o razumijevanju, koji se odnosi na usavršavanje (specijalizaciju) crnogorskih kadeta po završetku vojnih akademija je prošao potrebnu proceduru u Crnoj Gori i spreman je za potpisivanje, čeka se grčka strana da završi sa svojim procedurama.

Na grčkim vojnim akademijama školuje se 12 lica iz Vojske, od čega 10 kadeta i 2 oficira. Brod grčke Mornarice, „Nikiforos Fokas“, boravio je u teritorijalnim vodama Crne Gore, 22.08.2014. godine

LITVANIJA

Od Vojne akademije „General Jonas Žemaitis“ u Vilnjusu, Ministarstvo je dobilo poziv za pohađanje kursa engleskog jezika, za jednog pripadnika Vojske, u periodu od 19. januara do 22. maja 2015. godine.

FRANCUSKA

Plan bilateralne saradnje za 2014. godinu, potpisan je 27. marta 2014. godine. Plan je sadržao 10 aktivnosti, 3 u Republici Francuskoj i 7 u Crnoj Gori, i bazirao se na razmjeni iskustava u oblasti kodifikacije i standardizacije, učešću u mirovnim misijama, saradnji mornarica dvije zemlje, oblasti vazduhoplovstva kao i kursevima francuskog jezika (realizovano 6 aktivnosti).

Ministar odbrane, prof. dr Milica Pejanović-Đurišić, boravila je, 09. maja 2014. godine, u prvoj zvaničnoj posjeti R. Francuskoj, a ovom prilikom sastala se sa ministrom odbrane R. Francuske, Žan-Iv Le Drianom. Tokom ove posjete potpisan je Tehnički sporazum o saradnji u oblasti odbrane.

HOLANDIJA

Plan bilateralne saradnje za 2014. godinu, sadržao je 7 aktivnosti, od kojih je realizovano 6 aktivnosti. Od velikog značaja je podrška koju je Kraljevina Holandija pružila u realizaciji PELT projekta (Project English Language Training), vezana za usavršavanje engleskog jezika pripadnika Vojske.

HRVATSKA

Plan bilateralne saradnje, za 2014. godinu, je sadržao 6 aktivnosti u Crnoj Gori i 11 aktivnosti u R. Hrvatskoj, od čega je realizovano ukupno 10 aktivnosti. Krajem avgusta 2014. godine jedan kadet je upućen na školovanje na studijski program Vojno inženjerstvo, Univerziteta u Zagrebu, a početkom septembra 2014. godine, jedan oficir je upućen na Komandno-štabno usavršavanje. Radi regulisanja statusa našeg kadeta, koji je u avgustu 2014. godine, započeo studije na studijskom programu Vojno inženjerstvo, potpisan je Sporazum između Ministarstva odbrane Republike Hrvatske i Ministarstva odbrane Crne Gore o školovanju našeg kadeta u R. Hrvatskoj na studijskim programima Vojno inženjerstvo i Vojno vođenje i upravljanje.

Ministar odbrane R. Hrvatske, Ante Kotromanović, je 17. oktobra 2014. godine boravio u zvaničnoj posjeti Crnoj Gori, i tom prilikom se sastao sa ministrom odbrane prof. dr Milicom Pejanović-Đurišić, predsjednikom Vlade Crne Gore, Milom Đukanović, i ministrom bez portfelja, Marijom Vučinović.

ITALIJA

Plan bilateralne saradnje sa MO R. Italije sadržao je 23 aktivnosti, od kojih je realizovano 11. Trenutno se na Pomorskoj akademiji u Livornu školuju 2 crnogorska kadeta.

Ministar odbrane R. Italije, Roberta Pinoti, boravila je u prvoj zvaničnoj posjeti Crnoj Gori, 24. septembra 2014. godine, i sastala se sa ministrom odbrane, prof. dr Milicom Pejanović-Đurišić.

Od 25. – 27. februara 2014. godine, u Rimu, su održani treći štabni ragovori između MO Crne Gore i MO R. Italije.

Bilateralni sastanak predstavnika Mornarice Crne Gore i Mornarice Italije održan je u Baru 12. i 13. februara 2014. godine. Pripadnici Mornarice VCG učestvovali su na jedriličarskoj regati Trofej pomorske Akademije u Livornu, u periodu od 25. aprila do 4. maja 2014. godine. Brod italijanske ratne Mornarice „CAVOUR” boravio je u tivatskom zalivu od 17. do 21. novembra 2014. godine. Brod „Palinuro” je boravio u teritorijalnim vodama Crne Gore, u periodu od 30. do 31. jula 2014. godine.

Crna Gora aktivno učestvuje u EU misiji „ATALANTA”, ukrcavanjem starješina na italijanske ratne brodove.

KANADA

Ministar odbrane, prof. dr Milica Pejanović-Đurišić, učestvovala je na VI Bezbjednosnom formumu Halifax, od 21. do 23. novembra 2014. godine u Halifaksu, Nova Škotska, na poziv predsjednika Halifaks foruma, Peter Van Praagh-a. Tokom boravka u Halifaksu, ministar prof. dr Milica Pejanović-Đurišić, je imala sastanak sa ministrom nacionalne odbrane Kanade, Robert Nikolson-om.

Takođe, u 2014. godini realizovan je kurs o civilno-vojnim odnosima u Beogradu, finansiran od strane MO Kanade, koji su pohađala dva pripadnika Ministarstva i Vojske.

U skladu sa Bečkim dokumentom iz 2011. godine, u periodu od 11. do 18. oktobra 2014. godine jedan predstavnik Ministarstva učestvovao je u posmatračkoj misiji (Inspekcija specifičnog područja) na teritoriji Ukrajine, u okviru inspeksijskog tima Kanade.

KOSOVO

Načelnik Generalštaba , boravio je u radnoj posjeti Kosovskim snagama bezbjednosti, 23. aprila 2014. godine, kada se sastao sa komandantom KFOR-a, general-major Salvador Farina i komandantom Kosovskih snaga bezbjednosti, general-potpukovnik Kadri Kastrati.

Komandant Kosovskih snaga bezbjednosti učestvovao je na 18. konferenciji načelnika generalštabova zemalja potpisnica Američko-jadranske povelje (A-5) „Održavanje interoperabilnosti kroz regionalno partnerstvo“, koja je održana 11. juna 2014. godine u Budvi.

Prijateljska futsal utakmica ekipa Vojske Crne Gore i Kosovskih snaga bezbjednosti odigrana je, 04. septembra 2014. godine, u sportskoj sali Policijske akademije u Danilovgradu na zahtjev Kosovskih snaga bezbjednosti, a dogovoren je i uzvratni meč u Prištini.

MAKEDONIJA

Plan bilateralne saradnje za 2014. godinu je potpisan razmjenom potpisa, 3. aprila 2014. godine, i sadržao je 9 aktivnosti u Crnoj Gori i 7 aktivnosti u Republici Makedoniji, od čega je realizovano 9 aktivnosti.

Na školovanje na Vojnoj akademiji "General Mihailo Apostolski" u Skoplju, u 2014. godini, su upućena 3 kadeta. Trenutno se 12 crnogorskih kadeta školuje na Vojnoj akademiji, dok su tri pilota Armije R. Makedonije, 26. februara 2014. godine, završili naprednu obuku za pilota helikoptera u Crnoj Gori. Najbolji crnogorski kadet završne godine Vojne akademije „General Mihailo Apostolski“, upućen je na obuku za pilota helikoptera, od 01.10.2014. godine. Međusobne obaveze dva ministarstva u vezi navedene obuke regulisane su Aneksom Protokola o saradnji između MO R. Makedonije i MO Crne Gore u oblasti vojne obuke, koji je potpisan prilikom susreta ministra, prof. dr Pejanović-Đurišić, sa ministrom Jolevskim na marginama Sveobuhvatnog ministarskog sastanka održanog u Budvi.

NORVEŠKA

Plan bilateralne saradnje za 2014. godinu potpisan je u Podgorici 14. marta 2014. godine, u okviru bilateralnih konsultacija sa delegacijom MO Norveške, a sadržao je 9 aktivnosti od kojih su posebno bile značajne aktivnosti u okviru DSSR projekta, saradnje u okviru Balkan Medical Task Force projekta kao i podrška PELT projektu. DSSR projekat je završen u novembru 2014. godine.

NJEMAČKA

U 2014. godini, planom bilateralne saradnje planirano je 16 aktivnosti, od čega je realizovano 12 aktivnosti.

Ministar odbrane, prof. dr Milica Pejanović Đurišić, boravila je u radnoj posjeti Ministarstvu odbrane SR Njemačke, 04. novembra 2014. godine. Tom prilikom se sastala sa saveznim ministrom odbrane, Ursulom fon der Lajen, kao i sa predsjednikom i članovima Odbora za odbranu Bundestaga i parlamentarnim komesarom oružanih snaga SR Njemačke, Helmutom Kenighausom. SR Njemačka pruža Crnoj Gori kontinuirani doprinos ukupnoj modernizaciji

Vojske Crne Gore. S tim u vezi, ministar odbrane i otpravnik poslova Ambasade SR Njemačke u Crnoj Gori Olaf Poeške potpisali su, 17.07.2014. godine, Ugovor o donaciji između Vlade Crne Gore i Vlade SR Njemačke, koji se odnosi na rekonstrukciju tri objekta u skladištu municije „Brezovik” u Nikšiću, u iznosu od 300.000,00 €. Takođe, potpisan je i Aneks protokola o donaciji, za korišćenje 40.000 eura, koji nijesu iskorišćeni od donacije od 300.000 eura iz jula 2013. godine, čime je rekonstruisan krov na još jednom objektu u Brezoviku.

Štabni razgovori između predstavnika MO Njemačke i MO Crne Gore realizovani su u junu 2014. godine u Berlinu, dok su redovne godišnje bilateralne konsultacije realizovane u septembru 2014. godine, u Podgorici. Vojni izaslanik Crne Gore u Njemačkoj, ppuk Hajrudin Đerekarac preuzeo je dužnost od svog prethodnika, puk Zorana Boškovića, 1. marta 2014. godine. Novi vojni izaslanik SR Njemačke u Crnoj Gori, ppuk Klaus Ingo Gnojke preuzeo je dužnost od svog prethodnika ppuk Timermana, 1. septembra 2014. godine.

POLJSKA

U 2014. godini, planom bilateralne saradnje planirane su 4 aktivnosti, od kojih su dvije realizovane. Posjeta ministra odbrane Poljske Crnoj Gori je odložena za 2015. godinu. NGŠ VCG boravio je u zvaničnoj posjeti NGŠ OS R. Poljske, u januaru 2014. godine. Takođe, predstavnici poljske privatne kompanije TDM Electronics Inc. (koja se bavi trgovinom korištene metalne komunikacione i elektronske opreme) su posjetili Crnu Goru u decembru 2014. godine, kada su se sastali sa predstavnicima Direktorata za materijalne resurse u cilju sagledavanja moguće saradnje. Predstavnici Direktorata za materijalne resurse sastali su se, u novembru 2014. godine, sa predsjednikom poljske kompanije ARMINEX TRADING, koja se bavi uvozom i izvozom naoružanja i vojne opreme. U okviru vojne saradnje, usavršavanje i obuka pripadnika Vojske za učešće u mirovnim misijama, do sada je 25 pripadnika Vojske prije upućivanja u ISAF misiju, prošlo obuku NATO Centra za obuku združenih snaga u Bidgošću, R. Poljska.

SAD

Ministar odbrane boravila je u zvaničnoj posjeti Sjedinjenim Američkim Državama, u periodu od 29. aprila do 03. maja 2014. godine, tokom koje se sastala sa sekretarom za odbranu, Čarlsom Hejgelom. Tokom boravka u Vašingtonu ministar je razgovarala i sa direktorom DIA (Defense Intelligence Agency), generalom Majklom Flinom, direktorom DTSA (Defense Technology Security Administration), Tim Hofmanom, kao i sa predstavnicima Kongresa i Stejt Departmenta. Tokom boravka u Vašingtonu, ministar je na poziv Atlantskog savjeta govorila na konferenciji „Cjelovita i slobodna Evropa” i održala predavanje u German Marshall Fund- na temu „Integracije - najefikasniji odgovor na izazove u Jugoistočnoj Evropi”.

Ministar odbrane sastala se sa pomoćnikom Sekretara SAD za Evropu i Evroaziju, Viktorijom Nuland, koja je posjetila Crnu Goru u julu 2014. godine. Delegacija Pentagona na čelu sa

zamjenikom pomoćnika sekretara za odbranu, dr Evelin Farkas, učestvovala je na Sveobuhvatnom ministratskom sastanku (CRM), u Budvi.

U skladu sa Bečkim dokumentom iz 2011. godine, u periodu od 29. maja do 06. juna 2014. godine, jedan predstavnik Ministarstva je učestvovao u posmatračkoj misiji (Inspekcija specifičnog područja) na teritoriji Ukrajine, u okviru tima SAD.

SLOVENIJA

Ministar odbrane sastala se sa ministrom odbrane Slovenije, Jankom Veberom, na marginama Sveobuhvatnog regionalnog ministarskog sastanka u Budvi.

Načelnik Generalštaba, sa delegacijom, boravio je u zvaničnoj posjeti R. Sloveniji, u periodu od 03. do 05. novembra 2014. godine. Tom prilikom susreo se sa predsjednikom R.Slovenije, Borutom Pahorom, ministrom odbrane, Jankom Veberom, načelnikom Generalštaba Vojske Slovenije brigadirom Andrejom Ostermanom, kao i predstavnicima skupštinskog odbora R. Slovenije za odbranu.

Iz Plana bilateralne saradnje, za 2014. godinu, realizovane su brojne aktivnosti koje se odnose na obuku planinskih jedinica, kurseve engleskog jezika, kurseve za planinsko ratovanje, obuku ronjaca, zajedničke nastupe vojnih orkestara itd.

Mandat savjetnika, admirala Renata Petriča, u Ministarstvu odbrane Crne Gore istekao je u decembru 2014. godine, a u isto vrijeme je i izaslaniku odbrane Crne Gore u R. Sloveniji, kbb Branislavu Kekoviću, završen mandat u Ljubljani.

SRBIJA

Usaglašeni Plan bilateralne saradnje za 2014. godinu sadržao je 5 aktivnosti u Crnoj Gori i 16 aktivnosti u R. Srbiji, od kojih je realizovano ukupno 14 aktivnosti.

Ministar odbrane, sastala se sa ministrom odbrane R. Srbije, Bratislavom Gašićem, tokom četvrtog ZBS Foruma u Budvi.

Admiral Samardžić boravio je u zvaničnoj posjeti R. Srbiji 16. i 17. decembra 2014. godine.

Vlada Crne Gore je, na sjednici održanoj krajem juna 2014. godine, prihvatila Predlog za ustupanje podmornice klase P-911, kao muzejskog eksponata, Ministarstvu odbrane R.Srbije, na trajno korišćenje bez naknade.

TURSKA

Planom bilateralne saradnje, za 2014. godinu, planirane su tri aktivnosti, od čega su dvije realizovane u Crnoj Gori, a jedna je odložena za 2015. godinu. Okvirni sporazum o saradnji u vojnim oblastima obuke, tehnike i nauke između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Turske potpisan je 4. juna 2014. godine, tokom VIII Konferenciji Načelnika generalštabova zemalja Balkana u Sarajevu, čime je uspostavljen pravni osnov za unapređenje i razvoj saradnje u ovim oblastima.

Ministri odbrana Crne Gore i R. Turske sastali su se tokom CRM konferencije u Budvi, 16. oktobra 2014. godine, kada su potpisali Sporazum između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Turske o saradnji u oblasti vojne obuke.

VELIKA BRITANIJA

Ministar odbrane, boravila je u prvoj zvaničnoj posjeti Ministarstvu odbrane Ujedinjenog Kraljevstva Velike Britanije i Sjeverne Irske, od 27. do 29. aprila 2014. godine. Tom prilikom sastala se sa tadašnjim sekretarom za odbranu u MO UK, Filipom Hejmondom, kao i ministrom za međunarodnu bezbjednosnu strategiju, Endrju Murisonom.

Planom bilateralne saradnje za 2014/2015. godinu planirane su i realizovane aktivnosti koje se odnose na saradnju u okviru MONDEM programa, saradnju dva vazduhoplovstva, mornarica, PR službi, saradnju sa britanskim timom za vojnu pomoć i obuku, nastavak realizacije PELT projekta za učenje engleskog jezika, kao i na podršku u jačanju kapaciteta kroz finasiranje kurseva i obuka iz oblasti upravljanja odbranom.

Tokom 2014. godine, započet je važan projekat sa Velikom Britanijom koji se tiče uništavanja viškova naoružanja i municije, NATO Povjerilački fond, i u ovom projektu je UK preuzelo vodeću ulogu. Studija izvodljivosti o realizaciji projekta u okviru NATO Povjerilačkog fonda izrađena je u saradnji sa NSPA, za šta je UK obezbijedilo potrebna sredstva. Studija je zvanično odobrena početkom avgusta 2014. Izaslanik odbrane Ujedinjenog Kraljevstva u Crnoj Gori, sa sjedištem u Beogradu, pukovnik Rob Tomlinson, stupio je na dužnost u avgustu 2014. godine i mandat će mu trajati do aprila 2015. godine.

3.3 MULTILATERALNA SARADNJA

3.3.1 Sveobuhvatni ministarski sastanak (CRM)

Ministarstvo odbrane Crne Gore je bilo domaćin Sveobuhvatnog ministarskog sastanka, od 13. do 17. oktobra 2014. godine, u Budvi u okviru kojeg su održani sastanci ministara odbrane Američko-jadranske Povelje (A5) i Procesu saradnje ministara odbrane Jugoistočne Evrope (SEDM), kao i sastanka političkih direktora odbrane Zapadnog Balkana (WBDPD).

Na CRM-u su inicirane mogućnosti zajedničkog učešća u međunarodnim misijama i operacijama i zajedničkog reagovanja na elementarne nepogode i nesreće. Takođe, u cilju unapređenja sposobnosti oružanih snaga ukazano je na značaj korišćenja postojećih regionalnih centara za obuku u različitim oblastima odbrane i bezbjednosti. Značaj organizacije sastanka u ovakvom formatu je prepoznat u regionu, tako da će Hrvatska biti domaćin sledećeg Sveobuhvatnog ministarskog sastanka, u 2015. godini.

Na CRM u Budvi aktivno učešće uzelo je 18 država sa 130 delegata (10 ministara), u ulozi članica, posmatrača i partnera Američko Jadranske povelje i procesa Saradnje ministara odbrane Jugoistočne Evrope, kao i predstavnici 7 međunarodnih organizacija. Pored sastanaka u navedenim formatima, održano je i oko 50 sastanaka na bilateralnom nivou.

3.3.2 Proces saradnje ministara odbrane zemalja jugoistočne Evrope - SEDM

U okviru Sveobuhvatnog ministarskog sastanka u Budvi održan je SEDM ministarski sastanak. Učesnici su naglasili da dupliranje i preklapanje aktivnosti treba smanjiti na najmanju moguću mjeru, a projekti koji su u toku, kao što su Izgradnja integriteta (Building

Integrity), učešće žena u bezbjednosnim i odbrambenim strukturama na rukovodećem nivou (Female Leadership, Security and Defence), povezivanje vojnih bolnica (Interconnection of Military Hospitals), razvoj simulacionih mreža u Jugosločnoj Evropi (South-Eastern Simulation Network-SEESIM) će se nastaviti i prilagoditi novoj bezbjednosnoj realnosti.

Sveobuhvatni ministarski sastanak u Budvi

Takođe, pozdravljena je odluka Ankare da preuzme predsjedavanje Komande SEEBRIG (COMSEEBRIG), od 2015-2017.godine, odluka Bukurešta za organizaciju vježbe SEESIM 16, ponuda Tirane da organizuje sastanak zamjenika načelnika Generalštabova, u 2015.godine, odluka Zagreba da bude domaćin SEDM sastanka, naredne godine, kao i naponi koje je uložila Gruzija da postane punopravni član SEDM inicijative

Načelnik štaba Generalštaba VCG učestvovao je na sastanku zamjenika načelnika Generalštabova, koji je u junu 2014. godine održan u Beogradu.

3.3.3 SEEC- forum za odbrambenu saradnju Zapadnog Balkana

Forum za odbrambenu saradnju SEEC prestao je da postoji od 28.marta 2014.godine, na sastanku političkih direktora Ministarstava odbrane u Sarajevu.

3.3.4 Američko jadranska povelja (A5)

U okviru Sveobuhvatnog ministarskog sastanka održan je ministarski sastanak država članica Američko-jadranske povelje (A-5) kojim je predsjedavao ministar odbrane R. Albanije.

Učesnici sastanka su se saglasili da je potrebno pažljivo odrediti prioritete po pitanju regionalnih projekata i aktivnosti regionalnih centara za obuku. Izrazili su posvećenost nastojanjima da se izbjegne nepotrebno dupliranje troškova i obezbijedi maksimalna koherentnost inicijativa u cilju efikasnije regionalne saradnje. Pozdravljena je deklaracija sa NATO samita u Velsu, kojom se još jednom potvrđuje da vrata NATO ostaju otvorena za sve evropske demokratije koje dijele principe i vrijednosti Alijanse, a koje su voljne i sposobne da prihvate odgovornost i obaveze članstva. Na sastanku je inicirana mogućnost zajedničkog

učestvuje u međunarodnim misijama i operacijama, sa posebnim osvrtom na zajedničko učešće u misiji „Odlučna podrška“ u Avganistanu.

Od 10. do 12. juna 2014.godine, u Budvi, održana je 18. konferencija načelnika Generalštabova zemalja potpisnica Američko-Jadranske Povelje (18. A-5 CHODs Conference). Pored predstavnika zemalja potpisnica Povelje, konferenciji je prisustvovala delegacija OS R. Slovenije kao zemlje posmatrača. Takođe, učešće na konferenciji uzeli su i predstavnici 6 nacionalnih gardi partnerskih zemalja iz SAD, a konferenciji su po prvi put, kao gosti, prisustvovali komandant kosovskih snaga bezbjednosti – KSF i komandant KFOR-a. Tema konferencije bila je „Održavanje interoperabilnosti kroz regionalno partnerstvo“. Ovom prilikom je potpisana Zajednička izjava zemalja članica A5 kojom se potvrđuje snažna posvećenost za dalje jačanje odnosa, proširivanje i produbljivanje polja vojne saradnje između zemalja potpisnica Povelje.

3.3.5 Centar za bezbjednosnu saradnju – RACVIAC

Tokom 2014.godine, predstavnici Ministarstva i Vojske učestvovali su na brojnim aktivnostima iz Plana aktivnosti RACVIAC-a.

Predstavnici Ministarstva dva puta godišnje (prolječno i jesenje zasijedanje) učestvuju na satancima Multinacionalne savjetodavne grupe (MAG), upravnog odbora Centra za bezbjednosnu saradnju RACVIAC. Prvo zasijedanje se održava u državi članici koja predsjedava MAG-om (Beograd 15 - 18. aprila), a drugo u sjedištu RACVIAC-a u Rakitju, 09 - 11.oktobra Zagreb.

Takođe, sedam naših predstavnika učestvovalo je na kursovima kontrole naoružanja po Bečkom dokumentu 2011, kursovima o podregionalnoj kontroli naoružanja (SPKN) i Seminaru po Otavskoj konvenciji

3.3.6 Realizacija međunarodnih sporazuma o kontroli naoružanja

U toku 2014. godine, Direkcija za kontrolu naoružanja – Verifikacioni centar (VFC) težišne aktivnosti je imao na sprovođenju obaveza iz Bečkog dokumenta 2011, Sporazuma o podregionalnoj kontroli naoružanja, održavanju nesmetanog rada i praćenja OEBS komunikacione mreže, kao i implementaciji ostalih Konvencija UN i međunarodnih sporazuma.

3.3.6.1 Implementacija "Bečkog dokumenta 2011"

Crna Gora primila je sve tri inspekcije specifičnog područja (od strane SAD, Španije i Portugala) i evaluacijsku posjetu (R. Češka). Pored toga realizovane su bilateralne evaluacijske posjete SR Njemačkoj i Mađarskoj.

Crna Gora je učestvovala u međunarodnim posmatračkim misijama u Ukrajini, na osnovu Bečkog dokumenta 2011, u okviru saradnje kao dio inspekcije specifičnog područja, sa po jednim inspektorom za kontrolu naoružanja u sastavu inspekcijskih timova SAD i Kanade.

U toku godine, predstavnici Ministarstva imali su četiri posjete vazduhoplovnim bazama i vojnim instalacijama koje su obuhvatile sedam zemalja (Belgiju, Holandiju, Luksemburg, Italiju, Austriju, Slovačku, Ujedinjeno Kraljevstvo).

Uspješno su distribuirane i razmijenjene sledeće informacije:

- Godišnja vojna informacija – AEMI po VD 2011;
- Globalna razmjena vojnih informacija – GEMI;

3.3.6.2 Implementacija Sporazuma o podregionalnoj kontroli naoružanja (SPKN)

Po SPKN u potpunosti je realizovan inspekcijski režim, sastanci Strana i razmjena Godišnje vojne informacije sa Stranama u sporazumu (BiH, R.Hrvatska, R. Srbija).

Crna Gora je sproveda tri inspekcije na teritoriji Strana. S obzirom na dostignuti stepen povjerenja među Stranama, Crna Gora je smanjila broj pasivnih kvota koje je dobrovoljno prihvatila i prihvatila jednu sledujuću inspekciju od strane BiH. Kancelarija ličnog predstavnika Presjedavajućeg OEBS-a pružila je pomoć u angažovanju asistenata iz Austrije, Italije, Češke i Kanade.

Realizovana su Pregledna konferencija SPKN i po dva sastanka Stalne radne grupe (SRG) i Podregionalne konsultativne komisije (PRKK), a Crna Gora je presjedavala po jednim sastankom SRG i PRKK.

Godinu je obelježilo aktivno učešće u realizaciji II faze preuzimanja vlasništva nad Sporazumom, koja je podrazumijevala pripremu i usaglašavanje amandmanskih izmjena i drugih obavezujućih instrumenata za funkcionisanje i implementaciju SPKN. Strane su zvanično preuzele ovlašćenja nad SPKN od 31. decembra.

3.3.6.3 Komunikaciona mreža OEBS-a, razmjena informacija

Krajnja korisnička stanica OEBS komunikacione mreže za Crnu Goru, koja se nalazi u Direkciji za kontrolu naoružanja je u samom vrhu po stabilnosti mreže u OEBS-u, sa odzivom od 99.43 %, pravovremeno je odgovorila na svaki format. Crna Gora je član Komunikacione grupe i Borda za kontrolu konfiguracije komunikacione mreže OEBS-a.

Tokom godine u skladu sa odlukom Komunikacione grupe OEBS, izvršena je aktualizacija korisničkih programa i aplikacija koje se koriste u razmjeni notifikacija, obavještenja i informacija preko komunikacione mreže OEBS-a (softver za prijem i slanje notifikacija INA 5.0.1 i novi operativni sistem WINDOWS 7). Donacijom kompjutera od OEBS-a zamijenjena je krajnja korisnička stanica za OEBS komunikacionu mrežu.

3.3.6.4 Sprovođenje obaveza prema Konvencijama Ujedinjenih Nacija

Po pitanju Konvencije o zabrani određenih vrsta konvencionalnog naoružanja (CCW) i njenih Protokola, težište je bilo na izradi Godišnjeg izvještaja Izmjenjenog Protokola II o zabrani mina, mina iznenađenja i drugih sredstava, a VfC je bio nosilac implementacije na državnom nivou. Pored toga urađen je zbirni Godišnji izvještaj za CCW Konvenciju i dostavljen MVPiEI radi prosleđivanja Sekretarijatu UN. Predstavnik VfC prisustvovao je i imao izlaganje na Godišnjoj konferenciji za CCW. Urađen je Godišnji izvještaj za Otavsku Konvenciju (Konvencija o zabrani upotrebe, skladištenja, proizvodnje i prometa protivpješadijskih mina i o njihovom uništavanju) i prosljeđen MVPiEI. Urađen je i prosljeđen upitnik o minama, OEBS-u, koji prati Konvencije UN koje tretiraju mine.

4. RESURSI ODBRANE

4.1 LJUDSKI RESURSI

4.1.1 Organizacijske promjene

1. Organizacijsko-formacijska struktura Vojske

Vlada Crne Gore, na sjednici od 29. maja 2014.godine, donijela je Odluku o organizacijsko-formacijskoj strukturi i veličini Vojske Crne Gore na osnovu koje je donesena nova Formacija Vojske.

Odlukom je predviđeno 1950 formacijskih mjesta, umjesto 2094. Novom organizacijom Vojske izvršen je prelazak sa brigadnog na bataljonski nivo organizacije.

2. Pravilnik o organizaciji i sistematizaciji Ministarstva odbrane

Pravilnikom o izmjenama i dopunama Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Ministarstva odbrane, od marta 2014. godine, predviđeno je 309 izvršilaca, od čega 245 u Ministarstvu i 64 u Generalštabu.

Radi daljeg kadrovskog jačanja, podmlađivanjem kadrovskog potencijala kroz zapošljavanje visokoobrazovanih kadrova, utvrđena su radna mjesta u zvanju viši savjetnik III, kao početnih pozicija za prijem u radni odnos mlađih kadrova.

U Ministarstvu, od ukupno 245 radna mjesta, na 122 se mogu rasporediti vojna lica, i to: na 106 radnih mjesta mogu se rasporediti profesionalna vojna lica ili državni službenici, a 16 radnih mjesta opredijeljeno je isključivo za profesionalna vojna lica. Trenutno je u Ministarstvu raspoređeno 211 lica, od čega je 59 oficira, 6 podoficira i 146 državnih službenika i namještenika.

4.1.2 Proces upravljanja ljudskim resursima

4.1.2.1 Zapošljavanje

U toku 2014. godine u Ministarstvu i Vojsci zaposleno je 75 lica.

- Državni službenici i namještenici

Tokom 2014. godine, u Ministarstvo odbrane, u radni odnos primljeno je 7 državnih službenika i namještenika.

- Vojna lica

U službu u Vojsci primljeno je 68 lica, 10 oficira (9 nakon završenih vojnih akademija, 1 oficir prijemom iz građanstva), četiri podoficira, jedno civilno lice i 53 vojnika po ugovoru.

- Zapošljavanje pripravnika

U skladu sa Zakonom o stručnom osposobljavanju lica sa stečenim visokim obrazovanjem („Službeni list CG“, broj 38/12), a na osnovu javnog poziva koji je raspisala Uprava za kadrove, Ministarstvo je učestvovalo u realizaciji Programa stručnog osposobljavanja lica sa stečenim visokim obrazovanjem za potrebe Vojske i zaključilo ugovore o stručnom

osposobljavanju, u trajanju od devet mjeseci, od 15. januara do 15. oktobra 2014. godine, sa četvoro visokoškolaca.

4.1.2.2 Rješavanje o pravima i obavezama iz službeničkih odnosa i odnosa u službi u Vojsci

U vršenju poslova koji se odnose na izradu pojedinačnih akata o zasnivanju radnog odnosa, raspoređivanju ljudskih resursa, stanjima u službi u Vojsci, školovanju i usavršavanju, zaradama, naknadama i drugim primanjima zaposlenih, kao i rješavanje o drugim pravima i obavezama iz službeničkih odnosa, odnosno odnosa u službi u Vojsci izrađena su sljedeća pojedinačna pravna akta:

- odluke i rješenja o raspoređivanju i postavljenju (77);
 - unapređenja (91);
 - o prestanku službe, radnog odnosa i odluka o razrješenju od dužnosti profesionalnog vojnog lica (64);
 - o zaradama i dodacima na zaradu (365);
 - o naknadama troškova licima u službi u Vojsci i Ministarstvu (službeno putovanje u zemlji i inostranstvu, selidba, odvojeni život od porodice, zakup stana, prevoz, otpremnine zbog odlaska u penziju, polaganje stručnog ispita), o udaljenju od dužnosti, o određivanju za vršioca dužnosti, o godišnjem odmoru, o odsustvima i isplati regresa i rješenja o drugim pravima i obavezama profesionalnih vojnih lica, civilnih lica i državnih službenika i namještenika (546);
 - rješenja o zaradama i naknadama pripadnika Vojske za vrijeme učešća u mirovnim misijama i upućivanja na obuku za vršenje dužnosti u mirovnim misijama (106);
 - o pomoći (77);
 - o upućivanju na školovanje i usavršavanje (91);
 - o prestanku radnog odnosa - ponovni postupak (10);
 - o produženju službe u Vojsci (4);
 - o proizvođenju (5);
 - devet rješenja o zasnivanju radnog odnosa na neodređeno vrijeme;
- Izrađeno je oko 1445 pojedinačnih akata.

Po zahtjevima Zaštitnika imovinsko-pravnih interesa Crne Gore, nadležnom Osnovnom sudu i Upravnom sudu Crne Gore, Agenciji za mirno rješavanje radnih sporova, vezano za postupke po tužbama lica (za naknadu nematerijalne i materijalne štete, radni, stambeni i dr. sporovi) ukupno su sačinjena 1303 akta.

4.1.2.3 Školovanje i usavršavanje kadra

- *Obrazovanje i usavršavanje profesionalnih vojnih lica*

U okviru vojne bilateralne saradnje, obezbijeđeno je usavršavanje i obuka vojnih lica na vojno obrazovnim ustanovama, kursevima jezika i različitim vidovima vojno-stručnog osposobljavanja. Intenzivirano je usavršavanje i obuka svih kategorija personala u vojnim i drugim školama u inostranstvu i u zemlji. Takođe, nastavljena je obuka personala u saradnji sa Upravom za kadrove, Ministarstvom za informaciono društvo i telekomunikacije, Institutom za strane jezike, u okviru PELT programa i profesorima stranih jezika i instituta koji su angažovani na osnovu bilateralnih sporazuma sa R. Austrijom, R. Francuskom i R. Italijom.

- Školovanje oficirskog kadra za potrebe Vojske, Studijska 2014 / 2015.godina

Trenutno se na inostranim vojnim akademijama obrazuje 28 kadeta, od čega: u R. Grčkoj 10 kadeta, u R. Srbiji jedan kadet, u R. Makedoniji 12, u R. Italiji dva, u SAD-u dva i u R. Hrvatskoj jedan kadet, što je u skladu sa projektovanim podmlađivanjem kadra i potrebama Vojske.

U toku 2014. godine, devet kadeta je završilo vojne akademije (u R. Makedoniji šest, u R. Grčkoj tri) i primljeni su u profesionalnu vojnu službu u početni čin oficira, po Odluci Predsjednika Crne Gore, a potom raspoređeni na dužnosti u jedinice Vojske.

Na osnovu Aneksa Sporazuma sa R. Makedonijom, očekuje se, da se na školovanje počev od studijske 2015/16. upute tri kadeta .

GŠ VCG je iskazao potrebe za obrazovanjem šest kadeta na vojnim akademijama R. Grčke i četiri kadeta na vojnim akademijama R. Italije i povodom toga očekuje se stav ministarstava odbrane navedenih zemalja.

Tokom 2014.godine, Ministarstvo je objavilo javne oglase za prijem kandidata za školovanje na vojnim akademijama pet partnerskih zemalja.

Saradnja sa Republikom Makedonijom

Na osnovu pozivnog pisma Ministarstva odbrane R. Makedonije za obrazovanje tri kadeta na Vojnoj akademiji "General Mihailo Apostolski" u Skoplju, Ministarstvo je raspisalo, 07.05.2014. godine, javni oglas. Na osnovu pristiglih prijava Komisija je izvršila izbor kandidata koji ispunjavaju uslove oglasa i ministar je donijela Odluku o izboru tri kandidata za upućivanje na obrazovanje na Vojnu akademiju u Skoplju.

Saradnja sa Republikom Italijom

Ministarstvo odbrane raspisalo je, 01.04.2014. godine, javni oglas za prijem jednog kandidata radi obrazovanja na smjeru za pilote na Vazduhoplovnoj akademiji u Pozzuoli-u, Republika Italija. Na osnovu pristiglih prijava Komisija je izvršila izbor kandidata koji ispunjavaju uslove oglasa i ministar je donijela Odluku o izboru jednog kandidata za upućivanje na obrazovanje. Nakon upućivanja kadeta na intenzivni kurs italijanskog jezika u R. Italiju, 11.07.2014. godine, obaviješteni smo da nije prošao medicinske preglede, a nije postojala mogućnost upućivanja izabranog kandidata na obrazovanje na drugim smjerovima ili akademijama R. Italije, iz razloga što su mjesta za prijem već bila „zatvorena“. Italijanska strana je predložila da se, umjesto izabranog kandidata, uputi drugi koji ispunjava uslove. Zbog kratkog vremenskog roka, kao i činjenice da drugi kandidat koga smo uputili na medicinske pretrage u Centru za vazduhoplovnu medicinu u Danilovgradu, nije zadovoljio u pogledu zdravstvenih kriterijuma, Ministarstvo je odustalo od ove ponude.

Saradnja sa Republikom Grčkom

Ministarstvo je raspisalo ,27.05.2014. godine, javni oglas za prijem šestoro kandidata radi obrazovanja na: Vojnoj akademiji Kopnene vojske (dvoje kandidata), Vazduhoplovnoj akademiji (na smjeru za pilote – jedan kandidat i na smjeru za inženjere vazduhoplovstva – jedan kandidat) i Akademiji Ratne mornarice (dvoje kandidata na smjeru za inženjere pomorstva), u Atini, R. Grčka.

Na osnovu pristiglih prijava Komisija je izvršila izbor kandidata koji ispunjavaju uslove oglasa i ministar je donijela Odluku o izboru petoro kandidata za upućivanje na obrazovanje na grčkim vojnim akademijama.

Saradnja sa SAD

Kadet Ajan Šahman, započeo je obrazovanje na Pomorskoj akademiji Annapolis, u junu 2014. godine (oglas je objavljen 11.10.2013. godine, procedura apliciranja na američke VA traje osam mjeseci).

Na osnovu pristiglih prijava na javni oglas za obrazovanje na vojnim akademijama SAD: United States Military Academy – West Point, New York i United States Naval Academy - Annapolis, Maryland, koji je Ministarstvo objavilo 08.10.2014. godine, aplikacije navedenim akademijama biće poslate za dva kandidata, koje će u maju donijeti odluku o izboru kandidata.

Saradnja sa Republikom Hrvatskom

Na osnovu Sporazuma između Ministarstva odbrane Crne Gore i Ministarstva odbrane Republike Hrvatske, o školovanju kadeta na VA R. Hrvatske i na osnovu objavljenog javnog oglasa, 18.6.2014. godine, Komisija je izvršila izbor kandidata koji ispunjava uslove oglasa i ministar je donijela Odluku o upućivanju, kadeta na obrazovanje na program Vojno inženjerstvo, smjer inženjerija, na Vojnoj akademiji „Petar Zrinski“ i fakultetima Univerziteta u Zagrebu.

- Obrazovanje profesionalnih vojnih lica

Tokom 2014. godine, različite oblike usavršavanja u inostranstvu je pohađalo 21 PVL i to:

- Generalštabno školovanje su završila četiri oficira u SAD, Njemačkoj i Hrvatskoj,
- Na komandno štabnom usavršavanju bilo je sedam oficira, u SAD, Hrvatskoj i Estoniji, tri oficira su završili usavršavanje,
- specijalizaciju u Grčkoj pohađaju dva oficira, dok su četiri oficira završila specijalizaciju,
- jedan oficir je trenutno na obuci za pilota u Makedoniji,
- jedan podoficir i jedan VPU su pohađali Visoku dočasničku školu, Temeljnu dočasničku školu, u Hrvatskoj a jedan podoficir se nalazi na usavršavanju na Akademiji za glavne podoficire u SAD.

- Usavršavanje državnih službenika i namještenika

Stručno usavršavanje državnih službenika i namještenika je nastavljeno u skladu sa Programom stručnog usavršavanja državnih službenika i namještenika Uprave za kadrove Crne Gore, za 2013/2014. godinu.

U toku 2014. godine, 70 državnih službenika i namještenika se obučavalo po raznim osnovama u zemlji, a 14 u inostranstvu.

Državni službenici i namještenici su učestvovali na seminarima i obukama u organizaciji Uprave za kadrove (UzK), kao i na osnovu saradnje UzK sa Agencijom za nacionalnu bezbjednost, Regionalne škole za državnu upravu (ReSPA), Francuske škole za državnu upravu, Kancelarije za saradnju sa NVO, SIGMA, Ministarstva za informaciono društvo i telekomunikacije, Kancelarije vojnog izaslanika R. Francuske (kursevi francuskog jezika), Instituta za strane jezike, PELT (kursevi engleskog jezika), Kancelarije vojnog izaslanika R. Italije (kursevi italijanskog jezika).

- Praksa studenata

Na osnovu dugogodišnje saradnje Ministarstva i Fakulteta za državne i evropske studije, studentsku praksu, od 01.03. do 31.05.2014.godine, obavile su studentkinje treće završne godine ovog fakulteta. Direktorat za ljudske resurse je izradio Program obavljanja prakse studenata završne godine studija navedenog fakulteta.

4.1.2.4 Unapređivanje profesionalnih vojnih lica

Tokom 2014. godine, u viši čin unaprijeđeno je 28 oficira i 61 podoficir, uključujući i lica koja su promijenila kategoriju (2 podoficira su proizvedena u oficire, a 3 vojnika po ugovoru u podoficire).

4.1.2.5 Partnerski cilj G 0013- Rodna ravnopravnost

U Planu aktivnosti za postizanje rodne ravnopravnosti u Crnoj Gori (PAPRR), za period 2013.-2017.godina - Program sprovođenja za 2013-2014.godinu, Ministarstvo je određeno kao nosilac sljedećih mjera, odnosno aktivnosti: uključivanje rodne perspektive u obuku zaposlenih u sektoru bezbjednosti, a naročito za mirovne misije; izrada propagadnog materijala o Rezoluciji 1325 SBUN - Žene, mir i bezbjednost i sprovođenje kampanja; organizovanje edukacije Vojske o Rezoluciji 1325 SBUN; uspostavljanje baze podataka o zastupljenosti žena i muškaraca u Vojsci.

U programima obuke pripadnika Vojske, od 2013.godine, uvrštena je obuka iz oblasti rodne ravnopravnosti. Od decembra 2014.godine, Vojska je u program obuke lica koji idu u mirovne misije uvela obavezne obuke o rodnoj ravnopravnosti i Rezoluciji 1325 SBUN. Takođe, imenovana je kontakt osoba u vezi pitanja rodne ravnopravnosti. Dvije regionalne trenerice su izvodile obuku za 300 pripadnika Vojske, u 2014. godini.

U Ministarstvu, na dan 31.12.2014.godine, ima 41,23% zaposlenih žena. Nešto više od polovine ovog broja su žene sa završenim visokim obrazovanjem. Na rukovodećim radnim mjestima imamo dvije žene (ministra odbrane i sekretara ministarstva), a na nivou ekspertske – rukovodnog kadra imamo 4 žene.

U Vojsci, na dan 31.12.2014.godine, ima 8,92% zaposlenih žena, od toga su 48 žena profesionalni vojnici po ugovoru, 12 žena su podoficiri, 6 žena su oficiri i 99 žena su civilna lica. Na nivou sistema odbrane imamo 12,20% žena.

Na vojnim akademijama u svijetu (SAD, Italija, Grčka i Makedonija), za potrebe Vojske, trenutno se obrazuje šest (6) kadetkinja.

Promovisanje vojnog poziva, sa fokusom na žene, realizuje se i preko posebnog linka koji je postavljen na web sajtu Ministarstva. U cilju promovisanja evroatlantskih vrijednosti i povećanja znanja građana Crne Gore o NATO i EU, na televiziji 777 započet je projekt „EU i NATO naš izbor“. Jedna od emisija iz navedenog projekta nosi naslov „Žene i evroatlanske integracije“, u okviru koje su predstavljene aktivnosti Ministarstva i Vojske na planu uključivanja rodne perspektive u sistem odbrane Crne Gore.

Na osnovu Programa aktivnosti za realizaciju komponenti regionalnog projekta u oblasti rodne ravnopravnosti na temu: „Jačanje regionalne saradnje na planu integracije rodne perspektive u reformi sektora bezbjednosti u državama Zapadnog Balkana“, Ministarstvo je učestvovalo u sprovođenju regionalnog istraživanja o položaju žena u oružanim snagama država Zapadnog Balkana, na osnovu kojeg je, u decembru 2013. godine, usvojena Studija sa preporukama za unapređenje položaja i zastupljenosti žena u oružanim snagama, koju je ministar odbrane predstavila na sjednici Odbora za rodnu ravnopravnost Skupštine CG, 21.02.2014. godine.

Ministarstvo je donijelo Plan realizacije aktivnosti za sprovođenje preporuka iz Studije, kojim je predviđeno niz aktivnosti za implementaciju preporuka iz Studije, među kojima je i usvajanje Smjernica za privlačenje i zadržavanje žena u Vojski Crne Gore, kao i edukacija pripadnika Vojske o rodnoj ravnopravnosti i R 1325 SBUN.

Realizujući komponente navedenog projekta, kontakt osoba iz Ministarstva je učestvovala u radu regionalne Radne grupe koja je, zajedno sa Nordijskim centrom za rod u mirovnim misijama (NCGM) i UNDP/SEESAC, razvila program Regionalnog kursa. Dvoje oficira Vojske su pohađali i uspješno završili ovaj kurs u 2014. godini. Nakon završetka ove obuke formirana je mreža regionalnih trenera.

Generalštab je, u decembru 2014. godine, imenovao tri oficira, koji će početkom 2015. godine, u Centru za mirovne misije u Beogradu, pohađati drugu regionalnu obuku trenera za rodnu ravnopravnost u mirovnim misijama, koju realizuje Nordijski centar za rod u mirovnim misijama (NCGM).

Budžetskim sredstvima Ministarstva i finansijskoj pomoći UNDP/SEESAC, u 2014. godini, započeli su aktivnosti na sanaciji/adaptaciji objekata u Kasarni „Milovan Šaranović“ - Danilovgrad, koje imaju za cilj poboljšanje uslova života i rada žena u Vojski.

Ministarstvo učestvuje i u realizaciji projekta regionalne inicijative SEDM na temu: „Ženski lideri u bezbjednosti i odbrani“ (FLSD). Ovaj regionalni projekat ima za cilj da doprinese implementaciji Rezolucije 1325 SBUN.

4.1.2.6. Prestanak radnog odnosa / službe

Tokom 2014. godine radni odnos/služba prestala je za 41 lice.

-Prestanak radnog odnosa državnih službenika i namještenika

U Ministarstvu je, u periodu od 01.01. do 31.12.2014. godine, po osnovu sticanja prava na penziju, prestao radni odnos za jedno lice.

-Prestanak radnog odnosa lica u službi u Vojsci

Tokom 2014. godine, služba je prestala za 40 lica, odnosno za 6 oficira, 3 podoficira, 14 vojnika po ugovoru i 17 civilnih lica, po različitim osnovima, od čega u Ministarstvu za 3 oficira.

4.1.2.7 Izgradnja i unapređenje kapaciteta

- Partnerski cilj G 0201 - Upravljanje kadrovima

Unapređenje sistema upravljanja ljudskim resursima ostvareno je kroz DSSR (Defence Security Sistem Reform) projekat "Podrška razvoju i upravljanju ljudskim resursima Ministarstva odbrane Crne Gore", za koji je podršku pružala Kraljevina Norveška. Nakon stvaranja sistemsko-normativnih pretpostavki za jačanje HRM funkcija (donošenjem i početkom primjene novog Zakona o državnim službenicima i namještenicima i podzakonskih akata za njegovo sprovođenje), DSSR projekat se usmjerio na razvoj sistema upravljanja ljudskim resursima u Ministarstvu.

Ministar je, jula 2013. godine, donijela rješenje o obrazovanju Radnog tima čiji je zadatak bio da izvrši uporednu analizu Zakona o Vojsci Crne Gore i Zakona o državnim službenicima i namještenicima, izradi preporuke za harmonizaciju ova dva zakona. Radni tim je, 30.12.2013. godine, izradio Preporuke ugradnje u Zakon o Vojsci "merit" principa u oblasti zapošljavanja, unapređivanja, obrazovanja i usavršavanja, kao i drugih principa-zakonitosti i odgovornosti, integriteta, sukoba interesa.

Druga, paralelna aktivnost, u okviru DSSR projekta, se odnosila na izradu strateškog dokumenta za razvoj HRM funkcija u Ministarstvu, na osnovu funkcionalne analize aktuelnih procedura i praksa u upravljanju ljudskim resursima, putem strukturiranih upitnika i intervjuja, a aktivnost je sprovedena u periodu oktobar-novembar 2013. godine. Ciljne grupe za intervjuje su bile visoki i ekspertsko-rukovodni kadar, a za ankete, zaposleni u Ministarstvu. Iz kategorije rukovodnog kadra intervjuisano je 12 lica, a anonimna anketa sprovedena je sa 44 zaposlena u Ministarstvu.

Na osnovu analize dobijenih podataka, pregleda propisa i dokumenata, u martu 2014. godine, urađeni su finalni dokumenti "Strategija razvoja funkcija menadžmenta ljudskih resursa" (HRM) u Ministarstvu odbrane i "Akcioni plan", za njeno sprovođenje.

Glavne oblasti koje Strategija pokriva su: status i pozicija HRM funkcije u Ministarstvu, planiranje kadrovskih potreba, regrutovanje i selekcija zaposlenih, unapređenje sistema opisa poslova radnih mjesta, praćenje i ocjenjivanje radnog učinka, stručno usavršavanje i razvoj ljudskih resursa i ravnopravnost i disciplina u radu.

S obzirom da su opisi poslova radnih mjesta osnova brojnih HRM procesa, kao prva aktivnost iz Akcionog plana definisana je analiza opisa poslova radnih mjesta u Ministarstvu. Rješenjem ministra, od jula 2014.godine, obrazovana je Radna grupa za unapređenje sistema opisa poslova radnih mjesta u Ministarstvu koja je analizirala sadržaj prikupljenih informacija dobijenih putem upitnika i njihovo upoređivanje sa postojećim opisima poslova radnih mjesta. Ministru je dostavljen Izvještaj sa predlozima i zaključcima (06.10.2014.godine).

Krajem decembra 2014. godine, izrađen je kadrovski plan Ministarstva za 2015. godinu.

Izrađena je Analiza potreba za obukom državnih službenika i namještenika za 2015 godinu, koja je proslijeđena Upravi za kadrove gdje se unose jednogodišnji ciljevi organizacionih jedinica, oblast potreba za obukom zaposlenih, ciljne grupe, kategorije radnih mjesta, broj polaznika i vremenski termini za realizaciju istih.

Ciljevi DSSR projekta su u velikoj mjeri ostvareni. Generalni cilj projekta bio je: unapređenje efikasnosti, efektivnosti i odgovornosti javne uprave, koji je bio posvećen pitanjima usklađivanja zakonodavnog okvira i prakse sa principima evropskog administrativnog prostora, kroz ugradnju principa zasluga u postupcima zapošljavanja i napredovanja i drugih principa. Projekat je završen 06.11.2014.godine.

4.1.2.8 Partnerski cilj G 1200 – Zahtjevi u vezi jezika

U 2014. godini, kurseve stranih jezika završilo je 13 zaposlenih iz Ministarstva i Vojske, u inostranstvu, i 354 lica kurseve engleskog, francuskog, italijanskog i njemačkog jezika, u zemlji.

Edukacija iz engleskog jezika u zemlji, vršila se u laboratorijama za učenje jezika u jedinicama Vojske (Centru za obuku i Mornarici VCG), u Ministarstvu, prostorije škole “Double L”.

Finansijska sredstva za obuku iz engleskog jezika, planirana su budžetom odbrane za 2014. godinu u iznosu od 25.000,00 eura.

Zahvaljujući PELT projektu (Project of English Language Training), Ministarstva odbrane Velike Britanije i Holandije, pružala su pomoć u obuci zaposlenih u Ministarstvu i Vojsci, obuci referenata za engleski jezik, rasporedjenih u Vojsci, i nabavci materijalnih sredstava za opremanje laboratorija za učenje engleskog jezika. U julu 2014.godine, potpisan je Akcioni plan za realizaciju trogodišnjeg PELT projekta (uključeno je i MO R. Norveške). Cilj predstojećeg projekta je razvoj održivog sistema i strukture nastave engleskog jezika u Ministarstvu do 2017. godine i jačanje internih kapaciteta za kontinuiranu obuku iz engleskog jezika.

U okviru PELT projekta (Project of English Language Training), Institut za strane jezike je izvodio nastavu u Centru za obuku i Ministarstvu. U okviru PELT projekta, u 2014. godini, 77 zaposlenih u Ministarstvu i Vojsci je pohađalo tromjesečne intenzivne kurseve engleskog jezika.

Obuku iz stranih jezika, preko Uprave za kadrove, u 2014. godini vršila je „Double L” škola, za 14 zaposlenih iz Ministarstva i Vojske (engleski jezik) i jednog zaposlenog za italijanski jezik.

U organizaciji Vojske, 230 pripadnika je pohađalo kurseve engleskog jezika u zemlji.

Ministarstvo je usvojilo prvi standard u oblasti odbrane u Crnoj Gori - SO STANAG 6001 NIVOI POZNAVANJA JEZIKA, preuzimanjem NATO standarda STANAG 6001 „Language proficiency levels (Edition 4)”. Ovaj standard odbrane će primjenjivati Ministarstvo i Vojska, kao i drugi državni organi koji ostvaruju saradnju sa NATO.

U 2014. godini, izvršeno je testiranje poznavanja engleskog jezika, po STANAG 6001, od strane Testing tima BiH. U ovom periodu, 51 zaposleni je završio testiranje, a da nije dobio ocjenu “0” na nekom dijelu testa (29 oficira, 13 podoficira, 8 VPU i 1 DS). Od navedenog broja, 36 lica je dobilo STANAG sertifikat.

U decembru 2014. godine, pet lica je pristupilo testiranju po STANAG testu iz njemačkog jezika, nakon završenog kursa u Pljevljima. Sredstva su obezbijeđena zahvaljujući Kancelariji VA R. Austrije.

Zahvaljujući sredstvima obezbijeđenim od strane Kancelarije VA R. Francuske, 17 zaposlenih iz Ministarstva i Vojske je pohađalo kurseve francuskog jezika, u Francuskom institutu. Takođe, 10 zaposlenih je, u 2014. godini, započelo obuku iz italijanskog jezika. Sredstva su obezbijeđena od strane Kancelarije VA R. Italije.

4.1.2.9. Rješavanje stambenih potreba

Shodno odlukama-rješenjima o dodjeli stanova koja su donijeta u postupku raspodjele stanova po Oglasu br.801-6202/12-2 od 19.09.2012. godine i u postupku ponovne raspodjele stanova po Oglasu br.805-4333/10-2 od 20.05.2010. godine, kao i na osnovu rješenja o preimenovanju službenih stanova i pravosnažnih sudskih odluka sačinjeno je:

- 19 ugovora o zakupu stanova;
- 2 ugovora o zakupu garažnih mjesta;
- 13 zapisnika o primopredaji stanova;
- 16 rješenja o uplati duga za utrošak električne energije, vode i komunalnih usluga za stanove predate zakupcima;

U evidenciji stambenih potreba u Ministarstvu nalaze se 1983 lica, od čega su 1453 lica koja nemaju stan i 530 lica koja nemaju odgovarajući stan.

U toku 2014.godine donijeta su 4 rješenja o dodjeli stanova za kategoriju penzionisanih oficira i penzionisanih podoficira-učesnika, Oglas br.801-6202/12-2 od 19.09.2012. godine, kao i 2 rješenja kojima su penzionisanom oficiru i penzionisanom podoficiru, shodno Zaključcima Vlade Crne Gore, rješenja o dodjeli službenog stana zamijenjena rješenjima o dodjeli istih stanova u zakup na neodređeno vrijeme, s pravom kupovine pod povoljnijim uslovima.

4.2 MATERIJALNI RESURSI

U toku 2014. godine težište rada Direktorata za materijalne resurse bilo je usmjereno na:

- opremanje jedinica Vojske savremenom opremom, u skladu sa odobrenim budžetskim sredstvima;
- učešće u pripremi i sprovođenju povjerljivih i javnih nabavki, u skladu sa planovima;
- rješavanje viškova naoružanja i vojne opreme;
- održavanje zahtijevanog nivoa ispravnosti vojne tehnike i opreme;
- razvoj informaciono komunikacionih sistema
- uspostavljanje sistema standardizacije i kodifikacije u sistemu odbrane Crne Gore;
- obuka ljudstva, shodno logističkim partnerskim ciljevima.

4.2.1 Opremanje Vojske

U 2014. godini, težište opremanja bilo je usmjereno na opremanju deklariranih jedinica, shodno partnerskim ciljevima i razvoju kapaciteta na nacionalnom nivou.

U okviru II faze projekta MSA (Maritime Situational Awareness), **PC M-3005 „Mornaričko poznavanje situacije”**, izvršena je nadogradnja pokretnog radara sa kompletom MSTT (Maritime Small Target Tracking). Uz prethodno uvezivanje radara na vojnim objektima „Mavrijan” (X-band) i Obostnik (S-band) znatno je unaprijeđen sistem praćenja situacije na moru i distribucije podataka od Nacionalnog pomorskog operativnog centra kroz projekat VTMS (Vessel Traffic Monitoring and Information System).

U skladu sa **PC A 6009 - „Vazdušni nadzor i uvezivanje sa NATINADS”**, Vojska je adaptirala jedan građevinski objekat za potrebe novog Vazduhoplovnog operativnog centra (VOC) na vojnom aerodromu „Golubovci” i nabavila potrebnu informatičko-komunikacionu opremu. Predstavnici NATO Agencije „NCIA” su obišli VOC i nakon sagledavanja stanja NATO je odobrio razmjenu podataka između Crne Gore, Hrvatske i NATO komande SHAPE u okviru programa ASDE (Air Situation Data Exchange).

Značajan napredak napravljen je u oblasti telekomunikacija i sistema vojnih veza kroz implementaciju projekta „Backbone”, **PC G-6001 „Standardizovane mogućnosti komunikacionih mreža”**. U toku su završne aktivnosti za realizaciju tehničkog prijema, testiranje i „puštanja” u rad digitalnih radio-relejnih linkova koji povezuju: zgradu MO, Lovćen, kasarnu u Golubovcima, Obostnik, Crni Rt, zgradu komande Mornarice VCG i kasarnu u Baru. Instalirana je radio-relejna oprema na lokacijama Mavrijan, Danilovgrad i Nikšić, dok je obezbijeđena oprema za implementaciju sistema na lokacijama Sjenica, Ostrog, Tović i Crni Rt.

Završena je izgradnja optičke kablovske infrastrukture u kasarni Danilovgrad kojom su svi ključni objekti, u kasarni, uvezani i čime je omogućena kvalitetna razmjena svih vrsta elektronskih informacija u realnom vremenu. Započeta je izgradnja optičke kablovske infrastrukture u kasarni u Pljevljima.

Nastavljeno je opremanje deklarirane 1 i 2 pješadijske čete, **PC L 1100 – „Doprinos u borbenim jedinicama”** sa optoelektronskim sredstvima i taktičkim radio uređajima i sistemima.

Nastavljeno je opremanje deklariranih sastava sa NBH sredstvima, **PC G 4490 „NBH zaštita**, za zaštitu od NBH oružja kao i sredstvima za njihovu detekciju i dekontaminaciju.

Nabavljena je oprema za EOD (Explosive Ordnance Disposal) tim, **PC L 7101 – „Poboljšanje sposobnosti za detekciju i uklanjanje mina”**, za detekciju i unistavanje eksplozivnih ubojnih sredstava, u skladu sa STANAG 2389.

Za potrebe izgradnje **„ISTAR“ arhitekture (PC L3003)** ugovorena je nabavka sistema taktičkih bespilotnih letilica.

Isporučena je ugovorena količina vježbovne municije i artificija, kao i bojeve i manevarske municije. Za opremanje, pripadnika Vojske, ličnom opremom, nabavljeni su djelovi uniforme (odjeća, obuća, oznake i dr.). Nabavljena je i sportska oprema, za pripadnike Vojske, za učešće na sportskim takmičenjima i manifestacijama u zemlji i inostranstvu.

4.2.2 Remont i održavanje

Remont i održavanje sredstava naoružanja i vojne opreme izvršeni su planiranom dinamikom, u skladu sa raspoloživim finansijskim sredstvima. Najvažnije realizovane aktivnosti u toku godine na ovom planu su:

- Za remont i modernizaciju helikoptera zaključeni su ugovori u vrijednosti od 120.000,00€,
- Za održavanje plovniha objekata Mornarice VCG, prenešene obaveze iz 2013.godine, utrošeno je 46.210,00 €, a ugovorene usluge iz 2014.godine, u vrijednosti od 69.519,80€, prenešene su u 2015. godinu.
- Za dokovanje plovniha objekata Mornarice VCG (P-33, P-34, RTOP-405 i RTOP-406) zaključen je ugovor sa JB „Bijela“, u vrijednosti od 525.999,94 €. Avansno je za nabavku potrebne opreme i materijala, u 2014. godine, uplaćeno 219.922,10€, dok će po završetku radova biti isplaćen preostali iznos od 306.077,84 eura, u 2015. godini.
- Za remont školskog broda „Jadran“, iz budžeta za 2014. godinu, plaćeno je 730.325,53 €.
- Za potrebe održavanja putničkih, terenskih i teretnih vozila, realizovana je nabavka usluge višeg stepena održavanja po ugovorima iz 2013. godine, sa AD „Osmanagić CO“ d.o.o u vrijednosti od 70.000,00 € i sa „Efel Motors“ d.o.o Cetinje, u vrijednosti od 35.000,00 €;
- Izvršena je opravka i servisiranje inženjerskih mašina, po ugovorima iz 2013. i 2014. godini, sa „Samveko“ d.o.o Podgorica, u vrijednosti od 35.000,00 €;
- Izvršena je opravka i servisiranje elektroagregata na stacionarnim čvorištima veze „Lovćen“, „Durmitor“ i „Bjelasica“, po ugovoru iz 2013.godine, sa „IDI Prijepolje“ d.o.o Prijepolje, u vrijednosti od 17.000,00€;
- Izvršena je opravka i servisiranje rashladne i bijele tehnike, po ugovoru iz 2014.godine sa preduzećem „Frigo-Elektro“, u vrijednosti od 10.000,00€;
- Izvršena je opravka borbenih i specijalnih vozila, po ugovoru iz 2013.godine sa AD „Osmanagić CO“ d.o.o, u vrijednosti od 29.928,50€;

Ugovorena je opravka i servisiranje motornih vozila i inženjerskih mašina u 2014/2015. godini, sa preduzećima:

- AD „Osmanagić CO“ d.o.o u vrijednosti od 65.000,00 € (teretni, terenski i putnički program), realizacija je u toku;
- „Efel – Motors“ d.o.o Cetinje u vrijednosti od 50.000,00 € (terenski program vozila marke „Toyota“, „Unimog“ i viljuškari „Nisan“), realizacija je u toku;

Za potrebe održavanja pokretnih stvari u vojnim radionicama, i obezbjeđenja potrošnih sredstava za vozila, po ugovorima iz 2014. godine, izvršena je nabavka:

- rezervnih djelova, u vrijednosti od 158.899,30 €;
- ulja i masti, u vrijednosti od 12.461,08 €;
- pneumatika za putnički i terenski program vozila, u vrijednosti od 20.370,52€;
- specijalnog alata i rezervnih djelova za potrebe održavanja naoružanja proizvođača „Glock“ Ges.m.b.H Austrija, preko isporučioca preduzeća „MONTENEGRO DEFENCE INDUSTRY“ d.o.o, u vrijednosti od 3.193,65€;

Ugovorena je isporuka:

- radioničke opreme, po ugovoru sa „Mirabou“ d.o.o Podgorica, u vrijednosti od 28.582,61€, isporuka je u toku;
- radioničkog alata, po ugovoru sa „OKOV“ d.o.o Podgorica, u vrijednosti od 29.969,87€;
- specijalnog alata i rezervnih djelova za potrebe održavanja naoružanja proizvođača „Heckler&Koch“ GmbH Nemačka, sa preduzećem „MONTENEGRO DEFENCE INDUSTRY“ d.o.o, u vrijednosti od 26.687,07€. Isporuka će biti realizovana u toku 2015.godine, u skladu sa Aneksom Ugovora.

4.2.3 Rješavanje viškova naoružanja i vojne opreme

4.2.3.1 Neutralizacija viškova ubojnih sredstava

U toku 2014. godine neutralisano je 250,36 tona ubojnih sredstava i to:

- a) U okviru programa za demilitarizaciju (MONDEM program), u 2014. godini, izvršena je neutralizacija 104,86 tona ubojnih sredstava, u okviru III₃ faze ovog programa. (*Prilog br. 1*). Do sada je u okviru ovog programa ukupno neutralisano 1.494,40 tona ubojnih sredstava i 825 komada raznog zastarjelog naoružanja.
Shodno Ugovoru, realizacije III faze MONDEM programa sve korisne sekundarne sirovine, koje su dobijene delaboracijom, pripadale su preduzećima. Za vrijednost sekundarnih sirovina smanjene su cijene delaboracije. Novčana vrijednost dobijenih sekundarnih sirovina u III fazi iznosila je 99.883,26 EUR ili 22,63 % od ukupne cijene neutralizacije III faze. Ovo je doprinos Ministarstva odbrane.
- b) U okviru „pilot projekta“, uz podršku NATO agencije za podršku (NSPA), kompaniji „Mjekes“ R.Albanija isporučeno je 17,13 tona municije malog kalibra i izvršena je njena neutralizacija. (*Prilog br. 1*).
- c) Preventivnim rješavanjem ubojnih sredstava u sopstvenoj organizaciji, tokom 2014. godine, završena je neutralizacija 128,37 tona. Ukupno, u periodu od 2006. godine do danas, u sopstvenoj organizaciji neutralisano je 395,55 tona ubojnih sredstava.
- d) U toku 2014. godine nije vršeno uništavanje naoružanja i drugih borbenih sredstava.

4.2.3.2 Prodaja naoružanja i vojne opreme

U toku 2014. godine izvršena je prodaja 7,79 tona ubojnih sredstava i 468 komada naoružanja i drugih borbenih sredstava. Tokom godine, preuzeto je od strane komisionara i kupaca 537,64 tone ubojnih sredstava, 255 komada naoružanja i drugih borbenih sredstava,

na osnovu ugovora iz prethodnog perioda. U 2014. godini, po osnovu prodaje naoružanja i vojne opreme ukupno je naplaćeno 4.433.616,50 USD (*Prilog br.2*).

Na osnovu Ugovora o prodaji neupotrebljivih - otpadnih vozila, broj 807-2051/14-17 od 20.06.2014, firma „Centar za reciklažu“ d.o.o Nikšić je u toku 2014. godine izvršila preuzimanje 614 korišćenih vozila, koja su Zaključcima Vlade Crne Gore, broj 06-882/3 od 18.04.2013. godine, oglašena suvišnim za Vojsku i određena za prodaju. Ukupno je predana količina od 1.911.940 kg sekundarnih sirovina, čime je prihodovano ukupno 386.211,88 €. Tokom godine sproveden je javni poziv za prodaju suvišnih plovni objekata. Prodat jedan plovni objekat i prihodovano 3.400,00 €.

4.2.3.3 Ustupanje opreme civilnim subjektima

Na osnovu predloga Ministarstva, Vlada Crne Gore donijela je 6 zaključaka na osnovu kojih su izvršena ustupanja neperspektivnih pokretnih sredstava na trajno korišćenje, bez naknade, sledećim subjektima: organima državne uprave, opštinama, prosvjetnim ustanovama, i drugim državama. Tokom majskih poplava na teritoriji susjednih država (Republika Srbija, Bosna i Hercegovina) uz saradnju sa Ministarstvom unutrašnjih poslova ustupljena je pomoć nastradalima u vidu intendantskih pokretnih stvari.

Ustupljena su sledeća pokretna sredstva: šest motornih vozila (jedno terenska, četiri cisterne za vodu, jedna cisterna za gorivo), intendantska PS (3 stavke), jedan elektro agregat, jedna podmornica klase 911, jedan helikopter.

Pregled ustupljenih pokretnih stvari, u 2014. godini, prikazan je u Prilogu br.3.

4.2.4. Zaštita na radu, zaštita od požara i zaštita životne sredine

4.2.4.1 Zaštita na radu

Radni procesi i sve aktivnosti su organizovani na način kojim se obezbeđuje bezbjednost na radu i zaštita zdravlja zaposlenih.

Zdrastveno stanje je praćeno opštim i sistematskim ljekarskim pregledima za lica koja rade na radnim mjestima sa posebnim uslovima. Na radnim mjestima sa visokim rizikom u procesu rada, predviđene su posebne mjere zaštite i vršene su redovne kontrole njihovog sprovođenja.

Izvršena su ispitivanja uslova radne sredine na radnim mjestima sa jonizujućim zračenjem, i sva eventualna odstupanja od propisanog su u fazi eliminisanja ili svođenja na dozvoljeni nivo.

Redovno su vršeni ljekarski pregledi na kliconoštvo za lica koja rade sa namirnicama.

Na radnim mjestima sa visokim rizikom u procesu rada, predviđene i uglavnom su sprovedene posebne mjere zaštite i vršene su redovne kontrole njihovog sprovođenja.

Problemi koji su pratili zaštitu na radu u prethodnom periodu ogledaju se prije svega u neusklađenosti Pravila ZNR i ŽŽS u Vojski sa Zakonom o zaštiti na radu Crne Gore.

Zbog nedostatka materijalnih sredstava već duži period nije vršeno ispitivanje uslova radne sredine (osim ispitivanja na jonizujuće zračenje).

4.2.4.2 Zaštita od požara

U 2014. godini, stanje zaštite od požara održano je na zavidnom nivou i pored malog broja izvršilaca u PP-odjeljenjima i PP-ekipama. Početkom ljetne sezone, na kasarnskom nivou formiran je veći broj jedinica privremenog karaktera, koje su bile zadejstvovane do kraja septembra. Takođe, u izdvojenim objektima „Brezovik“ Nikšić, „Rogami“ Podgorica, „Taraš“ Danilovgrad, „Opatovo“ Tivat, „Pristan-Petrovići“ Kumbor, „Sasovići“ Zelenika, „Obosnik“ Luštica, „Crni Rt“ Sutomore formirane su PP ekipe, sastava 3-4 lica, koje su bile zadužene za početne intervencije u slučaju požara.

Zahvaljujući preduzetim požarno-preventivnim mjerama i maksimalnom angažovanju ljudstva na uređenju vojnih objekata, skladišta, sidrišta i kasarnskih prostora u Vojsci, u toku godine, nije bilo požara sa značajnom materijalnom štetom. Ovaj segment zaštite pratila je loša finansijska situacija, pa za posljedicu imamo: problem sa stabilnim protivpožarnim instalacijama na brodovima i objektima (više godina nije hidraulično ispitivana); neispravna hidrantska mreža na Skl „Brezovik“; veliki broj PP-aparata sa isteklim rokom upotrebe i sl. I dalje je prisutan problem nemogućnosti hidrauličnog ispitivanja PP aparata u organizaciji Vojske, zbog nedostatka kadra sa odgovarajućim sertifikatima. Kapacitet PP radionice Logističke baze je nedovoljan i potrebno je proširenje formacije.

4.2.4.3 Zaštita životne sredine

Identifikovane su sve materije u posjedu Ministarstva koje čine otpad visokog rizika, pa su na osnovu klasifikacije njihove toksičnosti preduzimane neophodne mjere i postupci kako bi se izbjegle akcidentne situacije.

Kao rezultat takvih aktivnosti možemo konstatovati da u prethodnom periodu nijesmo imali akcidentnih situacija i da smo stvorili dobru osnovu da u narednom periodu nastavimo sa takvim trendom.

I ovdje kao posljedicu, zbog nedostatka finansijskih sredstava, imamo nemogućnost uklanjanja i neutralizacije otpadnih materija (gorivo sa isteklim rokom upotrebe, ulja, kiseline i sl.) koje čine potencijalni rizik po životnu sredinu.

4.2.5 Standardizacija i kodifikacija

U skladu sa Pravilnikom o standardizaciji o oblasti odbrane, rješenjem ministra odbrane, 2013. godine, formirana je Komisija za standardizaciju kao savjetodavno tijelo ministra u oblasti standardizacije. Usvojen je Plan standardizacije po kome je donešen prvi standard odbrane SO STANAG 6001 „Nivoi poznavanja jezika“, preuzimanjem NATO standarda STANAG 6001 „Language proficiency levels (Edition 4)“, u maju 2014. godine. Do sada je usvojeno 58 standarda odbrane, a u proceduri je još pet standarda, koji su potrebni za implementaciju Partnerskih ciljeva i Strategijskog pregleda odbrane.

U 2014. godini 16 kompanija je podnijelo zahtjev za dodjeljivanje etniteskog koda kompanije NCAGE i istima su dodijeljeni traženi kodovi. U prošloj godini, dodijeljeno je 28 NATO skladišnih brojeva NSN (NATO Stock Number) za originalne crnogorske proizvode koje su kompanije dostavile. Trenutno je u bazi ukupno dodijeljenih 76 NSN i 27 NCAGE (NATO Commercial and Governmental Entity Code). Za dodijeljene NCAGE i NSN Ministarstvo je izvršilo i štampanje 28 sertifikata, od čega je 21 sertifikat za NCAGE a 7 sertifikata za prvi NSN.

Za održavanje softvera BULCOD, shodno ugovoru, izvršeno je plaćanje 20.000,00€ za 2014. godinu. Na osnovu tog ugovora izvršeno je ažuriranje softvera, dopuna baze podataka i nadogradnja radne baze i baze podataka namijenjena edukaciji i obuci kodifikatora.

Sa NSPA – NATO SUPPORT AGENCY i NATO Komitetom AC 135 napravljen je Aneks ugovora o uslugama. Ukupno za usluge u 2014. godini je plaćeno 7.580,00 €, po sledećem:

- NATO Mailbox System godišnje korišćenje u iznosu od 3.500,00 €,
- NABS – NATO Automated Business System u iznosu od 2.000,00 €,
- NMCRL Web – NATO Master Catalogue of references for logistics u iznosu od 780,00 € i
- Sponsorship administration, članarina u iznosu od 1.300,00 €.

U cilju promocije benefita NATO kodifikacionog sistema u Crnoj Gori organizovan je okrugli sto na temu “Kodifikacija po NATO standardima”, 26. februara 2014. godine, od strane Privredne komore Crne Gore u saradnji sa Komunikacionim timom Savjeta za članstvo u NATO Vlade CG, na kome su učestvovali pripadnici Direkcije za standardizaciju i kodifikaciju (DsiK). Načelnik DsiK je učestvovao i na posebnom Panelu o kodifikaciji u okviru skupa NATO CODE, u Podgorici 06. juna 2014. godine, na kom su prezentovani proizvodi koji su kodifikovani po NATO standardima.

Na ministarskoj konferenciji CRM u Budvi, početkom oktobra, organizovana je prezentacija vojne industrije Crne Gore, gdje su učešće uzele kompanije koje su kodifikovale svoje proizvode.

Na zahtjev Ministarstva poljoprivrede, u februaru 2014. godine, održan je sastanak na kom je prezentovan rad na kodifikaciji prehrambenih proizvoda i dogovorena stručna saradnja.

Na zahtjev predstavnika kompanije TARA Dynamics, u decembru 2014. godine, izvršena je prezentacija kodifikacionog sistema i njegovih benefita, dodjeljivanja NCAGE koda, kao i sve mogućnosti za sertifikaciju po AQAP standardima.

4.2.6 Infrastruktura

4.2.6.1 Investicioni radovi u vojnom krugu

Realizacijom investicionih radova u vojnom krugu poboljšani su ukupni uslovi za život i rad komandi i jedinica Vojske Crne Gore i organizacionih jedinica Ministarstva odbrane.

Najznačajnije aktivnosti koje su realizovane tokom 2014. godini bile su:

- Rekonstrukcija objekta KN-15 u kasarni „Vladimir Knežević-Volođa“ u Pljevljima;
- Adaptacija objekta KN-48 na vojnom aerodromu u Golubovcima;
- Adaptacija objekta KN-6 u skladištu „Židovići“ u Pljevljima;
- Adaptacija objekta KN-6 u kasarni „Breza“ u Kolašinu;
- Završetak radova na rekonstrukciji i ervisiranju termotehničkih instalacija na objektima Ministarstva , kao priprema objekata za grejnu sezonu;
- Završetak radova na ispitivanju gromobranskih instalacija na magacinima municije i minsko eksplozivnih sredstava;
- Ugovoreni su i započeli radovi na rekonstrukciji objekta KN-6 u kasarni „13 jul“ u Nikšiću;
- Ugovoreni su i započeli radovi na zamjeni ograde oko dijela kasarne „Milovan Šaranović“ u Danilovgradu;
- Ugovoreni su i započeli radovi na rekonstrukciji objekta KN-7 u kasarni „Milovan Šaranović“ u Danilovgradu;
- Urađen je glavni projekat izgradnje objekta na stacionarnom čvorištu veze na Lovćenu;

Ukupna vrijednost ugovorenih radova na investicionom održavanju objekata iznosi 844.811,82 € (zadatak 4416).

Za redovno održavanje objekata, tokom 2014. godine, utrošeno je 108.704 €, od čega 58.410 € putem trećeg lica a 50.294 € za nabavku građevinskog materijala.

4.2.6.2 Donacije

Donacijom Vlade Savezne Republike Njemačke, u iznosu od 300.000 €, izvršena je rekonstrukcija objekata M-9, M-11, M-13 i S-3 u skladištu „Brezovik“ u Nikšiću.

Takođe, preko MONDEM programa, tokom 2014. godine realizovani su radovi na rekonstrukciji objekata M-8, M-10 i M-12 u skladištu „Brezovik“ u Nikšiću. Ukupna vrijednost ovih radova iznosila je 285.000 €.

Rekonstrukcijom ovih objekata nastavljen je trend poboljšanja uslova za bezbjedno čuvanje municije u skladu sa tehničkim normativima za čuvanje ove vrste sredstava.

4.2.6.3 Imovinsko-pravni poslovi

U 2014. godini na planu imovinsko-pravnih odnosa, realizovane su sljedeće aktivnosti:

1. Popis nepokretnosti koje koriste Ministarstvo i Vojska i to:
 - nepokretnosti vojne namjene-vojni kompleksi;
 - stanovi;
 - poslovni prostori.
2. Fakturisanje i ispostavljanje mjesečnih računa za zakup poslovnih prostora i knjiženje istih;
3. Učešće u Komisiji za razmjenu zemljišta u bivšem vojnom kompleksu "Morinj"-Kotor;
4. Rješavanje eksproprijacije zemljišta na lokacijama "Rakite" i "Špiljice", u KO Rose-Herceg Novi;
5. Pokretanje postupka za izgradnju groblja njemačkih vojnika, na aerodromu "Golubovci";
6. Davanje mišljenja na prostorno - plansku dokumentaciju.

4.2.6.4 Nepokretnosti u nadležnosti Ministarstva odbrane

Na teritoriji Crne Gore nalaze se ukupno 172 vojne lokacije, od čega je ustupljeno: Savjetu za privatizaciju 20 lokacija; državnim organima i lokalnoj samoupravi 18, Ministarstvu unutrašnjih poslova (karaule) 68 lokacija. Vojska koristi 66 lokacija sa oko 1400 objekata visokogradnje, sa pratećim spoljnim instalacijama vodovoda, kanalizacije, rasvjete i trafostanicama. Određeni broj lokacija se aktivno koristi dok veći broj objekata nije u funkciji, s tim što ih Vojska i dalje čuva.

Za funkcionisanje, Ministarstvu i Vojski potrebne su 23 lokacije, a ostale bi trebale biti predmet prodaje ili valorizacije.

4.2.6.5 Prihodi od zakupa nepokretnosti

Od zakupa bivših vojnih nepokretnosti ostvareni su značajni prihodi koji su uplaćeni u budžet Crne Gore, na žiro-račun Ministarstva finansija.

Red. broj	VRSTA PRIHODA	Naplaćeno (€)
1.	Prihodi od zakupa poslovnih prostora	50.401,90 €
2.	Prihodi od zakupa vojnih nepokretnosti	107.173,14 €
3.	Prihodi od otkupa stanova	149.812,68 €
UKUPNO NAPLAĆENI PRIHODI		307.387,72 €

Tabela 3. Prihodi od zakupa vojnih nepokretnosti

4.2.7 Informaciono-komunikacioni sistemi

U toku 2014.godine, na polju IKS realizovano je ili je započeto više projekata i drugih brojnih aktivnosti, od kojih su najvažnije:

- Opremanje jedinica Vojske taktičkim radio uređajima, čime su sve jedinice ranga baza-brigada opremljene sa ovom vrstom uređaja,
- Izgradnje lokalne računarske mreže unutar vojnih objekata, u kasarni „N.H. Pero Četković“ u Baru i na a. Golubovcima,

- Nastavak digitalizacije radio-relejnih sistema („Backbone“) u kasarni „Vladimir Knežević Volođa“ u Pljevljima,
- Održavanje postojećih sistema i sredstava,
- Obuka zaposlenih u Ministarstvu i Vojsci.

4.2.7.1 Modernizacija informaciono-komunikacionih sistema

U toku 2014. godine, iz donacije SAD (4th FMF Comm Case), izvršeno je opremanje jedinica Vojske radio sredstvima marke „HARRIS“, ukupne vrijednosti oko 849.327,00 \$, kao i finansijskim sredstvima iz budžeta, u iznosu od 398.598,00€.

Krajem 2014.godine, završena je tenderska procedura za nabavku vazduhoplovnih i mornaričkih uređaja i sistema veza, u iznosu od 139.122.90€, a realizacija se očekuje u prvoj polovini 2015 godine.

Počela je gradnja optičke infrastrukture u kasarni „Vladimir Knežević Volođa“ u Pljevljima kroz uvezivanje ključnih objekata, u cilju kvalitetnije razmjene svih vrsta elektronskih informacija u realnom vremenu. Za potrebe ovog projekta, u toku 2014. godine, utrošeno je 132.337,97€.

Za potrebe izgradnje lokalnih kablovskih mreža u objektima Ministarstva i Vojske, u kasarni „N.H. Pero Četković“ u Baru i na a. Golubovcima, utrošeno je oko 35.991.55€.

Izvršen je tehničkog pregled i djelimično puštanje u rad sistema „Backbone“ na relaciji stacionarni centar veze Podgorica (zgrada Ministarstva i GŠ VCG) - stacionarno čvorište veze Lovćen - stacionarni centar veze Golubovci i otpočeta je realizacija uspostavljanja digitalnog radio-relejnog sistema na relaciji Bjelasica-Tvrdaš-kasarna, u Pljevljima, u ukupnom iznosu od 98.954,45 €.

Izvršena je nabavka i opremanje Vazduhoplovnog operativnog centra, na a.Golubovci (VOC) sa, IK opremom za implementaciju programa „ASDE“ (program za razmjenu NATO podataka o situaciji u vazdušnom prostoru, između NATO vazduhoplovnog operativnog centra u Podvornici, Republika Hrvatska i VOC na a.Golubovci), u iznosu od 52.867.38€.

4.2.7.3 Zaštita informacija

Tokom 2014 godine, nastavljeni su radovi na rekonfiguraciji IKS u cilju stvaranja uslova za sertifikovanje istih, za razmjenu tajnih podataka stepena »INTERNO«. Realizovane su sljedeće aktivnosti:

- zamjena dijela uređaja za zaštitu IKS i dovođenje u funkcionalno stanje sistema zaštite, instalacija software-skih aplikacija za zaštitu IKS, implementacija "Network monitoring" sistema, unapređenje PKI-OTP servisa, izgradnja „Disaster recovery“ sistema, unapređenje „file server“ kapacitet.
- za zaštitu IKS, utrošena su sredstva u ukupnom iznosu od oko 289.222,9€ i finansijska sredstva Kraljevine Danske (donacija), u iznosu od oko 120.000,00€
- izrađen je veći dio dokumentacije koja reguliše zaštitu IKS Ministarstva i Vojske. Dokumentacija je usaglašena sa pravilnicima Ministarstva za informaciono društvo i telekomunikacije (MIDiTk) koji su objavljeni u „SL Crne Gore“ br. 34/2013 od 19.07.2013. godine.

4.2.8 Obuka logističkog kadra

Tokom 2014.godine, realizovano je više aktivnosti na obučavanju logističkog kadra.

U okviru Programa za partnerske ciljeve LOGEX, ukupno je 12 predstavnika učestvovalo na sedam LOGEX aktivnosti u inostranstvu. U okviru IPCP programa (kursevi logistike, NATO logističkog softvera LOGFAS i dr.) 4 predstavnika su učestvovala na 4 aktivnosti u inostranstvu, i 25 predstavnika na logističkoj radionici u Danilovgradu, koja je realizovana pod vođstvom MTT tima iz NATO komande u Napulju.

Ministarstvo se, od 2014. godine, uključilo u pripremne aktivnosti za međunarodnu logističku vježbu „Capable Logistician 2015“ (CL15), u okviru čega su realizovane 3 pripremne aktivnosti (Glavna planska konferencija, JLSG kurs i radionica za razvoj OPORD-a). Vježba CL15 će biti održana, u junu 2015.godine, u Mađarskoj. Ova vježba se održava pod pokroviteljstvom MLCC-a (Međunarodnog Logističkog Koordinacionog Centra), uz podršku SAD-a i NATO-a.

Predstavnici Direkcije za razvoj i zaštitu informaciono-komunikacionih sistema učestvovali su na više kurseva „Cyber Defence“ i vježbi u organizaciji NATO, US EUCOM (na 3 kursa učestvovala su 4 pripadnika Vojske), kao i na vježbi „Combined Endeavor 2014“, najvećoj vježbi na svijetu u oblasti telekomunikacija. Na vježbi je učestvovalo 14 lica, od čega 10 u Grafenwoehru i 4 u Danilovgradu. Pripadnici Ministarstva i Vojske vježbu su realizovali sa najvišim ocjenama.

U okviru projekta "ECDL - ZA DIGITALNU CRNU GORU", u toku 2014. godine, 5 (pet) lica je steklo status ispitivača, po ECDL standardu.

4.3 BUDŽET

Zakonom o budžetu za 2014. godinu odobrena su sredstva za finansiranje Ministarstva odbrane u iznosu 36.313.400,90€, što predstavlja učešće od 1,07% u odnosu na procijenjeni BDP (3.393 mil €). Osim ovih sredstava, članom 7. Zakona o budžetu odobreno je korišćenje prihoda od prodaje naoružanja i vojne opreme, pružanja usluga i prodaje i izdavanja u zakup bivše vojne imovine (nepokretnosti). Na ovaj način nastavljen je trend izdvajanja za rashode odbrane, čime je u postojećim ekonomskim uslovima obezbijeđeno ispunjavanje međunarodno preuzetih obaveza i nastavak implementacije Partnerskih ciljeva i opremanja Vojske u skladu sa NATO standardima.

Krajem godine, uz odobrenje Vlade Crne Gore, iz neutrošenih sredstva, iz Tekućeg budžeta preusmjereno je Ministarstvu vanjskih poslova i evropskih integracija 500.000,00€ i Savezu radio amatera Crne Gore 20.000,00€. Zaključno sa 31.12.2014. godine, od raspoloživih sredstava iz Tekućeg budžeta, u iznosu 35.793.400,90€, isplaćeno je 33.158.205,99€ ili 92.64% i prenijete obaveze, u iznosu 326.320,63€ ili 0.9%.

U strukturi sredstava isplaćenih iz Tekućeg budžeta, za 2014. godinu, učešće personalnih izdataka iznosi 69.46%, tekućih izdataka 19,37%, kapitalnih izdataka 6.98% i izdataka na ime obaveza iz prethodnih godina 4.18%.

Osim sredstava isplaćenih iz tekućeg budžeta, u 2014. godini je iz dodatna dva izvora finansiranja isplaćeno 3.924.046,28€ i to:

- *Iz sopstvenih prihoda, iznos 3.738.022,49€ ili 95.42% u odnosu na ostvarena sredstva.* Zakonom o budžetu za 2014. godinu odobreno je korišćenje prihoda u iznosu 6.6 mil €. Zaključno sa 31.12.2014. godine, ostvareno je 3.917.384,10€ ili 59,35% odobrenog iznosa. Sredstva iz prihoda namjenski su iskorišćena za implementaciju Partnerskih ciljeva i opremanje Vojske u skladu sa NATO standardima;
- *Iz donacije od SR Njemačke iznos 186.023,79€ ili 62,01% u odnosu na donirana sredstva.* Shodno ugovoru o donaciji, za realizaciju projekta „Rekonstrukcija objekata M-9, M-11, M-13 i S-3 skladišta municije Brezovik” u Nikšiću, uplaćena su sredstva u iznosu 300.000,00€. Preostala sredstva u iznosu 113.976,21€ planirana su da se realizuju tokom 2015. godine.

U strukturi ukupno isplaćenih sredstava, u 2014. godini, u iznosu od 37.082.252,27€ učešće personalnih izdataka iznosi 62.11%, tekućih izdataka 17.32%, kapitalnih izdataka 16.82% i sredstava na ime obaveza iz prethodnih godina 3,74%.

Nakon 2012. godine, kada je učešće kapitalnih izdataka iznosilo 7,32%, 2013. godine 4,15%, u 2014. godini je ono iznosilo 16,82%. Porastu izdvajanja za opremanje i modernizaciju svakako je doprinijela realizacija sredstava iz prihoda, sa kojima je nastavljen kontinuitet i obezbijeđena stabilnost u procesu reformi u sistemu odbrane.

4.4 NABAVKE

Pravilnikom o izmjenama i dopunama Pravilnika o organizaciji i sistematizaciji Ministarstva odbrane, broj 806-1233/13-20 od 03.03.2014. godine, formirana je Služba za nabavke, kao samostalna organizaciona jedinica Ministarstva odbrane, nadležna za stručne i upravne poslove vezane za nabavku roba, radova i usluga za potrebe Ministarstva i Vojske.

U skladu sa odredbama Zakona o javnim nabavkama („Sl. list CG” br. 42/11) i Planom javnih nabavki za 2014. godinu, Ministarstvo je pokrenulo i sprovedelo ukupno 352 postupka javnih nabavki. Predmetni postupci javnih nabavki sprovedeni su putem javnog nadmetanja, metodom otvorenog postupka, 50 postupaka, pregovaračkim postupkom bez prethodnog objavljivanja poziva, 3 postupka, šoping metodom, 7 postupaka, i 292 neposrednim sporazumom.

Plan javnih nabavki za 2014. godinu iznosio je **5.650.505,00 € (3.645.505,00 €** iz budžeta, i **2.005.000,00 €** iz prihoda Ministarstva), dok je ukupno ugovorena vrijednost nabavki bila **3.997.667,53 €** što je za **1.652.837,47 €** manje, u odnosu na ukupno procijenjenu vrijednost nabavki. Iz razloga nedostavljanja nijedne ponude ili nijedne ispravne ponude, kao i prestanka potrebe za predmetom javne nabavke obustavljeno je pet postupaka, u ukupnom iznosu od **535.000, 00 €**, dok ušteda po osnovu sprovedenih postupaka javnih nabavki iznosi **1.117.837,47 €** (ili 19,79.%). U otvorenim postupcima javne nabavke, zaključena su 82 ugovora u vrijednosti od **3.823.690,02 €**, dok su kroz neposredne sporazume (nabavke male vrijednosti do iznosa od 5.000 €) realizovana sredstva u ukupnom iznosu od **173.977,51 €**, odnosno 5,96 % od realizovanog budžeta za javne nabavke za 2014. godinu (ukupna godišnja vrijednost javnih nabavki primjenom neposrednog sporazuma ne može da prelazi 7 % izvršenog budžeta). Prenijete obaveze po osnovu zaključenih ugovora iz 2014. godine, iznosile su **293.925,22 €** , iz budžeta i **1.160.877,75 €**, iz prihoda.

NEPOSREDNE POGODBE			ŠOPING METODA			TENDERI		
VRSTA PREDMETA	broj postup.	ugovorena vrijednost €	VRSTA PREDMET A	broj postup	ugovorena vrijednost €	VRSTA PREDMETA	broj postup	ugovorena vrijednost €
robe	74	46.411,78	Robe	3	39.965,56	robe	28	2.284.809,64
usluge	198	113.441,79	Usluge	4	62.759,81	usluge	15	556.142,29
radovi	20	14.123,94	Radovi	0		radovi	10	875.011,40
Ukupno:	292		Ukupno:	7		Ukupno:	53	
Ukupno ugovoreno		173.977,51 €	Ukupno ugovoreno		102.725,37 €	Ukupno ugovoreno		3.715.964,65 €
UKUPNO:						3.997.667,53 €		

Tabela 1. Pregled postupaka javnih nabavki po vrstama predmeta

U skladu sa Uredbom o spoljnoj trgovini sredstvima za posebne namjene („Sl. list CG” br. 66/10) u 2014. godini, sprovedena su 34 postupka povjerljivih nabavki od kojih su četiri postupka obustavljena zbog nedostavljanja nijedne ili nijedne ispravne ponude, u vrijednosti od **635.000,00 €**, a za četiri postupka, u ukupnoj vrijednosti od **940.000,00 €** ,Službi za nabavke nije dostavljen zahtjev za pokretanje postupaka nabavki.

Ukupna vrijednost Plana povjerljivih nabavki, u 2014. godini, iznosila je **6.638.200,00 €** (**2.140.700,00 €** iz budžeta i **4.497.500,00 €** iz prihoda Ministarstva odbrane). U sprovedenim postupcima povjerljivih nabavki zaključeno je 50 ugovora čija vrijednost iznosi **4.768.856,42 €**, što je za **1.869.343,58 €** manje u odnosu na odobreni Plan povjerljivih nabavki (ili za 28,16 %). Sredstva za realizaciju ovih nabavki bila su obezbijeđena iz Budžeta Ministarstva odbrane za 2014. godinu i prihoda od prodaje naoružanja i vojne opreme.

Ukupno planirana sredstva za realizaciju postupaka javnih i povjerljivih nabavki, u 2014. godini, iznosila su **12.288.705,00 €**, dok je ukupno ugovorena vrijednost iznosila **8.766.523,95 €**, što je za **3.522.181,05 €** manje u odnosu na ukupno procijenjenu vrijednost nabavki (ili za 28,67 %).

Nabavke	Planirano	Broj postupaka	Ugovoreno	Obustavljeno /nije pokrenuto	Uštede	
					Iznos	%
Javne	5.650.505,00 €	352	3.997.667,53 €	535.000,00 €	1.117.837,47 €	19,79
Povjerljive	6.638.200,00 €	34	4.768.856,42 €	1.575.000,00 €	294.343,58 €	4,44
Ukupno	12.288.705,00 €	386	8.766.523,95 €	2.110.000,00 €	1.412.181,05 €	11,50

***Tabela 2.** Pregled postupaka javnih i povjerljivih nabavki*

5. VOJSKA CRNE GORE

5.1 Organizaciona struktura Vojske

Vlada Crne Gore, na sjednici od 29. maja 2014.godine, donijela je Odluku o organizacijsko-formacijskoj strukturi i veličini Vojske, na osnovu koje je urađena nova formacija Vojske i omogućen prelazak sa brigadnog na bataljonski nivo organizacije. Odlukom je predviđeno da nova organizacija Vojske ima 1950 formacijskih mjesta. Njena puna implementacija se očekuje do kraja I kvartala 2015.godine. Na kraju 2014. godine, Vojska je imala 1850 lica. Po kategorijama brojna veličina je bila sledeća: 245 oficira, 786 podoficira, 581 vojnika i 238 civilnih lica.

Od ukupnog broja profesionalnih pripadnika (1850), 13.25% su oficiri, 42.48% podoficiri, 31.39% vojnici po ugovoru a 12.88% su civilna lica.

Sadašnju organizacionu strukturu karakteriše 100% popuna civilnim licima, a nedostaje 15% oficira, 5% podoficira i 3% vojnika po ugovoru. Postojeća situacija ukazuje na poboljšanje popune, u odnosu na prethodni period, i trenutno iznosi oko 89.7%, u odnosu na projektovano stanje po formaciji.

5.2 Misije i zadaci

Tokom 2014.godine, pripadnici Vojske su bili angažovani u četiri međunarodne misije i operacije:

- "INTERNATIONAL SECURITY ASSISTANCE FORCE (ISAF)" u Avganistanu, NATO vođena misija pod mandatom Ujedinjenih nacija;
- "UNITED NATIONS MISSION IN LIBERIA - (UNMIL)" u Liberiji, posmatračka misija Ujedinjenih nacija;
- "ATALANTA - " u vodama Indijskog okeana, pomorska operacija Evropske unije i
- "EUROPEAN UNION TRAINING MISSION MALI (EUTM)" u Maliju, misija Evropske Unije za obuku Oružanih snaga Republike Mali.

Učešće pripadnika Vojske u misijama i operacijama bio je jedan od prioriteta Ministarstva i Vojske u toku 2014. godine.

Mirovna misija ISAF – U mirovnoj misiji UN – ISAF u Avganistanu tokom 2014. godine nalazilo se:

- 25 pripadnika VIII kontigenta mirovnog sastava (3 oficira, 12 podoficira i 10 VPU), u periodu od 29.8.2013. do 18.3.2014. godine;
- 25 pripadnika IX kontigenta mirovnog sastava (3 oficira, 16 podoficira i 6 VPU), u periodu od 27.2.2014. do 21.9.2014. godine;
- 15 pripadnika (3 oficira, 11 podoficira i 1 VPU) X kontigenta, ISAF misije, nastavili su učešće u misiji „Resolute Support (RS)“, od 1.1.2015. godine.

Svečani doček pripadnika IX kontingenta Vojske Crne Gore iz misije ISAF

Zadatak crnogorskog kontingenta je, tokom 2014. godine, ostao nepromijenjen, tako da su pripadnici Vojske, težišno, bili angažovani na zadatku zaštite snaga u najvećoj savezničkoj bazi na sjeveru Avganistana, "Marmal" u Mazar-e Šarifu. Osim toga pripadnici Vojske bili su angažovani i na različitim štabnim dužnostima u okviru Regionalne komande "Sjever". Partneri Vojski na ovim zadacima su Oružane snage R. Hrvatske i SR Njemačke, sa kojima se realizuju zajedničke pripreme i angažovanje na terenu.

Međunarodne snage "ISAF" koje su činile koaliciju vojnih snaga zemalja članica NATO i njihovih partnera, okončale su mandat ove misije, 31. decembra 2014. godine. Prvog januara 2015. godine uspostavljena je nova misija pod nazivom "Resolute Support", čiji su osnovni zadaci obuka, podrška i savjetovanje Avganistanske nacionalne armije.

Tokom 2014. godine, delegacija Ministarstva i Vojske, na čelu sa načelnikom Generalštaba, posjetila je pripadnike devetog kontingenta Vojske u misiji "ISAF".

Mirovna misija "UNMIL" u Liberiji- Tokom 2014. godine, u svojstvu posmatrača, bila su angažovana 2 oficira, jedan od 07.07.2013. do 11.7.2014. godine, a drugi od 12.09.2013. do 1.9.2014. godine, kada je njegovo angažovanje prekinuto zbog epidemije ebole.

Mirovna operacija „EU NAVFOR - ATALANTA“- Tokom 2014. godine, angažovano je 8 pripadnika Mornarice VCG, na ratnom brodu Grčke, 1 oficir i 1 podoficir, a na dva ratna broda Italije, 2 oficira i 2 podoficira, u vodama Somalije. Dva oficira su angažovana u komandi mirovne operacije u Nortwodu, u Velikoj Britaniji (stalno je angažovan jedan oficir), do juna 2015. godine.

Mirovna misija "EUTM" u Maliju- Vojska je u maju 2014. godine, uputila prvog oficira u misiju "EUTM" Mali, i tako se priključila koaliciji zemalja članica EU, sa Francuskom kao vodećom nacijom, čiji je osnovni zadatak obuka jedinica Oružanih snaga R. Mali. Vojska je u periodu od maja do novembra 2014. godine, imala jednog oficira angažovanog u misiji "EUTM" Mali, na dužnosti vođe logističkog instruktorskog tima za obuku jedinica Oružanih snaga Republike Mali. Tokom 2014. godine, izvršene su pripreme jednog oficira koji je u februaru 2015. godine upućen u misiju "EUTM", na istu dužnost kao njegov prethodnik.

5.3 Obuka i vježbe

Tokom 2014. godine, nastavljena je realizacija aktivnosti na osposobljavanju pripadnika Vojske, shodno Partnerskim ciljevima, a u cilju usvajanja NATO procedura. Obuka, u izvještajnom periodu, planirana je i realizovana na osnovu Uputstva za upravljanje obukom, Instrukcije za obuku u 2014. godini, Smjernica za obuku i Plana obuke u 2014. godini.

Obuka, u zemlji i inostranstvu, u velikoj mjeri je realizovana u saradnji sa partnerskim zemljama i članicama NATO.

Pripadnici Vojske su, tokom 2014. godine, učestvovali na 23 međunarodne vježbe u SR Njemačkoj, Kraljevini Švedskoj, R.Češkoj, Sjedinjenim Američkim Državama, R.Turskoj, R.Sloveniji, R.Italiji, R.Hrvatskoj, R.Grčkoj, kao i u Crnoj Gori

U Crnoj Gori su izvedene tri vojne vježbe: međunarodna vježba „**ADRION POOL 14**“, na kojoj su sa pripadnicima Mornarice VCG učestvovali pripadnici Mornarice R. Slovenije. Vježba „**DOLPHIN 14**“, bila je obuka protivminskih ronilaca, osoblja koje rukuje ronilicama i sonarima, osoblja koje se bavi kartiranjem i rukuje bazama podataka pronađenih neeksplozivnih minsko-eksplozivnih

Međunarodna vježba „**ADRION POOL 14**“

sredstava, a sve radi kreiranja baze podataka koja će se kasnije koristiti za njihovo sigurno uklanjanje. Na vježbi „**DOLPHIN 14**“, pored ronilaca Mornarice VCG učestvovali su pripadnici Oružanih snaga Sjedinjenih Američkih Država, R. Slovenije, R. Italije i R. Makedonije.

Vježba „**ODLUČAN KORAK 04**“

Po Konceptu operativnih sposobnosti (OCC), periodu od 15. do 18. septembra 2014. godine, realizovana je vježba „**ODLUČAN KORAK 04**“. Na vježbi je izvršeno ocjenjivanje deklarisanе 1. pješadijske čete, na nivou NEL-2, čime je završen je četvorogodišnji ciklus obuke i ocjenjivanja, iste. Jedinica je ocijenjena „**Borbeno spremnom**“ za angažovanje u okviru međunarodnih snaga.

Na vježbama u inostranstvu, tokom 2014. godine, učestvovalo je ukupno 121 lice. Vojska je učestvovala na sljedećim vježbama: „**MIR 14/1**“, „**MIR 14/2**“, „**SEESIM 14**“ i „**ADRION LIVEX 14**“ u R. Hrvatskoj, „**NIRIIS 14**“, „**ORMI 7/2014**“ i „**AEGEAN SEAL 2014**“ u R.Grčkoj, „**VIKING 14**“ u Kraljevini Švedskoj, „**IMMEDIATE RESPONSE 14**“, „**LEAD SHIELD 14**“ i „**ADRIATIC STRIKE 2014**“ u R. Sloveniji, „**ADRION CAX 14**“, „**GRIFONE 2014**“, „**ITA MINEX 14**“ i „**ITA SCILLA 14**“ u

R. Italiji, „JRTC STAFFEX 14“ u SAD, „COMBINED ENDEAVOR 2014“ i „SABER JUNCTION 14“ u SR.Njemačkoj, „SHARP LYNX 2014“ u R. Češkoj, te „B-9 CJSE 2014“ i „REGEX 14“ u R. Turskoj.

5.4 Pomoć civilnim institucijama u kriznim situacijama – III Misija odbrane

Pripadnici Vojske su, u 2014. godini, učestvovali na više od 130 aktivnosti u okviru civilno-vojne saradnje, koje su se najvećim dijelom odnosile na pružanje podrške civilnim institucijama u zemlji. Vojska je po prvi put bila angažovana na ovakvim zadacima van granica Crne Gore, prilikom vanredne situacije u R. Srbiji. U R.Srbiju upućen je 41 pripadnik Vojske, u okviru privremenog sastava „Lovćen“. Težište angažovanja bilo je na području opštine Obrenovac. Pored Privremenog sastava „Lovćen“, u R. Srbiju je naknadno upućen specijalni tim sa auto-cistijernom za vodu nosivosti 7.000 litara. Oni su pružali pomoć stanovništvu na teritoriji opštine Šid.

Inženjerijska četa, Brigade kopnene vojske, bila je angažovana na: izgradnji puteva u opštini Podgorica (selo Duga - selo Rijeka Piperska); lokalnog puta u selu Komani; uređenju platoa ispred spomenika u selu Stijena Piperska i proširenju puta od sela Krusi do sela Progonovići. Čišćenje sniježnih nanosa realizovano je na putnim pravcima u opštini Nikšić. Nasipanje lokalnih puteva vršeno je u opštini Pljevlja.

Inženjerija na izgradnji puta u opštini Podgorica

Miniranje stijenske mase vršeno je u opštini Danilovgrad. U cilju otklanjanja posljedica poplava, realizovan je transport i postavljanje montažnog mosta u opštini Mojkovac.

Vazduhoplovstvo Vojske angažovalo je helikoptere, sa posadama, prilikom snimanja trase budućeg autoputa Smokovac - Uvač - Mateševo i snimanje primorja za potrebe Ministarstva održivog razvoja i turizma. Pružena je podrška vazduhoplovnim manifestacijama u organizaciji Vazduhoplovnog saveza Crne Gore i aero kluba „Naša krila“ iz Podgorice.

U jedinicama Vojske redovno se održavaju pokazne vježbe iz oblasti podrške civilnim institucijama. Posebno treba istaći vježbe: Vazduhoplovstva Vojske pod nazivom „Pružanje pomoći stanovništvu u slučaju nepogoda uzrokovanih poplavama“ na vojnom aerodromu Golubovci; Mornarice VCG „Gašenje požara i borba protiv zagađenja mora“ u akvatoriji Kotora; te Čete specijalnih snaga iz sastava, Brigade kopnene vojske sa Specijalnom antiterorističkom jedinicom (SAJ) Ministarstva unutrašnjih poslova. Pored toga, obuka u praktičnim postupcima podrške civilnim institucijama realizovana je učešćem štabnih oficira, podoficira i medicinskog tima na međunarodnoj vježbi „Immediate Response 14“ u Sloveniji i Hrvatskoj.

6. INSPEKCIJSKI NADZOR

Na osnovu Programa rada Ministarstva odbrane i Plana inspekcijskog nadzora za 2014. godinu, u skladu sa članom 56. Zakona o odbrani, Zakona o inspekcijskom nadzoru i drugim propisima koji regulišu inspekcijski nadzor u oblasti odbrane, u potpunosti i kvalitetno je ostvarena funkcija inspekcijskog nadzora i unutrašnje kontrole kao instrumenta civilne i demokratske kontrole u službi ministra odbrane.

Inspekcijski nadzor je vršen u oblastima izgrađivanja borbene gotovosti, zaštite na radu, zaštite od požara i zaštite životne sredine u Vojsci i dostignutog nivoa odbrambenih priprema kod subjekata odbrane i unutrašnja kontrola nad sprovođenjem mjera zaštite tajnih podataka u organizacionim jedinicama Ministarstva.

Odjeljenje za inspekcijski nadzor je, u izvještajnoj godini, izvršilo četiri kontrole zakonitosti u vršenju poslova pripreme za upotrebu Vojske, koji se odnose na održavanje spremnosti i borbene gotovosti Vojske i razvijanje sistema komandovanja u Vojsci u skladu a članom 17 Zakona o Vojsci Crne Gore.

Jedan od težišnih zadataka, u toku godine, bilo je i praćenje otklanjanja uočenih nedostataka utvrđenih tokom inspekcijskih nadzora u proteklom periodu.

Kod kontrolisanih sastava nije utvrđeno odstupanje borbene gotovosti od potrebnog stepena za uspješno izvršavanje namjenskih zadataka. Nedostatak vježbovno-strelišne prostorije (poligona) za izvođenje gađanja artiljerijskim sistemima i većim kalibrima pješačkog naoružanja odražava se negativno na kvalitet osposobljavanja i ukupan nivo borbene gotovosti jedinica, koje su opremljene takvim naoružanjem.

Inspekcijskim nadzorom sagledavano je stanje odbrambenih priprema u planovima odbrane, s težištem na sadržaj i kvalitet dokumenata kojima se uređuje organizacija i rad u vanrednom i ratnom stanju i predlaganih mjera za poboljšanje potojećeg stanja.

Unutrašnjom kontrolom nad sprovođenjem mjera tajnih podataka, u organizacionim jedinicama Ministarstva sagledavano je stvarno stanje zaštite dokumenata koja se čuvaju i dostavljaju korisnicima, a nastali su u radu Ministarstva odbrane ili su dobijena na korišćenje i upotrebu od drugih organa. Planirane kontrole su u potpunosti realizovane, a utvrđeni nedostaci iz ranijih kontrola su otklonjeni.

Iako se mjere zaštite na radu, zaštite od požara i zaštite životne sredine sprovode u skladu sa zakonskim propisima, na potpuniju i kvalitetniju zaštitu jedinica Vojske utiče dotrajalost objekata i infrastrukture, nedovoljna finansijska sredstava za održavanje i remontovanje tehničko-materijalnih sredstava, kao i velika količina neperspektivnih sredstava u jedinicama Vojske. Planskim rješavanjem viškova ubojnih sredstava poboljšana je pirotehnička bezbjednost svih skladišta.

Inspekcijski tim Ministarstva je, u junu 2014. godine, izvršio redovni i najavljeni inspekcijski nadzor stanja zaštite na radu, zaštite životne sredine i zaštite od požara u svim skladištima ubojnih sredstava Vojske.

Inspekcijskim nadzorom sagledano je stvarno stanje čuvanja i skladištenja ubojnih sredstava, dostignuti stepen poslova zaštite, utvrđeni uzroci odstupanja u odnosu na propisane i

naređene mjere, preduzete su preventivne mjere na otklanjanju uočenih slabosti i pružena stručna pomoć kontrolisanim sastavima na unapređenju poslova zaštite.

Kontrolisane jedinice iz svoje nadležnosti preduzimaju mjere na stvaranju bezbjednih i zdravih uslova rada, težišno na prevenciji i sprječavanju nastajanja povreda i profesionalnih oboljenja i odgovornosti svih nosilaca aktivnosti za primjenu mjera zaštite na radu.

U okviru inspekcijskog nadzora izvršena je praktična provjera osposobljenosti organa čuvarske službe u poznavanju radnji i postupaka protivpožarnog obezbjeđenja.

U cilju eliminisanja svih potencijalnih uzročnika koji mogu ugroziti bezbjednost i zdravlje ljudi i materijalnih dobara, na licu mjesta su nalogane i realizovane odgovarajuće mjere za obezbjeđivanje uslova na radu koji ne dovode do povreda na radu, profesionalnih bolesti u vezi sa radom i koji stvaraju pretpostavke za punu fizičku i psihičku zaštitu zaposlenih.

U toku godine, tri profesionalna vojna lica obratila su se Odjeljenju za inspekcijski nadzor radi zaštite svojih prava po osnovu službe.

U toku redovnih inspekcijskih kontrola u komandama i jedinicama Vojske, metodom razgovora sa profesionalnim pripadnicima i test metodom vršili smo anketiranje po pitanjima ostvarivanja njihovih prava gdje smo analizom dobijenih rezultata i sagledavali kakav je njihov odnos prema ovom pitanju.

U dosadašnjem radu nijesu utvrđeni slučajevi kršenja prava definisanim Ustavom i zakonima, a najčešća pitanja na koja pripadnici Vojske izjavljaju žalbe su iz domena radno pravnog statusa.

Takođe, praćena je realizacija naloženih mjera i zadataka na otklanjanje nedostataka utvrđenih prilikom redovnih i vanrednih inspekcijskih nadzora, kroz izvještaje kontrolisanih sastava Vojske, a koji su dostavljani Odjeljenju.

Vršenjem inspekcijskog nadzora nije utvrđeno kršenje zakonskih propisa koje bi zahtijevalo pokretanje disciplinske i krivične odgovornosti.

7. VOJNO OBAVJEŠTAJNI, KONTRA OBAVJEŠTAJNI I BEZBJEDNOSNI POSLOVI

Postizanje nacionalnih bezbjednosnih ciljeva zahtijeva stalni razvoj i održavanje sposobnosti obavještajno bezbjednosnog sektora čiji je sastavni dio i Odjeljenje za vojno obavještajne i bezbjednosne poslove (Odjeljenje). U cilju što efikasnijeg odgovora na brojne zadatke, tokom 2014. godine, Odjeljenje je intenzivno radilo na razvijanju i implementaciji vojno obavještajnih sposobnosti u skladu sa nacionalnim interesima i strateškim prioritetima, uz kontinuirano praćenje i analizu različitih bezbjednosnih izazova.

Tokom realizacije navedenih aktivnosti, Odjeljenje je imalo sveobuhvatan sistemski pristup, uz centralizovano, jednoobrazno i kvalitetno upravljanje raspoloživim snagama, sredstvima i kapacitetima.

Aktivnosti Odjeljenja, u 2014. godini, realizovane su na osnovu Akcionog plana i Plana rada, kojima su definisane smjernice u planiranju, razvoju i realizaciji vojno obavještajnih, kontraobavještajnih i bezbjednosnih poslova na svim nivoima, uz obezbjeđenje planskog, sistematskog i koordinisanog djelovanja svih pripadnika.

U najvećoj mjeri Odjeljenje je realizovalo planirane aktivnosti, prilikom čega su prioritetne aktivnosti prilagođavane aktuelnim bezbjednosnim izazovima, kao i sopstvenim kadrovskim i tehničkim kapacitetima.

Obavještajni poslovi su predstavljali bitan segment rada Odjeljenja, u 2014. godini, i isti su se odnosili na prikupljanje obavještajnih podataka u cilju izrade adekvatnih i pravovremenih procjena za potrebe krajnjih korisnika. Na osnovu definisanih prioriteta, tokom 2014. godine, ove aktivnosti su prvenstveno bile usmjerene na praćenje situacije u područjima obavještajne odgovornosti i obavještajnog interesa.

U cilju razvijanja sposobnosti za obavljanje kontraobavještajnih poslova, Odjeljenje je radilo na identifikovanju prijetnji koje mogu nastati kao posljedica djelovanja stranih subjekata, kao i ofanzivnog načina djelovanja usmjerenog prema Ministarstvu i Vojsci.

Osnovni zadaci Odjeljenja u pogledu bezbjednosnih poslova su se odnosili na bezbjednost i zaštitu zaposlenih u Ministarstvu i Vojsci, pripadnika Vojske angažovanih u međunarodnim misijama i operacijama, zaštitu objekata, materijalnih sredstava i vojne opreme, prostorija u kojima se čuvaju dokumenti označeni različitim stepenima tajnosti, kao i bezbjednost informacija.

U pogledu analitičkih poslova, Odjeljenje je, u skladu sa postojećim zakonskim rješenjima, kao i kadrovskim i tehničkim kapacitetima, težišno radilo na aktivnostima obrade prikupljenih podataka, izrade obavještajnih produkata, kao i davanja adekvatnih i pravovremenih procjena za potrebe krajnjih korisnika.

Obzirom na karakteristike savremenih bezbjednosnih izazova, Odjeljenje je posebnu pažnju posvetilo unapređenju svih oblika međunarodne saradnje. Neophodnost zajedničkog djelovanja na suprotstavljanju bezbjednosnim prijetnjama po nacionalnu i kolektivnu bezbjednost, opredijelila je Odjeljenje za uspostavljanje i nastavak saradnje sa vojno obavještajnim i bezbjednosnim strukturama SAD, kao i sa vojno obavještajnim i bezbjednosnim strukturama partnerskih NATO država i država u regionu.

U okviru svojih nadležnosti, a u cilju unapređenja obavještajno bezbjednosnog sektora i jačanja međuinstitucionalne saradnje, Odjeljenje je ostvarivalo intenzivnu saradnju sa organima i institucijama na nacionalnom nivou.

Izrađeni su nacrti neophodnih doktrinarnih dokumenata, standardnih operativnih procedura i drugih dokumenata koji regulišu rad na polju obavještajnih, kontraobavještajnih i bezbjednosnih poslova. Usvajanje ovih dokumenata se očekuje tokom 2015. godine.

Tokom 2014. godine, Odjeljenje je intenzivno radilo na unaprijeđenju IT segmenta, kako bi se postigli zadovoljavajući rezultati u pogledu zaštite, upravljanja, predaje i čuvanja podataka i informacija.

Odjeljenje je nastavilo sa jačanjem profesionalnih kapaciteta, čime je napravljen značajan progres na putu izgradnje moderne i efikasne službe, uz primjenu najsavremenijih profesionalnih i bezbjednosnih standarda.

8.UNUTRAŠNJA REVIZIJA

Godišnjim planom za 2014.godinu predviđene su aktivnosti izvršenja revizija, izrade Plana integriteta ministarstva, edukacije i osposobljavanja za profesionalno obavljanje poslova unutrašnje revizije raspoređenih službenika.

Tokom 2014. godine sprovedene su dvije revizije:

- Revizija Ugovora, br. 80601-1593/12-21, koje je zaključilo Ministarstvo sa preduzećem „MONTMETAL” DOO Podgorica
- Revizija blagajničkog poslovanja Brigade KoV

Na osnovu nalaza o izvršenim revizijama (dvije), revizori su dali sedam preporuka koje su prihvaćene od strane rukovodstva kontrolisanih organizacionih jedinica Ministarstva.

Od ukupno četiri prihvaćene preporuke date u revizorskom izvještaju „Revizija Ugovora br. 80601-1593/12-21” jedna je sprovedena u potpunosti, dok su tri djelimično. Potpuna realizacija djelimično realizovanih preporuka očekuje se u prvom kvartalu 2015. godine, odnosno odmah nakon pokretanja izvršnog postupka za naplatu potraživanja od ovog preduzeća. Sudsko rješenje za naplatu potraživanja vezanih za navedeni ugovor (vođen tokom 2014. godine) postalo je pravosnažno 26.12.2014. godine.

Preporuke date u izvještaju „Revizija blagajničkog poslovanja Brigade KoV ”su prihvaćene od strane revidiranog subjekta nakon dobijanja Nacrta izvještaja i realizovane prije roka datog u konačnom izvještaju.

Ministarstvo je, u skladu sa obavezom donošenja plana integriteta za sve državne organe, predviđenom odredbom člana 68 Zakona o državnim službenicima i namještenicima, u skladu sa smjernicama i metodologijom utvrđenom od strane Ministarstva pravde - Uprave za antikorupcijsku inicijativu, pristupilo izradi svog Plana integriteta.

Tim povodom, Ministarstvo je imenovalo Menadžera integriteta i formiralo Radnu grupu za pripremu i izradu Plana integriteta. U oktobru 2014. godine, usvojen je Plan integriteta Ministarstva i Vojske (za period 2014-2016 godina) i isti je objavljen na web sajtu Ministarstva (novembar 2014.godine). Takođe, na web sajtu Ministarstva objavljen je i NATO Peer Review, Izvještaj o učešću Crne Gore u NATO Programu izgradnje integriteta u sektoru odbrane i bezbjednosti.

Plan integriteta rađen je na osnovu procjene radne grupe, sugestija rukovodilaca i zaposlenih koje su dostavljane radnoj grupi, te u skladu sa preporukama NATO ekspertnog tima iz Peer Review izvještaja kao i preporuka iz izvještaja i Analize norveškog tima u okviru projekta za izgradnju integriteta u sektoru odbrane.

U decembru 2014.godine, Ministarstvo je formiralo Radni tim za realizaciju mjera iz Plana integriteta koji će vršiti nadzor i biti odgovoran za implementaciju ovog dokumenta. U I kvartalu 2015.godine će se pristupiti izradi i realizaciji Programa za sprovođenje mjera iz Plana integriteta za 2015. godinu.

9. JAVNOST RADA

Tokom 2014. godine, kroz štampane, elektronske i internet medije, u formi reportaža i intervju, predstavljene su aktivnosti Ministarstva i Vojske. Služba za odnose sa javnošću i protokol odgovorila je na preko 70 zahtjeva predstavnika medija i realizovala oko 20 intervju sa predstavnicima Ministarstva i Vojske .

Pored medijskog praćenja svih značajnih aktivnosti Ministarstva i Vojske, medijski je ispraćeno 13 ministarskih posjeta u zemlji i inostranstvu, kao i Sveobuhvatni regionalni ministarski sastanak, u Budvi od 13. do 17. oktobra. Medijski su ispraćena učešća ministra odbrane na 2BS Forumu i Vojnom komitetu NATO, održanog u Crnoj Gori, otvaranju rekonstruisanih objekata u skladištu Brezovik, kao i otvaranju Simulacionog centra u okviru GEPSUS projekta u Vazduhoplovstvu VCG.

Urađene su Komunikacione smjernice i Vodič o odnosima sa javnošću Ministarstva odbrane, koje su usvojene u aprilu 2014.godine. Takođe, pripremljeni su i nacrti Plana kriznog komuniciranja i Plana internog informisanja Ministarstva i Vojske.

Informacije o aktivnostima Ministarstva i Vojske redovno se objavljuju na web-stranici Ministarstva u formi najava, saopštenja, audio i video materijala. Web-stranica Ministarstva se ažurira dnevno. U dijelu komunikacije putem socijalnih mreža, Facebook stranica „Budi kadet“ redovno je ažurirana.

Takođe, u septembru 2014. godine otvoren je zvanični Youtube kanal Ministarstva. Pored TV priloga u kojima su učestvovali predstavnici Ministarstva i Vojske, na kanalu je postavljeno i 15 epizoda serijala o Vojsci koje su snimane u saradnji sa TV 777.

U saradnji sa produkcijskom kućom Euro Atlantic Initiative (EAI), iz Beograda, snimljen je materijal za tri dokumentarna filma o Vojsci, nalaze se u fazi montaže, a koji će biti prikazani na RTCG, u prvoj polovini 2015. godine. Aktivnost je realizovana u okviru projekta „Changing Perception“ koji je finansiran od strane Ambasade Velike Britanije i Ambasade Kraljevine Holandije.

U cilju upoznavanja mladih sa aktivnostima i zadacima Vojske, u saradnji sa Komunikacionim timom Savjeta za članstvo u NATO, organizovane su posjete srednjoškolaca i studenata iz Podgorice, Bara i Pljevalja svim vidovima Vojske.

Značajnu ulogu u afirmaciji aktivnosti Ministarstva i Vojske, u 2014. godini, imao je časopis „Partner“. Ovaj časopis je u 2014. godini publikovan svaka dva mjeseca , a do sada je ukupno objavljeno 61 broj.

ZAKLJUČAK

Težišne aktivnosti Ministarstva i Vojske bile su: međunarodna saradnju u oblasti odbrane; izvršavanje misija i zadataka Vojske, priprema i učešće u međunarodnim operacijama, reorganizacija, osposobljavanje, opremanje i modernizacija.

Međunarodna odbrambena saradnja odvijala se sa najznačajnijim međunarodnim organizacijama (UN, NATO, EU i OEBS), multilateralno i bilateralno.

Multilateralna odbrambena saradnja odvijala se u cilju doprinosa stabilizaciji regiona, kao i međusobne podrške integracijama u NATO i EU. Crna Gora je učestvovala u radu regionalnih bezbjednosnih i odbrambenih inicijativa: Sveobuhvatni ministarski sastanak, Proces saradnje ministara odbrane zemalja Jugoistične Evrope (SEDM), Forum za odbrambenu saradnju Zapadnog Balkana, Američko-jadransku povelju i Centrom za bezbjednosnu saradnju „RACVIAC“.

Bilateralna odbrambena saradnja odvijala se prema planovima bilateralne vojne i odbrambene saradnje sa: Albanijom, Austrijom, Bosnom i Hercegovinom, Bugarskom, Češkom, Danskom, Grčkom, Holandijom, Hrvatskom, Francuskom, Italijom, Makedonijom, Norveškom, Njemačkom, Poljskom, Slovenijom, Velikom Britanijom, SAD, Slovačkom i Srbijom.

Priprema i učešće jedinica Vojske u međunarodnim operacijama, predstavljali su najznačajniju aktivnost Ministarstva i Vojske. Vojska je učestvovala u 4 međunarodne misije: 1. „ISAF“ u Avganistanu, NATO vođena operacija; 2. EUNAVFOR „Atalanta“, 3. „UNMIL“ u Liberiji i „EUTM“ u R. Mali. Jedinice Vojske su uspješno izvršile zadatke u međunarodnim operacijama i nije bilo ugrožavanja bezbjednosti njenih pripadnika.

U skladu sa Strategijskim pregledom odbrane (2013) izvršena je reorganizacija Vojske. Vojska je sa brigadne prešla na bataljonsku organizaciju. Reorganizacijom je poboljšano komandovanje Vojskom, efikasnije izvršavanje misija i zadataka i usklađena popuna jedinica sa praksama članica NATO.

Crna Gora je ostvarila značajan progres u implementaciji IV paketa partnerskih ciljeva, posebno u dijelu osposobljavanja deklariranih sastava. Završeno je ocjenjivanje Prve pješadijske čete, od strane NATO tima, i jedinica je borbena spremna po NATO standardima. Uspješno se vrši osposobljavanje tima za detekciju i uklanjanje mina. Pored navedenog značajan napredak je ostvaren u razvoju informaciono-komunikacionih tehnologija, usvajanju NATO standarda, kodifikaciji i usavršavanju stranih jezika.

Nastavljen je proces razvoja sistema za praćenje situacije na moru. Mornarica je realizovala drugu fazu izgradnje navedenog sistema, koja omogućava uvezivanje i razmjenu podataka sa ostalim državnim institucijama.

Nastavljen je proces neutralizacije viškova ubojnih sredstava kroz „MONDEM“ program, sopstvenim sredstvima i uz pomoć NATO agencije za podršku. Umanjeni su bezbjednosni

rizici od viškova ubojnih sredstava (UBS). U toku izvještajne godine izvršena je neutralizacija 250 tona municije, a preostali višak je 2 800 tona.

Ostvareni rezultati i ukupni napredak sistema odbrane predstavljaju dobru osnovu za nastavak procesa reforme sistema odbrane i dostizanje potrebnih sposobnosti i standarda za preuzimanje obaveza koje proističu iz punopravnog članstva u NATO i EU.

Na osnovu Smjernica ministra odbrane, a u skladu sa sredstvima za odbranu u 2015. godini nastaviće se izgradnja i reforma sistema odbrane realizacijom sljedećih prioriternih aktivnosti:

- priprema i učešće jedinica Vojske u međunarodnim misijama i operacijama,
- implementacija Godišnjeg nacionalnog programa (ANP),
- razvoj ukupnih kapaciteta Ministarstva i Vojske kroz implementaciju partnerskih ciljeva,
- Izrada Dugoročnog plana razvoja odbrane (2016-2026),
- nastavak opremanja i modernizacije Vojske,
- nastavak rješavanja viškova municije, naoružanja i vojne opreme,
- nastavak školovanje kadra i usavršavanje engleskog jezika.

POJMOVNIK

1. **ACV** - Auto cistijerne za vodu
2. **ADAMS** - Planiranje logističke podrške jedinicama angažovanim u mirovnim misijama
3. **ADL** - Advanced Distributed Learning, Napredno učenje na daljinu
4. **ANP** - Godišnji Nacionalni Program
5. **ATALANTA** - EU misija u vodama Somalije
6. **CCW** - Konvencija o zabrani određenih vrsta konvencionalnog oružja
7. **CKIKIS** – Centar za komunikacije i komunikacioni infirmacioni sistem
8. **CL** - Civilna lica
9. **DSSR** - Defence and Security Sector Reforms- odbrambena saradnja sa Kraljevinom Norveškom
10. **EAPWP** - Euro Atlantic Partnership Work Program
11. **EAWP** - Euro Atlantic Work Program
12. **EU** - Evropska unija
13. **EUCOM** - United States European Command, Komanda američkih snaga u Evropi
14. **FEDUS** - Fakultet za Državne i Evropske Studije
15. **FMS** - Foreign Military Sales Case
16. **IMET** - International Military Education and Training Program, kursevi i školovanja u SAD
17. **INA , ADS, BETA** - Komunikaciona mreža za OEBS. Programi za izradu informacija po bečkom dokumentu
18. **IPP** - Individual Partnership Program, Individualni partnerski program
19. **ISAF** - International Security Assistance Force, Međunarodna bezbjednosna misija u Avganistanu
20. **ISOOC** - Međunarodni kurs za štabne oficire
21. **JFC** - Joint Force Command, Združena NATO komanda (u Napulju)
22. **KFOR** - Kosovo Force
23. **KIS** - Komunikaciono informacioni sistemi
24. **LOGEX** - Logističke vježbe
25. **LOGFAS** - Logistic Functional Area Services, Logistički softver
26. **LOGREP** - Logističko izvještavanje o stanju u jedinicama, misijama ili zemlji
27. **MAP** – Membership Action Plan, Akcioni plan za članstvo u NATO
28. **MAX ONE** – Telefonska centrala
29. **MCD** - Military Cooperation Division, Odjeljenje za vojnu saradnju
30. **MONDEM** - Montenegro demilitarization, Program uništavanja viškova naoružanja i municije
31. **MTCP** - Military Training Cooperation Programme
32. **NATO** - North Atlantic Treaty Organization, Sjeverno atlantski savez
33. **NAC** – North Atlantic Council,
34. **NCS** - NATO Command Structure, NATO komandne strukture
35. **NDU** - Univerzitet za Nacionalnu Bezbjednost
36. **OEBS** - Organizacija za evropsku bezbjednost i saradnju
37. **OSCE** - Organisation for Security and Cooperation in Europe
38. **OUN** - Organizacija ujedinjenih nacija
39. **PfP** - Partnership for Peace, Partnerstvo za mir
40. **PP** - Protivpožarna ekipa
41. **PR** – Public Relations, Portparol
42. **PSE** - Partnership for Peace Staff Element, Partnerski štabni elemenat
43. **PV** - Profesionalni vojnici
44. **PzM** - Partnerstvo za mir

- 45. **RACVIAC** - Regional Arms Control Verification and Implementation Assistance Centre, Regionalni centar za kontrolu naoružanja
- 46. **SAC** - Učionica za učenje stranih jezika
- 47. **SALW** - Small Arms and Light Weapons
- 48. **SEDM** - Sovereignty Education and Defense Ministry, Forum za saradnju ministara odbrane Jugoistočne Evrope
- 49. **SEEC** - South East Europe Clearinghouse, Inicijativa za pomoć zemljama Jugoistočne Evrope
- 50. **SGPLE** - Standing Group Partners Logistics Experts
- 51. **SPKN** - Sporazum o podregionalnoj kontroli naoružanja
- 52. **SPO** - Strategijski pregled odbrane
- 53. **STANAG 6001** - Standardization Agreement, nivo znanja engleskog jezika po NATO standardu
- 54. **TOEFL, SAT** - Testovi iz engleskog jezika i psihofizičkih aktivnosti
- 55. **UJFCOM** - U.S. Joint Force Command
- 56. **UN** - Ujedinjene nacije
- 57. **UNDP** - U.N. Development Program
- 58. **UNMIL** - United Nations Mission in Liberia, UN misija u Liberiji
- 59. **UNMOC** - Kurs za posmatrače
- 60. **USD** - U.S. Dolar
- 61. **VMA** - Vojno medicinska akademija
- 62. **VPU** - Vojnici po ugovoru

Prilog 1

P R E G L E D
uništenih ubojnih sredstava po programu MONDEM u 2014.
godini

Red. br.	NAZIV UBOJNOG SREDSTVA	Broj (kom)
1	Bomba ručna M75	713
2	Bomba ručna M50P3 i M52P3	3
3	Mina 60 mm, trenutna	48
4	Mina 120 mm, LTF	69
5	Mina 120 mm, dimna	1
6	RBR 64 mm, M80 "ZOLJA"	646
7	Raketa 90 mm M79, "OSA"	150
8	Metak 30 mm TOG za PA top M53/59	12.440
9	Metak 105 mm, dimno zrno WP	2.621
10	Metak 122 mm, kum. zrno za D-30	4
11	Metak 155 mm, dimno zrno WP	89
12	Raketa 128 mm, "OGANJ"	182
13	Raketa 9M11M "FAGOT"	74
14	Metak 30 mm, za PA top brodski AK-230	3.762
15	Metak 40 mm za PAT M1 Bofors	312
16	Metak 57 mm za brodski PAT M70 "Bofors" (š)	8
17	Raketa 57 mm za IC i radarsko ometanje "Stocklade" (e)	716
18	Raketa 57 mm za IC i radarsko ometanje "Palisade" (e)	834
19	Metak 76,2 mm za brodski top AK-276	65
Pregled uništene municije po „pilot projektu“ u 2014. godini		
1	Metak 20 mm PZZ za HISPANO	50.380

P R E G L E D

ostvarenih prihoda prodajom NVO u 2013. godini (USD)

R. br.	Naziv sredstva	Prodato preduzeću	Količina (kom.)	Cijena (USD/kom.)	Cijena (USD)	Placeno (USD)	Provizija (USD)
1	MINOBACAČ 82 mm	MDI Podgorica	5	1.400,00	7.000,00	5.320,00	280,00
2	MINOBACAČ 60 mm	MDI Podgorica	6	810,00	4.860,00	3.693,60	194,40
3	Top bestrzajni 82 mm, M60 i M60A	MDI Podgorica	3	200,00	600,00	456,00	24,00
4	PM 7,62 mm, M72	MDI Podgorica	6	140	840,00	612,89	18,96
5	MINA 82 mm, trenutna	MDI Podgorica	8.800	13,00	114.400,00	86.944,00	4.576,00
6	Metak 12,7 mm, sa redenikom	MDI Podgorica	176.000	0,55	96.800,00	73.568,00	3.872,00
7	Metak 7,62 mm, obilj. zrno M78	MDI Podgorica	126.000		8.820,00	6.703,20	352,80
8	Pištoltj 26 mm, signalni	MDI Podgorica	19	16,00	304,00	288,80	15,20
9	KRAK (LOPATICE) za HT-40 (Mi-8)	MDI Podgorica	10	150,00	1.500,00	1.425,00	75,00
10	Pištoltj 26 mm, signalni	MDI Podgorica	31	16,00	496,00	471,20	24,80
11	PA top 40 mm, L70 BOFORS	MDI Podgorica	2	6.000,00	12.000,00	11.400,00	600,00
12	Cijev za top 40 mm, M1	MDI Podgorica	1	2.500,00	2.500,00	2.375,00	125,00
13	Cijev za top 40 mm, L70	MDI Podgorica	4	2.500,00	10.000,00	9.500,00	500,00
14	Brodski top 40/70	MDI Podgorica	1	6.000,00	6.000,00	5.700,00	300,00
15	Brodski top 40/60	MDI Podgorica	1	6.000,00	6.000,00	5.700,00	300,00
16	Automatski bacač granata brodski, BP-30	MDI Podgorica	18	200,00	3.600,00	3.420,00	180,00
17	Metak 12,7 mm, DŠKM	MDI Podgorica	18.544	0,55	10.199,20	9.689,24	509,96
18	Mitraljez 7,62 mm, PKT	MDI Podgorica	30	600,00	18.000,00	17.100,00	900,00
19	Mitraljez 12,7 mm DŠKM	MDI Podgorica	5	300,00	1.500,00	1.425,00	75,00
20	Metak 7,62 mm, za Browning	MDI Podgorica	7.280	0,07	509,60	484,12	25,48
21	Mina 60 mm, trenutna	MDI Podgorica	294	10,00	2.940,00	2.793,00	147,00
22	PM 7,62 mm, M72	MDI Podgorica	38	140,00	5.320,00	3.881,65	120,05
23	Eksplziv plastični pentritski PEP-500	MDI Podgorica	4.996	6,00	29.976,00	5.695,44	299,76
24	Bomba fugasna avionska, OFAB-250-270 M58	MDI Podgorica	49	350,00	17.150,00	3.258,50	171,50
25	Bomba fugasna avionska, OFAB-250-270 M79	MDI Podgorica	46	350,00	16.100,00	3.059,00	161,00
26	Upaljač, avio AUFK-M91	MDI Podgorica	1.292	6,00	7.752,00	1.472,88	77,52
27	Mina 120 mm, LTF	MDI Podgorica	1.400	20,00	28.000,00	5.320,00	280,00
28	Metak 7,9 mm, M48	MDI Podgorica	490.000	0,07	34.300,00	6.517,00	343,00
29	Mitraljez 7,62 mm, PKT	MDI Podgorica	27	600,00	16.200,00	3.078,00	162,00
30	Metak 12,7 mm, sa redenikom	MDI Podgorica	78.490	0,55	43.169,50	8.202,21	431,70
31	PT mina TMA-5	MDI Podgorica	730	2,30	1.679,00	319,01	16,79
32	METAK 7,9 mm, snajperski	"CAPRIS" Bar	1.264.320	0,27359	345.905,31	230.027,03	12.106,69
33	METAK 7,62mm, lako zrno M908 za M84	"CAPRIS" Bar	536.400	0,15759	84.531,28	56.213,30	2.958,59
34	METAK 7,62 mm, obi. zr. M67 (u okviru)	"CAPRIS" Bar	985.600	0,16759	165.176,70	89.425,61	4.706,61
35	METAK 7,62 mm, obi. zr. M67 (bez okvira)	"CAPRIS" Bar	2.772.000	0,16759	464.559,48	308.932,05	16.259,58
36	Pištoltj 7,65 mm M61 (č), automatski	MDI Podgorica	882	65,00	57.330,00	10.892,70	573,30
37	Top 76 mm, ZIS	MDI Podgorica	1	3.000,00	3.000,00	2.850,00	150,00
38	Bacač ručni raketni 90 mm, M79, "OSA"	MDI Podgorica	210	200,00	42.000,00	7.980,00	420,00
39	Bacač ručni raketni 90 mm, M79, "OSA"	MDI Podgorica	140	200,00	28.000,00	5.320,00	280,00
40	MINOBACAČ 120 mm	"SimoN-PS" H. Novi	11	2.700,00	29.700,00	28.215,00	1.485,00
41	LRS M83, BOV-1	"SimoN-PS" H. Novi	3	27.500,00	82.500,00	78.375,00	4.125,00
42	Brodski top 40/70	"SimoN-PS" H. Novi	4	5.000,00	20.000,00	19.000,00	1.000,00

IZVJEŠTAJ O RADU MINISTARSTVA ODBRANE ZA 2014. GODINU

R. br.	Naziv sredstva	Prodato preduzeću	Količina (kom.)	Cijena (USD/kom.)	Cijena (USD)	Plaćeno (USD)	Provizija (USD)
43	Brodski top 40/60	MDI Podgorica	1	6.000,00	6.000,00	5.700,00	300,00
44	PA Top 40 mm, L/70 "BOFORS"	"Cofis Mont." Podgorica	2	6.250,00	12.500,00	2.500,00	
45	Brodski top 40/60	"Cofis Mont." Podgorica	3	5.250,00	15.750,00	3.150,00	
46	Brodski top 20/4, M75	"Cofis Mont." Podgorica	1	5.250,00	5.250,00	1.050,00	
47	SOPL "RUBEŽ"	"Cofis Mont." Podgorica	1	61.000,00	61.000,00	12.200,00	
48	Namjenski alati za rastavljanje i ispitivanje torpeda 53 - VA (glavne mašine, repnog dijela i elektronskih sklopova)	"Cofis Mont." Podgorica	1	620,00	620,00	124,00	
49	Pult za ispitivanje i remont glavne mašine torpeda 53 - VA	"Cofis Mont." Podgorica	1	450,00	450,00	90,00	
50	Pult za ispitivanje elektronike torpeda 53 - VA sa pripadajućim alatima, pultevima i instrumentima	"Cofis Mont." Podgorica	1	620,00	620,00	124,00	
51	Pult za ispitivanje elektromehaničkih sklopova torpeda 53 - VA	"Cofis Mont." Podgorica	1	520,00	520,00	104,00	
52	Uređaj za završno ispitivanje torpeda 53-VA (kačaljka) sa pripadajućim pultevima	"Cofis Mont." Podgorica	1	810,00	810,00	162,00	
53	Pultevi za ispitivanje bojeve glave i nekontaktnih upaljača sa pripadajućim instrumentima	"Cofis Mont." Podgorica	1	1.240,00	1.240,00	248,00	
54	Pult za prorađu glavne mašine torpeda 53-VA	"Cofis Mont." Podgorica	1	460,00	460,00	92,00	
55	Manometri, ventili i pripadajuća oprema torpeda 53-VA	"Cofis Mont." Podgorica	1	1.080,00	1.080,00	216,00	
56	Oprema i instalacija za ispitivanje odsjeka rezervoara visokim pritiskom torpeda 53-VA	"Cofis Mont." Podgorica	1	600,00	600,00	120,00	
57	Kolijevka za remont torpeda 53-VA	"Cofis Mont." Podgorica	1	170,00	170,00	34,00	
58	Oprema, alat i pribor za remont torpeda SET -53	"Cofis Mont." Podgorica	1	600,00	600,00	120,00	
59	Oprema, alat i pribor za ispitivanje upaljača torpeda SET -53	"Cofis Mont." Podgorica	1	420,00	420,00	84,00	
60	Oprema, alat i pribor za ispitivanje spremnika torpeda	"Cofis Mont." Podgorica	1	450,00	450,00	90,00	
61	Oprema, pribor i alati za bojevo opremanje torpeda SET -53	"Cofis Mont." Podgorica	1	410,00	410,00	82,00	
62	Preostala pripadajuća oprema i namjenski alati za remont i održavanje torpeda SET -53	"Cofis Mont." Podgorica	1	710,00	710,00	142,00	
63	Kompresor stacionarni "Junkers" tip 4FK115, 200 bara	"Cofis Mont." Podgorica	2	1.450,00	2.900,00	580,00	
64	Punioc vazduha 5L94	"Cofis Mont." Podgorica	1	1.210,00	1.210,00	242,00	
65	Kolica sa kolijevkom za prevoz torpeda	"Cofis Mont." Podgorica	1	210,00	210,00	42,00	
66	Raspoloživi rezervni dijelovi za održavanje torpeda	"Cofis Mont." Podgorica	1	2.450,00	2.450,00	490,00	
67	Eksplziv TNT	"Poliex" Berane	4.400	0,95	4.180,00	4.180,00	
68	Torpedo bojevo, kompletno 53-65 KE	MDI Podgorica	30	8.000,00	240.000,00	21.728,00	672,00
69	Torpedo bojevo, rastavljeno 53-65 KE	MDI Podgorica	10	4.000,00	40.000,00	7.760,00	240,00
70	Torpedo školsko	MDI Podgorica	2	7.000,00	14.000,00	2.716,00	84,00
71	Torpedo školsko, rastavljeno	MDI Podgorica	2	7.000,00	14.000,00	2.716,00	84,00
72	Ručni bacač raketa 64 mm, M80 "Zolja"	MDI Podgorica	10.000	120,00	1.200.000,00	228.000,00	12.000,00
73	Ručni bacač raketa 64 mm, M80 "Zolja"	MDI Podgorica	1.500	120,00	180.000,00	34.200,00	1.800,00
74	Bomba ručna, odbrambena, M75	MDI Podgorica	35.500	3,00	106.500,00	20.235,00	1.065,00
75	POLK 9K11 "MALJUTKA"	"SimoN-PS" H. Novi	5	900,00	4.500,00	4.275,00	225,00
76	PULT 9S415S	"SimoN-PS" H. Novi	40	150,00	6.000,00	5.700,00	300,00
77	Oklopni izviđački automobil BRDM-2	"SimoN-PS" H. N	2	12.000,00	24.000,00	22.800,00	1.200,00

IZVJEŠTAJ O RADU MINISTARSTVA ODBRANE ZA 2014. GODINU

R. br.	Naziv sredstva	Prodato preduzeću	Količina (kom.)	Cijena (USD/kom.)	Cijena (USD)	Plaćeno (USD)	Provizija (USD)
78	Brodski top 57 mm	"SimoN-PS" H. Novi	1	71.500,00	71.500,00	67.925,00	3.575,00
79	Raketa protivoklopna 9M14M i 9M14P1	"SimoN-PS" H. Novi	50	900,00	45.000,00	42.750,00	2.250,00
80	Mosne dizalice do 32 kN	"SimoN-PS" H. Novi	2	1.000,00	2.000,00	1.900,00	100,00
81	Bomba ručna, odbrambena, M50P3 i M52P3	MDI Podgorica	54.500	2,00	109.000,00	20.710,00	1.090,00
82	Metak 7,9 mm, M48	MDI Podgorica	70.560	0,07	3.951,36	3.753,79	197,57
83	Eksplziv TNT	"Poliex" Berane	7.480	0,95	7.106,00	11.068,92	
84	Pištolj 9 mm, automatski INGRAM	"Nikolas" H. Novi	90	201,00	18.090,00	17.185,50	904,50
85	Brodski top AK 630	"Nikolas" H. Novi	1	115.000,00	115.000,00	109.250,00	5.750,00
86	Brodski top AK 630	"Nikolas" H. Novi	1	200.000,00	200.000,00	190.000,00	10.000,00
87	Bomba ručna specijalna M79, AG-1	MDI Podgorica	2.382			238,20	
88	Bomba ručna specijalna M79, AF-1	MDI Podgorica	177			17,70	
89	PAT 20/3 M55 A3	MDI Podgorica	19			5.700,00	
90	Cijev za top 57 mm	MDI Podgorica	5			750,00	
91	Metak 57 mm, TFG za BOFORS	MDI Podgorica	3.386			10.158,00	
92	Metak 40 mm, za brodski top BOFORS	MDI Podgorica	15.707			15.707,00	
93	Brodski top AK 230	MDI Podgorica	3			75,00	
94	Metak 20 mm, POZ	MDI Podgorica	38.300			3.830,00	
95	Bacač ručni raketni 90 mm, M79, "OSA"	MDI Podgorica	352			3.520,00	
96	Top bestrzajni 82 mm, M60 i M60A	MDI Podgorica	281			2.810,00	
97	Raketna topovnjača RTP-401	"SIMON-PS" H. Novi	1	2.450.000,00	2.450.000,00	2.327.500,00	122.500,00
98	PT MINA TMRP-6	MDI Podgorica	12.240	5,00	61.200,00	48.960,00	
99	Metak 12,7 mm, sa redenikom	MDI Podgorica	20.000	0,55	11.000,00	8.360,00	440,00
100	Preostala oprema za održavanje mina AIM M82 za veliki i mali TP	"SimoN-PS" H. Novi	1	150,00	150,00	150,00	
101	Oprema za održavanje mina ROCKAN GMI 100	"SimoN-PS" H. Novi	1	150,00	150,00	150,00	
102	Preostale alatne mašine iz torpedne i minske radionice (strug=4 kom; glodalica=1 kom, rendisaljka=1 kom).	"SimoN-PS" H. Novi	1	3.700,00	3.700,00	3.700,00	
103	Preostali rastavljeni rezervni dijelovi za mine AIM M82 (komore sa elektronikom, indukcione zavojnice, isušivači)	"SimoN-PS" H. Novi	1	2.050,00	2.050,00	2.050,00	
104	Preostali rastavljeni rezervni dijelovi od mine ROCKAN GMI 100 (hidrostatki pirotehnički osigurači, senzorsko elektronska jedinica sa pripadajućom elektronikom)	"SimoN-PS" H. Novi	1	2.000,00	2.000,00	2.000,00	
105	AUTOMAT TOMPSON	MDI Podgorica	2	70,00	140,00	106,40	5,60
106	Metak 7,9 mm, M48	MDI Podgorica	414.540	0,07	23.214,24	21.988,36	1.157,29
107	PT MINA TMA-5	MDI Podgorica	730	2,30	1.679,00	1.343,20	
UKUPNO					6.908.758,67	4.433.616,50	225.203,64

Prilog 3

Pregled pokretnih stvari ustupljenih drugim subjektima po zaključcima Vlade Crne Gore

1.	MOTORNO VOZILO - motorno vozilo FAP 1314 S/AV - motorno vozilo FAP 1314 S/AV - motorno vozilo FAP 1314 S/AV - motorno vozilo FAP 1314 S/AV - motorno vozilo FAP 1314 SA/C ACG,	Glavni grad Podgorica Služba zaštite	08-39/3 30.01.2014.	80701- 7995/13-8 04.02.2014.
2.	ELEKTROAGREGAT "TORPEDO" tip 1599/35, fabrički br.3958, snage 250 KVA	Fakultet za pomorstvo u Kotoru	08-422/3 06.03.2014.	80701- 9086/13-4 17.03.2014
3.	MOTORNO VOZILO PINZGAUER 710M	Opština Kolašin	06-001-2529-12 18.12.2012.	80701- 2097/14-2 11.04.2014
4.	HELIKOPTER "Gazela"	Ministarstvo unutrašnjih poslova	08-1007/3 08.05.2014	
5.	PODMORNOCA KLASA P-911 oznake 911	Ministarstvo odbrane R. Srbije	08-1603/3 04.07.2014	
6.	Rezervoar za vodu	MZ Rvaši Opština Cetinje	08-001-2077 09.09.2014	80701- 3059/14-7 07.10.2014
7.	Ćebe vojničko = 2.000 komada vreća za spavanje = 1.000 komada	Republika Srbija Bosna i Hercegovina	08-1346/2 29.05.2014.	80701- 3320/14-6 14.10.2014.
8.	MOTORNO VOZILO - motorno vozilo FAP 1314 S/AV - motorno vozilo FAP 1314 S/AV - motorno vozilo FAP 1314 S/AV - motorno vozilo FAP 1314 S/AV - motorno vozilo FAP 1314 SA/C ACG,	Glavni grad Podgorica Služba zaštite	08-39/3 30.01.2014.	80701- 7995/13-8 04.02.2014.

Prilog 4

PREGLED PROPISA, SPORAZUMA (MEMORANDUMA) I DRUGIH AKATA

I ZAKONI

Redni broj	NAZIV	Objavljeno u „Službenom listu Crne Gore” broj:
1.	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o Vojski Crne Gore	32/2014.god.
2.	Zakon o dopunama Zakona o tajnosti podataka	18/2014.god.

II PROPISI ZA SPROVOĐENJE ZAKONA O VOJSCI CRNE GORE IZ NADLEŽNOSTI VLADE CRNE GORE

Redni broj	NAZIV	Objavljeno u „Službenom listu Crne Gore”, broj:
1.	Uredba o dopuni Uredbe o planiranju i uređenju prostora, izgradnji, rekonstrukciji i održavanju vojnih objekata u vojnom krugu	06/14

III PROPISI ZA SPROVOĐENJE ZAKONA O ODBRANI IZ NADLEŽNOSTI MINISTARSTVA

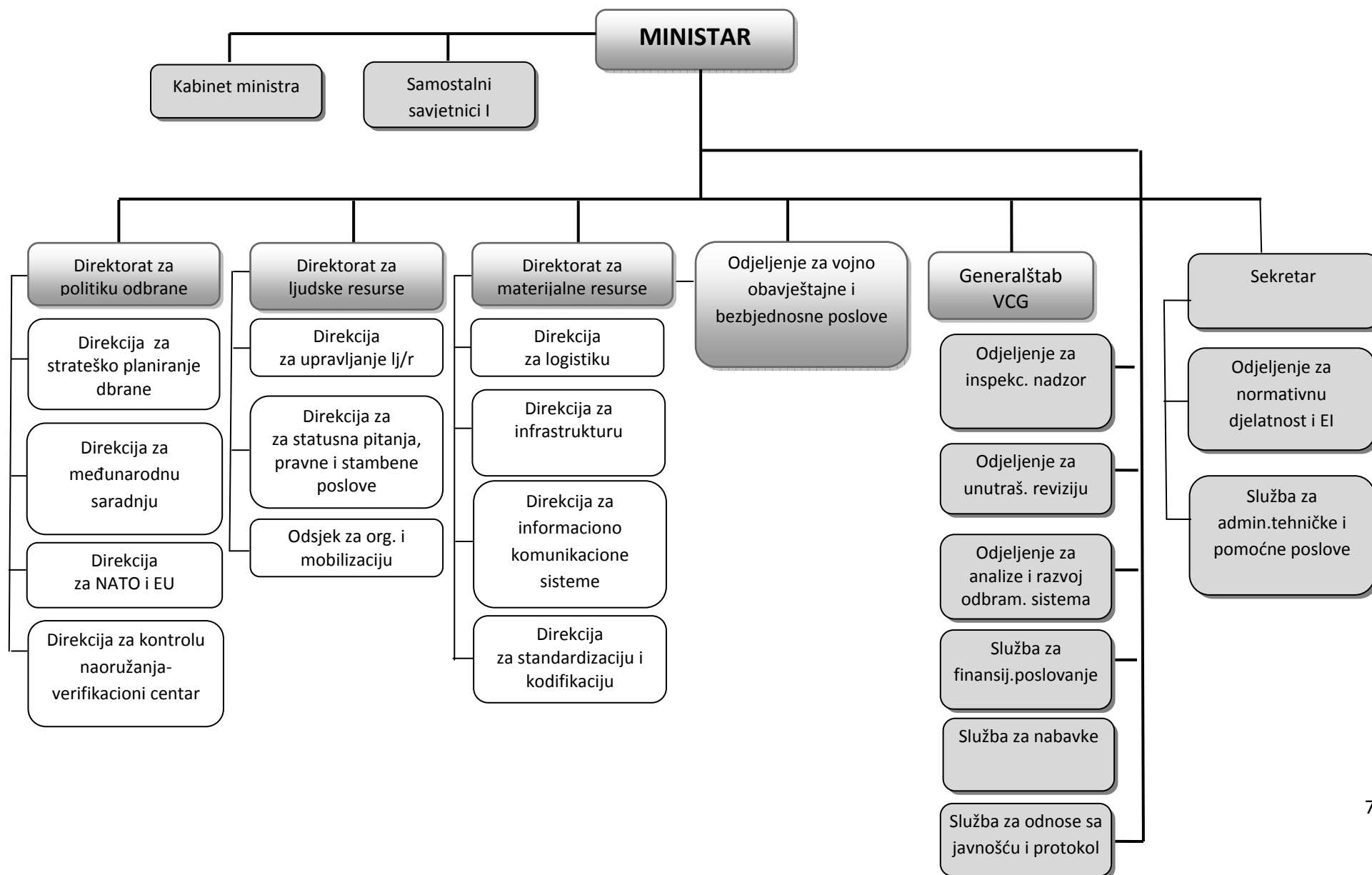
Redni broj	NAZIV	Objavljeno u „Službenom listu Crne Gore”, broj:
1.	Odluka o utvrđivanju visine novčane naknade pripadniku Vojske Crne Gore u operaciji snaga Evropske unije u Centralnoafričkoj Republici (EUFOR RCA)	28/14
2.	Odluka o utvrđivanju visine novčane naknade pripadniku Vojske Crne Gore u mirovnoj misiji Evropske unije „EUROPIAN UNION TRAINING MISSION MALI (EUTM), u Maliju	28/14

IV MIŠLJENJA NA ZAKONE I PODZAKONSKE AKTE

Redni broj	NAZIV	Obrađivač propisa na čiji zahtjev je dato mišljenje
1.	Pripremljeno mišljenje na Nacrt izmjena na Pravilnik o radu Multinacionalne savjetodavne grupe (MAG) centra za bezbjednosnu saradnju (RACVIAC).	Direktorat za politiku odbrane
2.	Predlog zakona o oružju	Ministarstvo unutrašnjih poslova
3.	Nacrt Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o javnim nabavkama	Ministarstvo finansija
4.	Priprema mišljenja na Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakonika o krivičnom postupku.	Ministarstvo pravde
5.	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti i spašavanju	Ministarstvo unutrašnjih poslova
6.	Predlog uredbe o redu u lukama	Ministarstvo saobraćaja i pomorstva
7.	Predlog zakona o slobodnom korišćenju informacija u posjedu organa vlasti	Ministarstvu za informaciono društvo i telekomunikacije.

Prilog 5

ORGANIZACIONA STRUKTURA MINISTARSTVA ODBRANE

CRNA GORA
Direkcija za zaštitu
tajnih podataka

IZVJEŠTAJ O RADU
Direkcije za zaštitu tajnih podataka za 2014. godinu

Podgorica, mart 2014. godine

SADRŽAJ

UVOD	3
I NORMATIVNI POSLOVI	3
II DOZVOLE ZA PRISTUP TAJNIM PODACIMA	4
<i>Dozvole za pristup tajnim podacima za fizička lica</i>	4
<i>Dozvole za pristup tajnim podacima za pravna lica</i>	4
III NATO I EU	4-9
III-1. NATO	5-7
<i>Pravni okvir za saradnju</i>	5
<i>Način razmjene NATO tajnih podataka</i>	5
<i>Razmjena NATO tajnih podataka</i>	5-6
<i>Bezbjednost komunikacija</i>	6
<i>Sertifikati za pristup NATO tajnim podacima</i>	6
<i>Kontrola NATO</i>	6-7
<i>MAP-ANP</i>	7
<i>PARP</i>	7
III-2. EVROPSKA UNIJA	7-9
<i>Pravni okvir za saradnju</i>	7-8
<i>Eu pregovori - Poglavlje 31 – Vanjska bezbjednosna i odbrambena politika</i>	8
<i>Razmjena EU tajnih podataka</i>	8
<i>Inspekcija tajnih podataka EU</i>	9
IV MEĐUNARODNA SARADNJA	9
<i>Bilateralna saradnja</i>	9
V MEĐURESORSKA SARADNJA	9-10
VI SARADNJA SA NEVLADINIM ORGANIZACIJAMA	10-11
VII OBUKE IZ OBLASTI TAJNIH PODATAKA	11
<i>Stručno osposobljavanje i usavršavanje službenika Direkcije</i>	11
VIII ORGANIZACIJA DIREKCIJE	11-13
IX INSPEKCIJSKI NADZOR	13
X BUDŽET	13
XI FINANSIJSKO UPRAVLJANJE I KONTORLA	13-14
XII JAVNOST RADA	14

UVOD

Izveštajem o radu Direkcije za zaštitu tajnih podataka obuhvaćen je pregled najvažnijih aktivnosti Direkcije u 2014. godini, u vezi sa izradom propisa iz oblasti tajnih podataka i opštih akata Direkcije, izdavanjem dozvola za pristup tajnim podacima i NATO sertifikata za pristup NATO tajnim podacima, razmjenom tajnih podataka sa NATO i Evropskom unijom, EU pregovorima za Poglavlje 31–Vanjska, bezbjednosna i odbrambena politika, izvršavanjem obaveza iz Akcionog plana za članstvo u NATO (MAP) i Partnerskih ciljeva (PARP), aktivnostima na polju međunarodne saradnje naročito u pogledu zaključivanja međudržavnih bilateralnih sporazuma o razmjeni i zaštiti tajnih podataka, međuresorskom saradnjom i saradnjom sa nevladinim organizacijama, obukama iz oblasti tajnih podataka i unapređenjem sistema obuke, stručnim osposobljavanjem i usavršavanjem službenika Direkcije, organizacijom Direkcije i njenim funkcionisanjem, inspekcijskim nadzorom nad sprovođenjem Zakona i primjenom međunarodnih ugovora o razmjeni i zaštiti tajnih podataka, izvršenjem Budžeta, sprovođenjem finansijskog upravljanja i kontrole i pružanjem obavještenja o radu Direkcije putem sredstava javnog informisanja.

I **NORMATIVNI POSLOVI**

Predlog zakona o izmjeni i dopunama Zakona o tajnosti podataka usvojen je na Vladi u julu 2014. godine i u Skupštinskoj je proceduri. Predlogom zakona proširena je lista lica koja imaju pristup tajnim podacima bez dozvole za pristup tajnim podacima, na predsjednika i članove Senata Državne revizorske institucije, radi omoguavanja pristupa tajnim podacima potrebnim za vršenje ovlašćenja iz njihove nadležnosti. Predlogom zakona propisana su i ovlašćena lica za određivanje stepena tajnosti podataka, za podatke koji nastaju u radu radnog tijela koje obrazuje starješina organa, odnosno generalni sekretar Skupštine ili Vlade Crne Gore, kao i ovlašćenja za podnošenje zahtjeva za izdavanje dozvole za pristup tajnim podacima članovima radnih tijela, licima na stručnom osposobljavanju, volonterima, kadetima i licima angažovanim po osnovu ugovora. Propisan je i rok za ponovno podnošenje zahtjeva za izdavanje dozvole za pristup tajnim podacima fizičkom ili pravnom licu kojem je odbijen zahtjev za izdavanje dozvole za pristup tajnim podacima.

Nacrti Uredbe o uslovima i načinu obezbjeđivanja kriptozastite tajnih podataka i Uredbe o bližim uslovima i načinu sprovođenja administrativnih i fizičkih mjera zaštite tajnih podataka upućeni su Evropskoj komisiji na mišljenje i biće donesene nakon dobijanja mišljenja.

Vlada Crne Gore je na sjednici od 24. jula 2014. godine utvrdila Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Direkcije za zaštitu tajnih podataka na osnovu kojeg je, u oktobru 2014. godine, utvrđena nova Formacija za radna mjesta u Direkciji na koja se mogu raspoređivati, odnosno postavljati profesionalna vojna lica.

U proteklom izvještajnom periodu, Direkcija je učestvovala u davanju mišljenja na predloge zakona i podzakonskih akata koje su pripremali drugi organi, kao i mišljenja na predloge sporazuma o saradnji koji su uključivali odredbe o razmjeni i zaštiti tajnih podataka.

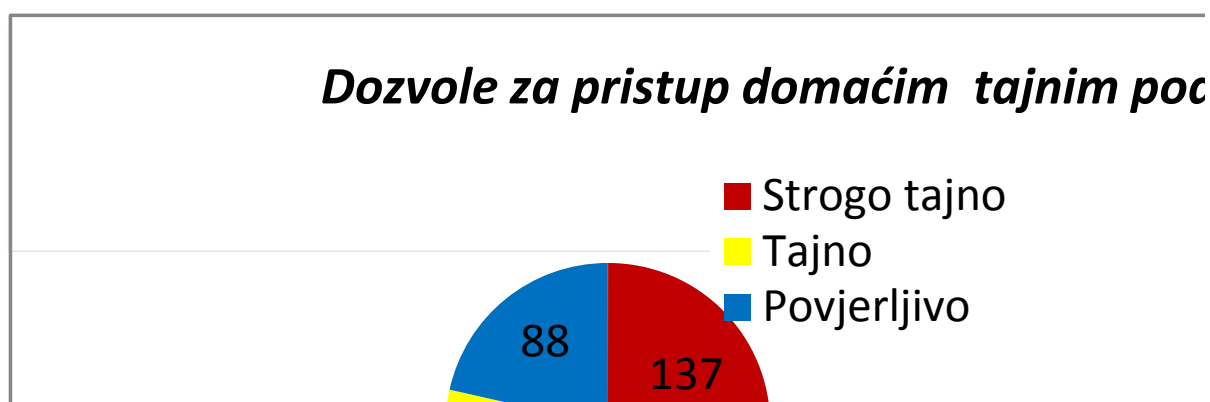
II DOZVOLE ZA PRISTUP TAJNIM PODACIMA

Dozvole za pristup tajnim podacima za fizička lica

Direkcija za zaštitu tajnih podataka, u skladu sa Zakonom, nadležna je za izdavanje dozvola za pristup tajnim podacima stepena tajnosti STROGO TAJNO, TAJNO i POVJERLJIVO.

U 2014. godini, izdato je ukupno 410 dozvola, od čega 137 za pristup tajnim podacima stepena tajnosti STROGO TAJNO, 185 za pristup tajnim podacima stepena tajnosti TAJNO i 88 za pristup tajnim podacima stepena tajnosti POVJERLJIVO.

U 2014. godini, podneseno je 55 zahtjeva za produženje važenja dozvole za pristup tajnim podacima.

Dozvole za pristup tajnim podacima za pravna lica

U 2014. godini, podnesen je jedan zahtjev za izdavanje dozvole za pristup tajnim podacima pravnom licu i izdata jedna dozvola.

III NATO I EU

Najznačajnija dužnost Direkcije u razmjeni i zaštiti tajnih podataka sa NATO i EU je ta što Direkcija vrši poslove bezbjednosnog organa za koordinaciju i sprovođenje bezbjednosne politike NATO i EU u Crnoj Gori, u cilju obezbjeđivanja adekvatnog nivoa zaštite tajnih podataka (NSA - National Security Authority) i izdavanje NATO i EU sertifikata korisnicima NATO i EU tajnih podataka.

Za ostvarivanje razmjene i zaštite NATO i EU tajnih podataka, ustanovljeni su i vode se Centralni registar NATO i EU tajnih podataka u Direkciji za zaštitu tajnih podataka i Podregistri tajnih podataka u Stalnoj misiji Crne Gore pri NATO i Stalnoj misiji Crne Gore pri EU, u Briselu i Komandi združenih snaga SHAPE, u Monsu.

Podregistri tajnih podataka predstavljaju prvu tačku prijema NATO i EU tajnih podataka, odakle se tajni podaci distribuiraju Centralnom registru Direkcije, za potrebe državnih organa u Crnoj Gori.

Distribucija tajnih podataka iz Centralnog registra prema državnim organima, korisnicima NATO i EU tajnih podataka, vrši se u okviru registara tajnih podataka, uspostavljenih u državnim organima.

III-1. NATO

Pravni okvir za saradnju

Sporazum o bezbjednosti informacija koji je zaključen između Crne Gore i NATO, aprila 2007. godine, a sertifikovan novembra 2008. godine, predstavlja pravni okvir za saradnju u oblasti tajnih podataka i obezbjeđuje primjenu standarda za razmjenu i zaštitu NATO tajnih podataka.

Način razmjene NATO tajnih podataka

Razmjena NATO tajnih podataka, u papirnoj formi, vrši se preko posebno obučene i bezbjednosno provjerene kurirske službe Direkcije i zahtijeva stalne kurirske aranžmane na relaciji Podgorica – Brisel.

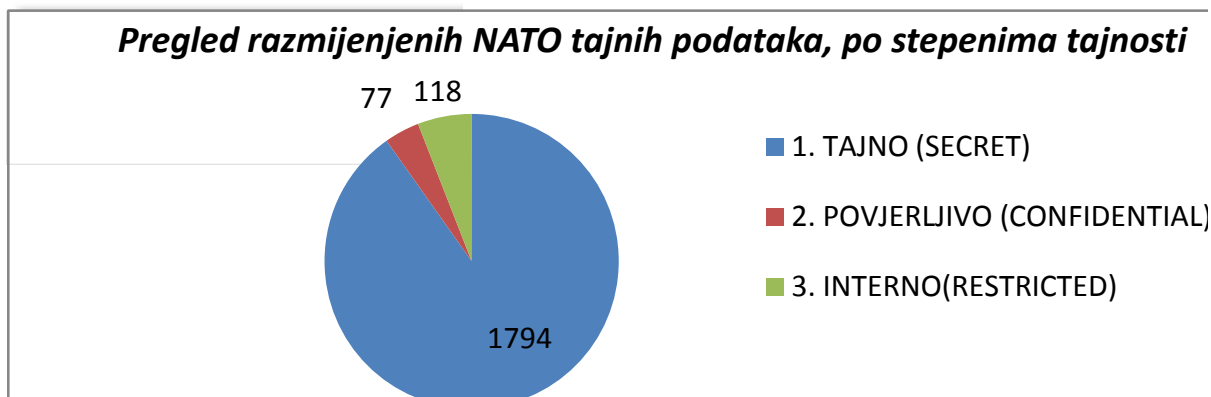
Elektronska razmjena NATO tajnih podataka vrši se putem kriptografskog sistema za zaštitu tajnih podataka, odobrenog od strane NATO Kancelarije za bezbjednost – NOS, (kripto - softver PEM HEART, koji je u upotrebi od novembra 2009. godine) i sistema kripto - telefona (Motorola).

Redovnu zamjenu kripto ključeva za prenos NATO tajnih podataka u elektronskoj formi vrše predstavnici NATO SITCEN, koji su tim povodom u maju 2014. posjetili Direkciju i izvršili brifing lica koja rade na kriptotelefonima za razmjenu NATO tajnih podataka.

Razmjena NATO tajnih podataka

U skladu sa navedenim Sporazumom u kontinuitetu se odvija razmjena tajnih podataka sa NATO, koja je otpočela nakon upućivanja prvog kontigenta crnogorskih vojnika u mirovnu misiju ISAF u Avganistanu.

U 2014. godini razmijenjeno je ukupno 1989 NATO tajnih podataka različitih stepena tajnosti, od čega 1794 stepena tajnosti TAJNO, 77 stepena tajnosti POVJERLJIVO i 118 stepena tajnosti INTERNO.

Bezbjednost komunikacija

U 2014. godini, nastavljena je elektronska razmjena glasovnih/pisanih NATO tajnih podataka, do i uključujući stepen tajnosti TAJNO/SECRET, putem sigurnih kriptokomunikacionih sistema, na relaciji Brisel - Podgorica - Avganistan.

Sertifikati za pristup NATO tajnim podacima

Za pristup NATO tajnim podacima koji se prosleđuju Crnoj Gori, kao i za učešće na određenim NATO aktivnostima (konferencijama, sastancima, kursevima, obukama, vježbama, radionicama i sl.) na kojima se razmatraju NATO tajni podaci, neophodno je posjedovanje NATO sertifikata.

U skladu sa Sporazum o bezbjednosti informacija sa NATO, Direkcija je organ nadležan za izdavanje NATO sertifikata za pristup NATO tajnim podacima i u 2014. godini izdala je 78 stalnih NATO sertifikata, od čega 69 za pristup NATO tajnim podacima stepena tajnosti TAJNO i devet (9) za pristup NATO tajnim podacima stepena tajnosti POVJERLJIVO.

Budući da je Sporazum sertifikovan do i uključujući nivo TAJNO, sertifikati za pristup NATO tajnim podacima izdaju se najviše do i uključujući nivo TAJNO.

Kontrola NATO

NATO tajni podaci proslijeđeni Crnoj Gori čuvaju se u Centralnom registru Direkcije, koriste u skladu sa propisanim bezbjednosnim standardima i podliježu redovnoj godišnjoj kontroli NATO Kancelarije za bezbjednost–NOS.

U februaru 2014. godine, eksperti NATO Kancelarije za bezbjednost–NOS izvršili su redovnu godišnju kontrolu u Direkciji za zaštitu tajnih podataka i drugim bezbjednosnim organima u Crnoj Gori koji su korisnici NATO tajnih podataka i to Agenciji za nacionalnu bezbjednost, Ministarstvu odbrane i Ministarstvu vanjskih poslova i evropskih integracija, a u vezi sa rukovanjem i čuvanjem NATO tajnih podataka proslijeđenih Crnoj Gori.

Izveštajem o kontroli pozitivno su ocijenjeni postignuti rezultati na ispunjavanju NATO bezbjednosnih standarda za razmjenu i zaštitu NATO tajnih podataka sadržanih u Sporazumu o bezbjednosti informacija sa NATO i NATO bezbjednosnoj politici.

Kopije NATO tajnih podataka koje se iz Centralnog registra tajnih podataka Direkcije prosleđuju državnim organima na korišćenje, čuvaju se u registrima tajnih podataka tih organa, a pored kontrole od strane NATO Kancelarije za bezbjednost–NOS, podliježu i inspekcijskoj kontroli Direkcije.

U martu 2014. godine, od strane ovlašćenih službenika Direkcije, izvršena je inspekcijska kontrola registara NATO tajnih podataka u državnim organima Crne Gore (MO, MVPiEI i ANB), po pitanju primjene Sporazuma o bezbjednosti informacija zaključenog između Crne Gore i NATO.

Rukovanje NATO tajnim podacima u podregistima tajnih podataka u Briselu i Monsu takođe je predmet inspekcijskih kontrola Direkcije, tako da je u oktobru 2014. godine izvršena je kontrola Podregistra tajnih podataka u Stalnoj misiji Crne Gore pri NATO.

MAP-ANP

Godišnjim nacionalnim programom (ANP) u okviru Akcionog plana za članstvo u NATO (MAP), Direkcija je zadužena za realizaciju IV Poglavlja “Bezbjednosna pitanja” i u okviru V ciklusa nastavila sa ispunjavanjem planiranih aktivnosti u vezi sa zaštitom tajnih podataka, u cilju dostizanja standarda NATO u oblasti tajnih podataka.

PARP

Direkcija za zaštitu tajnih podataka odgovorna je za realizaciju Partnerskog cilja “Nacionalni program za bezbjednosnu saradnju sa NATO”, koji je NATO ocijenio visokoprioritetnim za Crnu Goru, budući da članovi Alijanse treba da garantuju da su ispunjeni zakonski i praktični uslovi za zaštitu NATO tajnih podataka, u skladu sa NATO bezbjednosnom politikom. U tom cilju, vrši se redovno usklađivanje propisa iz oblasti tajnih podataka sa novom NATO bezbjednosnom regulativom.

Direkcija redovno sačinjava i dostavlja izvještaje o realizaciji preuzetih aktivnosti iz Partnerskog cilja.

U okviru saradnje sa NATO, u maju 2013. godine, predstavnici Direkcije učestvovali su na sastanku sa predstavnicima NATO ekspertskog tima iz Odjeljenja za politička pitanja i bezbjednosnu politiku (PASP) u okviru projekta Inicijativa izgradnje integriteta u oblasti bezbjednosti i odbrane, koji se bavi pitanjima izrade mehanizama i mjera za prevenciju korupcije, a u 2014. godini Direkciji je dostavljen Izveštaj PASP-a sa preporukama za poboljšanje transparentnosti, odgovornosti i integriteta u crnogorskom odbrambenom i bezbjednosnom sektoru.

III-2. EVROPSKA UNIJA

Pravni okvir za saradnju

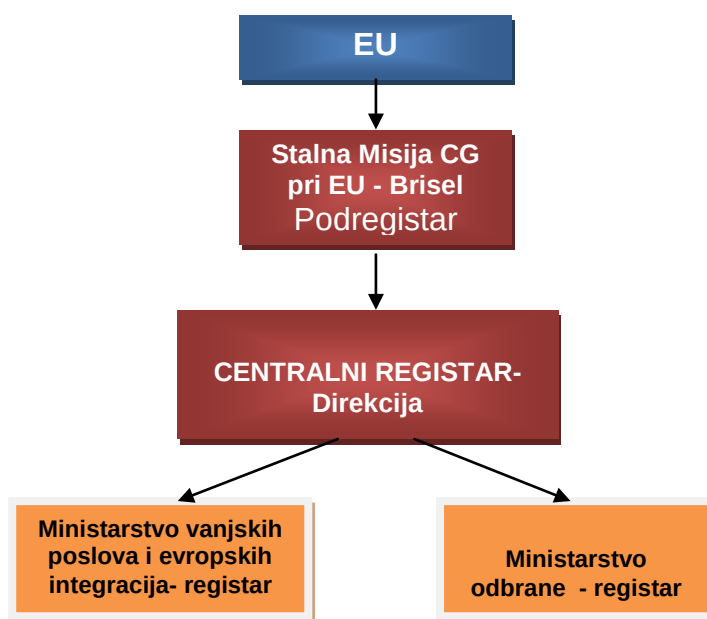
Sporazum o bezbjednosnim procedurama za razmjenu i zaštitu tajnih podataka zaključen između Crne Gore i Evropske Unije (septembra 2010. godine) i Bezbjednosni aranžmani za implementaciju Sporazuma (iz februara 2011. godine) predstavljaju pravni okvir za saradnju

u oblasti tajnih podataka i obezbjeđuju primjenu standarda prilikom razmjene i zaštite tajnih podataka iz oblasti zajedničke vanjske, bezbjednosne i odbrambene politike.

EU PREGOVORI - Poglavlje 31 – Vanjska, bezbjednosna i odbrambena politika

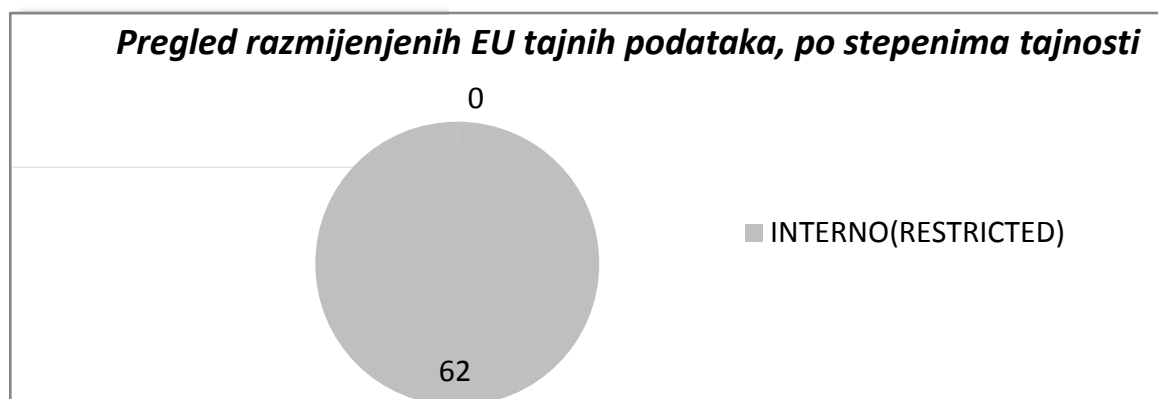
Direktor Direkcije, kao član radne grupe, učestvovao je u bilateralnom skriningu za ovo Poglavlje i predstavio EK stepen usaglašenosti propisa iz oblasti tajnih podataka sa evropskim propisima. Izveštajem sa skrininga EU je potvrdila usaglašenost propisa u ovoj oblasti, sa preporukom praćenja budućih izmjena i dopuna EU legislative.

Razmjena EU tajnih podataka

Tajni podaci koji su u 2014. godini razmjenjivani sa EU odnosili su se na podatke o angažovanju pripadnika Vojske Crne Gore u pomorskoj mirovnoj operaciji "EU NAVFOR – ATALANTA" u somalijskim vodama, praćenju aktivnosti i bezbjednosti njihovog učešća u operaciji.

U 2014. godini, sa EU su razmijenjena ukupno 62 tajna podatka stepena tajnosti "INTERNO".

Inspekcija tajnih podataka EU

EU tajni podaci koji se prosleđuju Crnoj Gori i dostavljaju državnim organima, korisnicima tih podataka, čuvaju se i koriste u skladu sa propisanim standardima sadržanim u Odluci Vijeća EU o bezbjednosnim pravilima za zaštitu tajnih podataka EU i propisima u oblasti tajnih podataka i predmet su redovnih inspekcijskih kontrola od strane ovlašćenih službenika Direkcije.

IV MEĐUNARODNA SARADNJA

Bilateralna saradnja

Direkcija za zaštitu tajnih podataka ostvarivala je i koordinirala međunarodnu saradnju u oblasti razmjene i zaštite tajnih podataka i na osnovu odluka Vlade Crne Gore zaključivala međunarodne sporazume o međusobnoj razmjeni i zaštiti tajnih podataka.

U 2014. godini, zaključeni su bilateralni sporazumi o uzajamnoj razmjeni i zaštiti tajnih podataka sa Republikom Poljskom, Republikom Slovenijom i Republikom Grčkom i pripremljen Sporazum sa Saveznom Republikom Njemačkom za zaključivanje.

U 2014. godini, Ministarstvo odbrane SAD uputilo je pozivno pismo Direkciji za zaštitu tajnih podataka Crne Gore za posjetu crnogorske delegacije bezbjednosnim institucijama SAD radi upoznavanja sa bezbjednosnim programima, procesima i procedurama za zaštitu tajnih podataka, u cilju zaključivanja bilateralnih sporazuma o razmjeni i zaštiti tajnih podataka. S tim u vezi, određeni su organi čiji će predstavnici sačinjavati delegaciju Crne Gore za posjetu Vašingtonu (koju pored direktora Direkcije za zaštitu tajnih podataka, kao šefa delegacije, čine predstavnici Ministarstva odbrane, Ministarstva unutrašnjih poslova, Ministarstva vanjskih poslova i evropskih integracija i Agencije za nacionalnu bezbjednost), radi otpočinjanja pregovora za zaključivanje Sporazuma.

Direkcija za zaštitu tajnih podataka je u okviru međunarodne saradnje u 2014. godini realizovala prvu bilateralnu posjetu Nacionalnom bezbjednosnom organu (NSA) Kosova, u cilju međusobnog upoznavanja sistema zaštite tajnih podataka svake od država i otpočinjanja pregovora za zaključivanje bilateralnog sporazuma o razmjeni i zaštiti tajnih podataka.

Posebna pažnja u protekloj godini bila je posvećena razvoju i unapređenju međunarodne saradnje koja se odvijala kroz učešće direktora Direkcije za zaštitu tajnih podataka na Regionalnoj konferenciji direktora NSA (SEENSA) u Sarajevu, učešće predstavnika Direkcije na Regionalnoj konferenciji NSA (SEENSA) u Beogradu - na sastanku tematske radne grupe za sajber odbranu, kao i učešće na Regionalnoj konferenciji direktora NSA, u formatu 6S, u Zagrebu.

V MEĐURESORSKA SARADNJA

U okviru međuresorske saradnje, Direkcija je učestvovala u izradi V Godišnjeg nacionalnog programa za članstvo u NATO (MAP)-ANP za 2014-2015. godinu, Radnoj grupi za Poglavlje 31-pregovori sa EU, Interresornoj komisiji za PzM, Savjetu za vladavinu prava, pružanju pomoći državnim organima po pitanju implementacije propisa o tajnim podacima i drugim aktivnostima.

Saradnja sa Ministarstvom odbrane, Ministarstvom unutrašnjih poslova, Ministarstvom vanjskih poslova i evropskih integracija i Agencijom za nacionalnu bezbjednost odvijala se intenzivno po pitanju implementacije mjera zaštite tajnih podataka neophodnih u radu sa tajnim podacima.

Saradnja Direkcije za zaštitu tajnih podataka sa Upravom za antikorupcijsku inicijativu odvijala se po pitanju realizacije mjere 43 (sačinjavanje, objavljivanje i konstantno ažuriranje liste podataka sa kojih su ukinute oznake tajnosti) Akcionog plana za sprovođenje Strategije za borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala, u okviru koje je Direkcija bila nadležni organ za praćenje indikatora uspjeha i izvještavanje o realizaciji mjere. Saradnja se odvijala i po pitanju realizacije mjere 32 Akcionog plana, koja se odnosila na izradu, usvajanje i sprovođenje Plana integriteta Direkcije.

Plan integriteta Direkcije za zaštitu tajnih podataka usvojen je u junu 2014. godine. Planom su procjenjena radna mjesta podložna nastanku i razvoju korupcije, definisane postojeće mjere kontrole, kao i mjere koje treba preduzeti u cilju unapređenja integriteta službenika Direkcije.

Saradnja sa Ministarstvom finansija odvijala se po pitanju realizacije budžeta, davanja saglasnosti o obezbjeđenju finansijskih sredstava za popunu radnih mjesta u Direkciji, dostavljanju kvartalnih i godišnjeg izvještaja o finansijskom upravljanju i kontroli, izradi nedostajućih internih pravila i procedura i ažuriranja postojećih.

U okviru saradnje sa Ministarstvom odbrane, Direkcija je pružala pomoć Ministarstvu, posebno Odjeljenju za vojno-obavještajne i bezbjednosne poslove, u implementaciji Zakona o tajnosti podataka. Saradnja sa Ministarstvom odvijala se i kroz redovno izvještavanje Direkcije o realizaciji mjera i aktivnosti iz Akcionog plana za sprovođenje Plana unutrašnje reorganizacije javnog sektora, za sektor odbrane.

Saradnja sa Ministarstvom unutrašnjih poslova i Upravom policije odvijala se kroz pružanje pomoći u implementaciji propisa iz oblasti tajnih podataka.

Saradnja sa Agencijom za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama odvijala se kroz periodičnu dostavu podataka za Informacioni sistem za pristup informacijama. U skladu sa Zakonom o slobodnom pristupu informacijama, Direkcija je nastojala da na svojoj internet stranici redovno objavljuje informacije koje zahtijevaju proaktivni pristup, vodeći računa o zaštiti ličnih podataka i podataka koji su označeni stepenom tajnosti.

U cilju lakše primjene Zakona o tajnosti podataka, ažurirani su obrasci za njegovu primjenu i istaknuti na internet stranici Direkcije.

VI SARADNJA SA NEVLADINIM ORGANIZACIJAMA

U izvještajnom periodu, Direkcija je sarađivala sa nevladinim organizacijama kroz učešće na Godišnjoj konferenciji Atlantskog saveza Crne Gore „2 BS NATO Forum”, (panel diskusija na temu “Budućnost NATO proširenja”), davanje intervjua i popunjavanje upitnika na temu “Procjena uticaja rada Odbora za bezbjednost i odbranu na rad državnih organa koji su bili predmet parlamentarnog nadzora” radi izrade trećeg Monitoring izvještaja o parlamentarnom nadzoru (NVO Institut alternativa), učešće na svečanom otvaranju 7. Regionalnog Evroatlantskog Kampa REACT 2014. godine (NVO ALFA Centar), učešće na okruglom stolu „Razvoj nevladinih organizacija – aktuelno stanje i perspektive” i Radionica (Kancelarija za saradnju sa NVO), učešće na Radionici za edukaciju ekspertske rukovodnog

kadra u organima državne uprave na kojoj su prezentovani međunarodna i domaća normativa i primjeri dobre prakse iz drugih zemalja o ulozi i značaju NVO i civilnog društva, značaj i potreba saradnje sa NVO, učešće u kreiranju akata javnih politika i procesu konsultovanja sa civilnim društvom, institucionalne, zakonske i finansijske pretpostavke za razvoj međusobne saradnje, te posebno razvoj NVO kao značajnog činioca ukupnog društvenog razvoja.

Saradnja sa nevladinim organizacijama odvijala se i kroz rješavanje zahtjeva za slobodan pristup informacijama i sl.

Direkcija za zaštitu tajnih podataka redovno izvještava Savjet za razvoj NVO Vlade Crne Gore o saradnji sa nevladinim organizacijama.

VII OBUKE IZ OBLASTI TAJNIH PODATAKA

U cilju stručnog usavršavanja državnih službenika i namještenika i profesionalnih vojnih lica, te unapređenja znanja iz oblasti tajnih podataka, Direkcija za zaštitu tajnih podataka je u saradnji sa Upravom za kadrove realizovala 16 seminara od kojih 14 na temu Primjena Zakona o tajnosti podataka i dva na temu Informatička zaštita tajnih podataka, koje je u 2014. godini pohađalo 671 lice.

Unaprijeđen je sistem obuke iz oblasti zaštite i rukovanja tajnim podacima na način što je, u okviru TAIEX instrumenata tehničke podrške, uspostavljena elektronska aplikacija za E-trening koja će pružiti mogućnost državnim službenicima za lakšim i savremenijim edukovanjem u ovoj oblasti. Ovaj oblik edukacije nije primijenjivan ranije, a sa primjenom se počelo decembra 2014. godine.

Stručno osposobljavanje i usavršavanje službenika Direkcije

U okviru Programa stručnog usavršavanja državnih službenika i namještenika, koji realizuje Uprava za kadrove, službenici Direkcije su završili niz seminara, obuka i kurseva koji su se odnosili na: ocjenjivanje državnih službenika, kadrovsko planiranje, opšti upravni postupak, učešće NVO u kreiranju javnih politika, kurseve engleskog jezika, obuku za KIS aplikaciju, obuku za sticanje i unapređivanje znanja i vještina za uvođenje u posao (za novozaposlene) i sl.

Službenici Direkcije učestvovali su i na drugim obukama u zemlji i inostranstvu, kao što su IRKA kurs „Sistem menadžmenta bezbjednosti informacija” prema zahtjevima ISO/IEC 27001, kurs “Montenegro Penetration Test Training Schedule”, Workshop “TWG on Industrial Security” BiH, Sarajevo, Workshop - Radionica koja obuhvata predstavljanje najnovije platforme Office paketa, Office 365, radionica na temu “E-trening za zaštitu i rukovanje tajnim podacima”, u saradnji sa NSA Republike Slovenije.

VIII ORGANIZACIJA DIREKCIJE

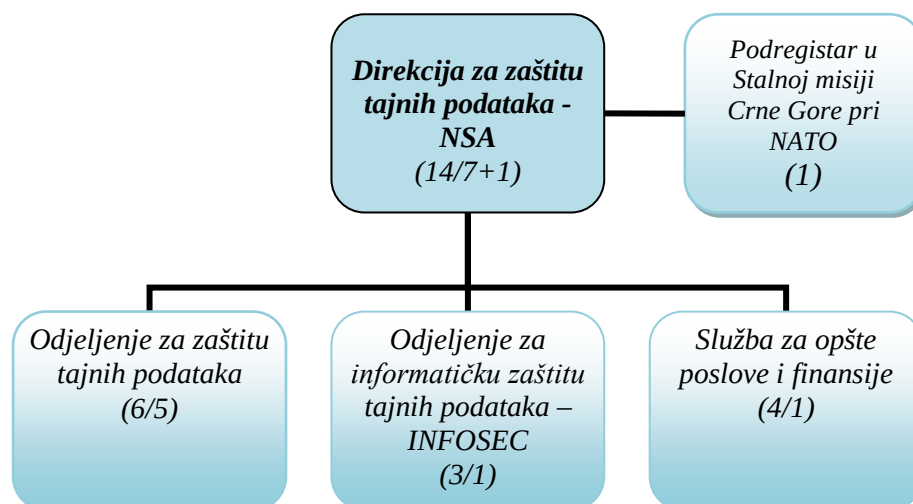
U cilju poboljšanja Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Direkcije za zaštitu tajnih podataka, u dijelu koji se odnosi na opis poslova za saradnju sa nevladinim organizacijama i preciziranje uslova za obavljanje poslova i zadataka za pojedina radna

mjesta, Direkcija je u 2014. godini donijela Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji koji je utvrdila Vlada Crne Gore na sjednici od 24. jula 2014. godine. Na osnovu ovog Pravilnika izmijenjena je i Formacija Direkcije za radna mjesta na koja se mogu upućivati profesionalna vojna lica.

Pravilnikom je zadržana postojeća organizaciona struktura, broj i vrsta unutrašnjih organizacionih jedinica, kao i broj sistematizovanih radnih mjesta (ukupno 14, uključujući direktora).

Direkcija je organizovana u tri organizacione jedinice i to:

1. Odjeljenje za zaštitu tajnih podataka,
2. Odjeljenje za informatičku zaštitu tajnih podataka - INFOSEC i
3. Služba za opšte poslove i finansije.

U Odjeljenju za zaštitu tajnih podataka, vrše se poslovi iz osnovne djelatnosti Direkcije koji se odnose na sprovođenje mjera zaštite tajnih podataka i kontrolu primjene mjera zaštite, inspeksijski nadzor nad sprovođenjem Zakona o tajnosti podataka i primjenom međunarodnih ugovora u oblasti razmjene i zaštite tajnih podataka, izdavanje dozvola za pristup tajnim podacima i NATO sertifikata za pristup NATO tajnim podacima, evidentiranje NATO i EU tajnih podataka prosljeđenih Crnoj Gori, njihovu diseminaciju i razmjenu, izradu nacrtu zakona, podzakonskih i opštih akata iz oblasti tajnih podataka i staranje o usklađenosti sa Ustavom i pravnim sistemom CG i pravnom tekovinom EU, planiranje i ostvarivanje međunarodne saradnje, naročito u pogledu zaključivanja međudržavnih bilateralnih sporazuma o razmjeni i zaštiti tajnih podataka, sprovođenje obuka iz oblasti tajnih podataka i dr.

U Odjeljenju za informatičku zaštitu tajnih podataka - INFOSEC-u, vrše se poslovi iz osnovne djelatnosti koji se odnose na primjenu mjera bezbjednosti za zaštitu tajnih podataka koji se primaju, obrađuju, prenose, čuvaju i arhiviraju u komunikaciono-informacionim sistemima i drugim elektronskim sistemima od gubitka povjerljivosti, cjelovitosti ili dostupnosti.

U okviru ovog Odjeljenja ostvaruju se tri važne funkcije Direkcije koje se odnose na: bezbjednost komunikacija za izbor, upravljanje i održavanje kriptografske opreme za prenos, obradu i čuvanje tajnih podataka (NCSA), bezbjednosnu akreditaciju komunikaciono-informacionih sistema i procesa u kojima se koriste tajni podaci (SAA) i upravljanje materijalima za kriptografsku zaštitu tajnih podataka (NDA).

U Službi za opšte poslove i finansije vrše se poslovi koji se odnose na izradu pojedinačnih akata iz radnog odnosa, planiranje razvoja i upravljanje ljudskim resursima, materijalno i finansijsko poslovanje, javne nabavke, saradnju sa državnim organima, saradnju sa nevladinim organizacijama, Kadrovski informacioni sistem (KIS), kancelarijsko poslovanje, dostavu NATO i EU tajnih podataka i druge administrativno-tehničke poslove.

U Direkciji za zaštitu tajnih podataka sistematizovano je ukupno 14 radnih mjesta koja su, pored direktora, popunjena je sa sedam izvršilaca (od kojih je jedno profesionalno vojno lice upućeno na rad u Direkciju iz Vojske Crne Gore) i jednim službenikom koji je u skladu sa Sporazumu zaključenim između Ministarstva vanjskih poslova i evropskih integracija i Direkcije, upućen u Podregistar tajnih podataka pri Stalnoj misiji Crne Gore pri NATO u Briselu. Ovaj službenik upućen je radi obavljanja stručnih poslova prijema, evidencije i čuvanja NATO tajnih podataka zaprimljenih u neposrednoj razmjeni sa NATO, te distribucije istih Centralnom registru Direkcije.

Postojeći broj izvršilaca (8), osim jednog profesionalnog vojnog lica, ima status državnih službenika od kojih je šest (6) sa visokim i dva (2) sa srednjim obrazovanjem.

Nepopunjenost Direkcije u punom kapacitetu, posebno radnih mjesta u Odjeljenju za informatičku zaštitu tajnih podataka, radnog mjesta inspektora za kontrolu mjera zaštite tajnih podataka i radnih mjesta u Službi za opšte poslove i finansije, u znatnoj mjeri otežavaju rad Direkcije.

Na osnovu analize postojećih ljudskih resursa, Kadrovskim planom Direkcije za zaštitu tajnih podataka za 2015. godinu, utvrđene su potrebe za nedostajućim kadrom i dinamika popune upražnjenih radnih mjesta u predstojećem periodu.

IX INSPEKCIJSKI NADZOR

U martu 2014. godine, ovlašćeni službenici Direkcije izvršili su inspekcijsku kontrolu u Ministarstvu odbrane, Ministarstvu vanjskih poslova i evropskih integracija i Agenciji za nacionalnu bezbjednost, a predmet kontrole bila je primjena međunarodnih ugovora, konkretno Sporazuma o bezbjednosti informacija sa NATO.

U decembru 2014. godine, izvršena je inspekcijsku kontrolu u Ministarstvu unutrašnjih poslova i Upravi policije, a predmet kontrole bila je primjena Zakona o tajnosti podataka, sa posebnim osvrtom na preporuke date prethodnom kontrolom.

X BUDŽET

Za finansiranje Direkcije u 2014. godini odobreno je 118.375,36€ budžetskih sredstava.

Od raspoloživih sredstava u iznosu od 118.375,36€, isplaćena su sredstva u iznosu od 100.326,82€, što iznosi 88,49%.

XI FINANSIJSKO UPRAVLJANJE I KONTORLA

U skladu sa obavezama koje proističu iz Zakona o sistemu unutrašnjih finansijskih kontrola u javnom sektoru, Direkcija je u dosadašnjem periodu sačinila 11 internih pravila i procedura za određene poslovne procese, a u cilju uspostavljanja i sprovođenja finansijskog upravljanja

i kontrola u Direkciji, i to: Uputstvo o troškovima reprezentacije, Uputstvo za izradu zahtjeva za dodjelu budžetskih sredstava, Uputstvo za izradu internih pravila/procedura koja se primjenjuju u Direkciji, Uputstvo o upoznavanju zaposlenih sa Etičkim kodeksom, Interno pravilo za obrazovanje radne grupe ili drugog oblika rada i Aneks u vezi primjene internog pravila, Uputstvo o komunikaciji sa medijima, Pravilnik o postupku javne nabavke neposrednim sporazumom, Uputstvo o korišćenju i raspolaganju inventarom i sredstvima za rad Direkcije, Uputstvo o uslovima i načinu korišćenja i potrošnji goriva putničkih i drugih vozila u vlasništvu Direkcije, Odluku o dodjeli službenog vozila na korišćenje i dr. interne procedure.

U 2014. godini, Direkcija je inovirala Uputstvo o uslovima i načinu korišćenja službenog vozila i Odluku o dodjeli službenog vozila na korišćenje, izradila Pravilnik o obračunu i isplati zarada i Uputstvo o postupku zasnivanja radnog odnosa u Direkciji za zaštitu tajnih podataka bez javnog oglašavanja.

Interna pravila i procedure sadrže opis procedure, ovlašćena lica i kontrolne mehanizme i sastavni su dio Knjige procedura za finansijsko upravljanje i kontrolu.

O sprovođenju finansijskog upravljanja i kontrole u 2014. godini, Direkcija je podnijela Godišnji izvještaj Ministarstvu finansija.

Poslovi unutrašnje revizije u Direkciji, u skladu sa Sporazumom, povjereni su Ministarstvu odbrane, odnosno Odjeljenju za unutrašnju reviziju Ministarstva. Ministarstvo dbrane podnosi Godišnji izvještaj o unutrašnjoj reviziji u Direkciji za zaštitu tajnih podataka.

XII JAVNOST RADA

Direktor Direkcije redovno je izvještavao javnost o najznačajnijim pitanjima iz nadležnosti Direkcije za zaštitu tajnih podataka.

Direkcija je ažurno odgovarala na upućena pitanja medija.

Za potrebe javnosti rada, Direkcija je ažurirala internet stranicu, na adresi www.nsa.gov.me, na kojoj se nalaze propisi iz oblasti tajnih podataka i obrasci za njihovu primjenu, organizacija Direkcije, podaci o značajnim aktivnostima u okviru međunarodne saradnje, kao i druge informacije koje je, u skladu sa Zakonom o slobodnom pristupu informacijama, organ vlasti dužan da objavi na internet stranici.